

Základní škola a Mateřská škola Jesenice u Sedlčan, Jesenice 10

D R A K

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

verze 2024/2025 (platnost od 1. 9. 2024)

Č. j. 158/2024

Obsah:

1	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	10
1.1	Údaje o škole	10
1.2	Seznam použitých zkratk v ŠVP	11
2	CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	12
2.1	Úplnost a velikost školy	12
2.2	Umístění školy	12
2.3	Podmínky školy	12
2.4	Charakteristika žáků	12
2.5	Charakteristika pedagogického sboru	12
2.6	Dlouhodobé projekty	13
2.7	Spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery	13
2.8	Logo školy	13
3	CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	14
3.1	Zaměření školy	14
3.2	Výchovné a vzdělávací strategie	14
3.3	Zabezpečení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků sociálně znevýhodněných a žáků mimořádně nadaných	17
3.3.1	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	18
3.3.2	Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných.....	18
3.3.3	Inkluzivní přístup k zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných	19
3.3.4	Způsob zpracování učebních osnov jednotlivých vyučovacích předmětů v ŠVP	19
3.3.5	ŠVP a „komplexní“ pojetí zabezpečení výuky pro žáky s různými vzdělávacími potřebami	19
3.4	Začlenění průřezových témat	20

4	UČEBNÍ PLÁN	25
4.1	Učební plány I. stupně ZŠ	25
4.2	Učební plány II. stupně ZŠ	25
4.3	Poznámky k učebnímu plánu	26
4.3.1	Využití disponibilní časové dotace na I. stupni ZŠ	26
4.3.2	Využití disponibilní časové dotace na II. stupni ZŠ	27
4.3.3	Přehled vyučovacích předmětů – I. stupeň ZŠ	27
4.3.4	Přehled vyučovacích předmětů – II. stupeň ZŠ	28
4.3.5	Preferované školní akce	29
4.3.6	Organizace výuky	30
5	UČEBNÍ OSNOVY	31
5.1	ČESKÝ JAZYK, CIZÍ JAZYK, DALŠÍ CIZÍ JAZYK	31
5.1.1	ČESKÝ JAZYK	31
5.1.1.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	31
5.1.1.2	Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	31
5.1.1.3	Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Český jazyk	32
5.1.1.4	Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Český jazyk a literatura	35
5.1.1.5	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Čj	40
5.1.2	ANGLICKÝ JAZYK	50
5.1.2.1	Charakteristika vyučovacího předmětu.....	50
5.1.2.2	Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	50
5.1.2.3	Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Anglický jazyk	50
5.1.2.4	Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Cizí jazyk	51
5.1.2.5	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Aj	53

5.1.3	NĚMECKÝ JAZYK	59
5.1.3.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	59
5.1.3.2	Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	59
5.1.3.3	Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Německý jazyk	59
5.1.3.4	Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Cizí jazyk	61
5.1.3.5	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Nj	62
5.2	MATEMATIKA	65
5.2.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	65
5.2.2	Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	65
5.2.3	Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Matematika	66
5.2.4	Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Matematika a její aplikace	68
5.2.5	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu M	72
5.3	INFORMATIKA	84
5.3.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	84
5.3.2	Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	84
5.3.3	Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Informatika	84
5.3.4	Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Informační a komunikační technologie	86
5.3.5	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu In	90
5.4	PRVOUKA, PŘÍRODOVĚDA, VLASTIVĚDA	97
5.4.1	PRVOUKA	97
5.4.1.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	97
5.4.1.2	Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	97
5.4.1.3	Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Prvouka	98

5.4.1.4	Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Člověk a jeho svět	100
5.4.1.5	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Pr.	103
5.4.2	PŘÍRODOVĚDA	106
5.4.2.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	106
5.4.2.2	Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	106
5.4.2.3	Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Přírodověda	107
5.4.2.4	Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Člověk a jeho svět	109
5.4.2.5	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Př	113
5.4.3	VLASTIVĚDA	115
5.4.3.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	115
5.4.3.2	Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	115
5.4.3.3	Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Vlastivěda	116
5.4.3.4	Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Člověk a jeho svět	118
5.4.3.5	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu VI	123
5.5	DĚJEPIS, OBČANSKÁ A RODINNÁ VÝCHOVA	125
5.5.1	DĚJEPIS	125
5.5.1.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	125
5.5.1.2	Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	125
5.5.1.3	Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Dějepis	126
5.5.1.4	Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Dějepis	128
5.5.1.5	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu D	132
5.5.2	OBČANSKÁ A RODINNÁ VÝCHOVA	136

5.5.2.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	136
5.5.2.2	Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	136
5.5.2.3	Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Občanská a rodinná výchova	137
5.5.2.4	Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Výchova ke zdraví	140
5.5.2.5	Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Výchova k občanství	142
5.5.2.6	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Orv	145
5.6.1	FYZIKA, CHEMIE, PŘÍRODOPIS, VÝCHOVA KE ZDRAVÍ, ZEMĚPIS	149
5.6.1	FYZIKA	149
5.6.1.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	149
5.6.1.2	Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	149
5.6.1.3	Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Fyzika	149
5.6.1.4	Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Fyzika.....	151
5.6.1.5	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu F.....	154
5.6.2	CHEMIE	158
5.6.2.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	158
5.6.2.2	Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	158
5.6.2.3	Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Chemie	158
5.6.2.4	Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Chemie	159
5.6.2.5	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Ch	162
5.6.3	PŘÍRODOPIS	164
5.6.3.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	164
5.6.3.2	Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	164
5.6.3.3	Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Přírodopis	164
5.6.3.4	Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Přírodopis	165

5.6.3.5	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Přírodopis	168
5.6.4	VÝCHOVA KE ZDRAVÍ	172
5.6.4.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	172
5.6.4.2	Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	172
5.6.4.3	Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Výchova ke zdraví	172
5.6.4.4	Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Výchova ke zdraví	173
5.6.4.5	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Vkz	175
5.6.5	ZEMĚPIS	177
5.6.5.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	177
5.6.5.2	Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	177
5.6.5.3	Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Zeměpis	178
5.6.5.4	Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Zeměpis	179
5.6.5.5	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Z	183
5.7	HUDEBNÍ VÝCHOVA, VÝTVARNÁ VÝCHOVA	187
5.7.1	HUDEBNÍ VÝCHOVA	187
5.7.1.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	187
5.7.1.2	Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	187
5.7.1.3	Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Hudební výchova	187
5.7.1.4	Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Hudební výchova	189
5.7.1.5	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Hv	192
5.7.2	VÝTVARNÁ VÝCHOVA	201
5.7.2.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	201
5.7.2.2	Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	201

5.7.2.3	Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Výtvarná výchova	202
5.7.2.4	Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Výtvarná výchova	203
5.7.2.5	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Vv	206
5.8	TĚLESNÁ VÝCHOVA	215
5.8.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	215
5.8.2	Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	215
5.8.3	Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Tělesná výchova	216
5.8.4	Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Tělesná výchova	217
5.8.5.	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Tv	221
5.9	PRACOVNÍ VÝCHOVA	230
5.9.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	230
5.9.2	Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	230
5.9.3	Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Pracovní výchova	231
5.9.4	Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Pracovní výchova	232
5.9.5	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Pv	237
6	HODNOCENÍ VÝSLEDSKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ	246
6.1	Pravidla pro hodnocení žáků.....	246
6.1.1	Úvod do problematiky hodnocení žáků.....	246
6.1.2	Způsoby hodnocení.....	246
6.1.3	Kritéria hodnocení	247
6.1.3.1	Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou	247
6.1.3.2	Stupně prospěchu ve škole a na akcích pořádaných školou	247

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

1.1 ÚDAJE O ŠKOLE

NÁZEV ŠVP: DRAK (zpracován podle RVP ZV)

ŠKOLA: Základní škola a Mateřská škola Jesenice u Sedlčan, Jesenice 10, 264 01 Sedlčany

ŘEDITEL ŠKOLY: Mgr. Lukáš Kolář, dipl. um.
e-mail: skola.jesenice@tiscali.cz
tel.: 318 877 224

ZŘIZOVATEL ŠKOLY. Obec Jesenice, Jesenice 11, 264 01 Sedlčany
e-mail: obec.jesenice@tiscali.cz
tel.: 318 877 226

IČ: 75033143

DIČ: CZ75033143

IZO: 600054462

Koordinátor ŠVP: Mgr. Petra Rabelová

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2024

Číslo jednací: 158/2024

1.2 PŘEHLED ZKRATEK POUŽITÝCH V ŠVP**Názvy vyučovacích předmětů:**

Aj	Anglický jazyk
Cj	Cizí jazyk
Čj	Český jazyk
D	Dějepis
F	Fyzika
Hv	Hudební výchova
Ch	Chemie
In	Informatika
Ná	Náboženství
M	Matematika
Nj	Německý jazyk
Orv	Občanská a rodinná výchova
Pr	Prvouka
P	Přírodopis
Př	Přírodověda
Pv	Pracovní výchova
Tv	Tělesná výchova
Vkz	Výchova ke zdraví
Vl	Vlastivěda
Vv	Výtvarná výchova
Z	Zeměpis

Průřezová témata:	OSV	Osobnostní a sociální výchova
	VDO	Výchova demokratického občana
	VMEGS	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
	MKV	Multikulturní výchova
	ENV	Environmentální výchova
	MK	Mediální výchova

Jiné použité zkratky:

ČSI
ESF
EU
ICT
IVP
IZS
KALIBRO
LMP
LVK
MŠMT
OPD
OVO
PC
PISA
PLPP
PPP
PT
RVP
RVP ZV
ŘŠ
SCIO
SPCH
SPU
SVP
ŠD
ŠVP
TO
TU
VH
VP
ZŠ
ZV
ZŽS

Česká školní inspekce
Evropské strukturální fondy
Evropská unie
Informační a komunikační technologie
Individuální vzdělávací plán
Integrovaný záchranný systém
Evaluační testy KALIBRO
Lehké mentální postižení
Lyžařský výcvikový kurz
Ministerstvo školství
Odbor péče o dítě
Očekávané výstupy vzdělávacího oboru
Osobní počítač
Evaluační testy PISA
Plán pedagogické podpory
Pedagogicko-psychologická poradna
Průřezová témata
Rámcový vzdělávací program
RVP pro základní vzdělávání
Ředitel školy
Evaluační testy SCIO
Specifické poruchy chování
Specifické poruchy učení
Speciální vzdělávací potřeby
Školní družina
Školní vzdělávací program
Tematický okruh
Třídní učitel
Vyučovací hodina
Výchovný poradce
Základní škola
Základní vzdělání
Zdravý životní styl

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Úplnost a velikost školy

Základní škola a Mateřská škola Jesenice u Sedlčan je malá vesnická škola, založená v roce 1932. Je úplnou základní školou, která poskytuje základní vzdělání cca 100 dětem v 1. až 9. postupném ročníku. Výuka je plně organizovaná.

2.2 Umístění školy

Škola je umístěna uprostřed vesnice v krásném a klidném prostředí s možností častých vycházek do přírody.

2.3 Podmínky školy

Školní areál je tvořen hlavní budovou školy (rok 1932), školním pavilónem (1962), školním pozemkem a venkovní učebnou (2014). V hlavní budově jsou umístěny kmenové třídy 1. a 2. stupně, školní kuchyně s jídelnou (1989), školní dílna s kuchyňkou. Výuka probíhá v 8 třídách (1 třída se sektorem IT) a v 1 odborné učebně (školní dílna s kuchyňkou). Ve školním pavilónu je 1 třída a organizovaná činnost školní družiny v samostatné třídě. V přízemí pavilónu je plnohodnotně vybavená malá tělocvična. Třídy základní školy jsou vybaveny odpovídajícím školním nábytkem, výškově stavitelným nábytkem (ergonomicky tvarované nastavitelné židle a nastavitelné žákovské stoly). Pro výchovně vzdělávací práci ve škole využíváme moderní školní pomůcky nabízené v oblasti audiovizuální techniky a informatiky – 3D tiskárny, dataprojektory, počítače, notebooky, interaktivní tabule a tradiční výukové pomůcky. Hlavní budova školy, školní kuchyně a školní pavilón má ústřední topení napojené na kotelnu LTO. Součástí školního areálu je prostorově vhodný školní pozemek. Na školní areál navazuje bezprostředně hřiště TJ Sokol Jesenice. Probíhá zde výuka tělesné výchovy, sportovní činnost školní družiny. Splňuje požadavky pro výuku kopané, odbíjené, vybíjené, přehazované a realizaci disciplín lehkooatletického čtyřboje. Rodičovská veřejnost pozitivně hodnotí umístění základní školy a mateřské školy v klidném centru obce, kterým neprochází hlavní silnice a propojení provozu mateřské školy a školní jídelny.

V centru pozornosti zastupitelstva obce Jesenice a OÚ Jesenice je řešení celkového provozu školy. Na vybavení školy a školní akce přispívá OÚ Nedrahovice, jehož žáci dojíždějí do naší školy. Umístění autobusové zastávky v obci Jesenice umožňuje dojíždějícím žákům bezpečný a včasný příchod na vyučování.

2.4 Charakteristika žáků

Do školy chodí žáci z obce Jesenice (osady Dobrošovice, Doublovičky, Hulín, Martinice, Zadní Boudy, Hulín, Mezné) a obce Nedrahovice (osady Bor, Úklid, Kamenice, Nedrahovické Podhájí, Radeč). Mimo spádovou oblast naší školy mohou plnit povinnou školní docházku i žáci z Bolehovic, Kvasejovic, Libíně, Malkovic, Měšetic, Přečice a Sedlce.

Žáci naší školy mohou prezentovat své dovednosti na akcích pořádaných školním parlamentem nebo na každoroční Zahradní party, která se pravidelně koná na konci školního roku u příležitosti slavnostního vyřazení absolventů ZŠ.

2.5 Charakteristika pedagogického sboru

Aprobovanost učitelského sboru se pohybuje od 71-100 %. Mezi učiteli jsou speciální pedagogové i metodik prevence. Učitelé se průběžně účastní dalšího vzdělávání a společných seminářů v rámci školy i ve spolupráci s dalšími ZŠ. Pedagogové spolu dobře spolupracují při řešení výchovných i vzdělávacích problémů, při přípravě projektů a exkurzí. Přijímají od kolegů rady a zkušenosti.

Jesenice 10, 264 01 Sedlčany

2.6 Dlouhodobé projekty

V současné době ZŠ využívá možnosti OP JAK šablon.

2.7 Spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery

Školní rada při ZŠ je zřízena ode dne 7. 6. 2005, se školou spolupracuje sdružení „Sdružení rodičů, dětí a přátel školy při ZŠ Jesenice“. Vedení ZŠ a výchovný poradce úzce spolupracují při řešení výchovných a vzdělávacích problémů s PPP v Příbrami. Škola vyhledává možnosti spolupráce s knihovnou, muzeem i s policií. Se svým zřizovatelem se vedení ZŠ pravidelně setkává. Aktuální otázky života školy jsou projednávány ve školním parlamentu.

2.8 Logo školy

Proč DRAK?

Jistě si každý z nás pamatuje z pohádek, že město je oděno do černého hávu na znamení smutku a že čeká na vysvobození. Že s drakem bojuje princ, či odvážný jinoch a po vítězství nad drakem se mu naprosto změnil život. Jak? To bychom lehce vymysleli.

Logo naší školy – Drak – není symbolem Draka – černého, draka smutku, ale draka – radosti, vítězství, překonání sebe sama. Protože souboj s drakem je soubojem především sama se sebou, se svými negativními vlastnostmi, s nekomunikací, s neznalostí.

Ze souboje s drakem (sám se sebou, se svými strachy, komplexy) vždy vychází „Princ“ pozměněn, stejně jako děti vycházejí ze školy bohatší o nové vědomosti, komunikační dovednosti a samozřejmě s radostí.

- D dovednost
- R radost
- A aktivita
- K komunikace

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

3.1 Zaměření školy

Motivační název školního vzdělávacího programu „DRAK“ byl vytvořen z počátečních písmen kompetencí, na které se škola zaměřuje: „D“ (dovednosti), „R“ (radost), „A“ (aktivita), „K“ (komunikace). Po provedené analýze podmínek školy, možností a potřeb žáků a požadavků rodičů bylo zaměření školy upřesněno do čtyř vzdělávacích priorit:

- 1) **D** Poskytovat základní vzdělání zaměřené na aktivní dovednosti žáků. Na aktivní rozvoj samostatnosti, tvořivosti, zájmových aktivit, na způsob přijímání společenských norem.
- 2) **R** Vytvářet u žáků potřebu projevit pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, vnímavost a citové vztahy k lidem, svému prostředí, a i k přírodě.
- 3) **A** Poskytovat žákům takovou výchovu, která bude aktivně rozvíjet formování celé osobnosti žáka – jeho řeč, intelektuální schopnosti, způsob myšlení, jednání, chování a učení.
- 4) **K** Rozvíjet komunikační dovednosti žáků:
  - v mateřském jazyce
  - v cizím jazyce
  - v informačních a komunikačních technologiích
  - v sociálních vztazích (využívat komunikačních dovedností v mezilidských vztazích)
  - formulovat své názory, myšlenky
  - využívat komunikačních a informačních prostředků k orientaci v současném světě

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Společné postupy, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Jsou uplatňovány všemi pedagogy při výuce i mimo ni.

Motto: „Klíčové kompetence nemůže žákům pomáhat vytvářet a rozvíjet ten, kdo si je dosud nevytvořil a kdo je sám dále nerozvíjí.“

<p>KOMPETENCE K UČENÍ vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich „budoucnost“ - připravujeme je na celoživotní učení. - Vedeme sebe, žáky a rodiče k tomu, že důležitější jsou získané dovednosti a znalosti než známka na vysvědčení. - Na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení. - Podporujeme samostatnost a tvořivost. - Podporujeme různé přijatelné způsoby dosažení cíle. - Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti. - Ve výuce se zaměřujeme prioritně na „aktivní“ dovednosti, učivo používáme jako prostředek k jejich získání.
---	--

	<ul style="list-style-type: none"> - Ve výuce zřetelně rozlišujeme základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující). - Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu. - Ve všech vyučovacích předmětech podporujeme používání výpočetní techniky. - Umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry. - Na začátku hodiny vždy žáky seznámíme s cílem VH, na konci VH vždy s žáky zhodnotíme jeho dosažení. - Uplatňujeme individuální přístup k žákovi, výsledky posuzujeme vždy z pohledu „přidané hodnoty“. - Motivujeme k učení – snažíme se cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení. - Při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace. - Učíme práci s chybou. - Učíme trpělivosti, povzbuzujeme.
<p style="text-align: center;">KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ</p> <p>podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Učíme žáky nebát se problémů („problémy byly, jsou a budou - problém není hrozba, ale výzva“). - Vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit. - Na modelových příkladech ve svých předmětech naučíme žáky algoritmu řešení problémů. - Podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému. - Podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů. - Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení. - Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. - Podporujeme využívání moderní techniky při řešení problémů. - Při řešení problémů učíme žáky používat metodu „SWOT analýza“ a metodu „brainstorming“. - V rámci svých předmětů učíme, jak některým problémům předcházet. - Ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají.
<p style="text-align: center;">KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ</p> <p>vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Prioritně se zaměřujeme na rozvíjení komunikačních dovedností žáků v mateřském jazyce, v cizím jazyce, v informačních a komunikačních technologiích a v sociálních vztazích. - Podporujeme různé formy komunikace na „mezinárodní úrovni“ v rámci Evropy i světa. - Klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace. - Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvorné projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů. - Ve všech vyučovacích předmětech podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky. - Vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty. - Podporujeme kritiku a sebekritiku. - Učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky (místní tisk, web, ppt. prezentace apod.). - Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd, ročníků, věkových kategorií. - Vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy, své obce, sebe a ostatních lidí. - Vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti. - Přípravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích. - Důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených ve školním řádu, v rádech odborných pracoven, řádu akcí mimo školu apod. a umožňujeme žákům podílet se na sestavování těchto pravidel. - Učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace. - Učíme žáky „asertivnímu chování“ a „nonverbální komunikaci“.

<p>KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Minimalizujeme používání frontální metody výuky, podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování. - Podporujeme „inkluzi“ („začlenění“) - volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku - vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu. - Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. - Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role. - Učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostat. členů týmu. - Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. - Upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle. - Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů. - Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. - Ve výuce podporujeme koedukovanou výchovu dětí. - Průběžně monitorujeme sociální vztahy ve třídě, skupině. - Učíme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky, (mezi žáky a učiteli). - Důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli.
<p>KOMPETENCE OBČANSKÉ vychovávat žáky</p> <ul style="list-style-type: none"> - jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, - jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, - jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích 	<ul style="list-style-type: none"> - Netolerujeme sociálně patologické projevy chování (drogy, šikana, kriminalita mládeže). - Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. - Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvorné projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů. - Netolerujeme nekamarádkské chování a odmítnutí požadované pomoci. - Netolerujeme žádnou podobu (aktivní, pasivní, otevřenou, skrytou) podpory výše uvedených negativních jevů. - Důsledně dbáme na dodržování pravidel chování ve škole, stanovených ve vnitřních normách školy. - Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem. - Na konkrétních modelových příkladech demonstrujeme pozitivní a negativní projevy chování lidí. - Podporujeme různé formální i neformální způsoby spolupráce s obcí, policií, složkami IZS apod. - V rámci svých předmětů, v třídnických hodinách i na mimoškolních akcích upevňujeme žádoucí pozitivní formy chování žáků. - Neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření. - Využíváme pomoci a zkušenosti odborníků - výchovných poradců, PPP, OPD, policie. - Rozumně a zodpovědně využíváme dostupných prostředků výchovných opatření – s ohledem na jejich účinnost. - Kázeňské přestupky řešíme individuálně, princip kolektivní viny a kolektivního potrestání nepřipouštíme. - Jakoukoliv formu agrese žáka na učitele nebereme osobně, ale jako útok na roli učitele. - Problémy řešíme věcně, rozumně, spravedlivě, vždy bez emocí a osobní zášti. - Dodržujeme zásadu, „že tu není špatný žák, jsou tu jen špatné projevy jeho chování“. - Při kázeňských problémech žáků se vždy snažíme zjistit jejich motiv (příčinu). - V rámci svých předmětů a své působnosti seznamujeme žáky s vhodnými právními normami. - Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k ochraně životního prostředí. - Nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní, rekreační apod.) jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům.

	<ul style="list-style-type: none"> - V hodnocení žáků (ve zřetelné převaze) uplatňujeme prvky pozitivní motivace. - Jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku.
<p>KOMPETENCE PRACOVNÍ vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. Žádnou práci netrestáme. Kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme. - Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky. - Důsledně žáky vedeme k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků. - Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi – cíleně ujasňujeme představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného dalšího studia. - Cíleně posilujeme (motivujeme) žáky k dosažení jimi vhodně zvoleného dalšího studia (budoucího povolání).
<p>KOMPETENCE DIGITÁLNÍ vést žáky k pozitivnímu vztahu k digitálním zařízením, naučit žáky používat při práci vhodné zařízením, aplikace a služby, vést žáky k vyhledávání a získávání informací, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat/informací/digitálních obsahů, a aby k tomu volili vhodné postupy vést žáky k tomu, aby přešli situacím, které ohrožují bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné i duševní zdraví i zdraví ostatních</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Učíme žáky ovládat digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a společnosti. - Učíme žáky, aby se rozhodovali samostatně, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít. - Vedeme žáky k vyhledávání a získávání informací, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat/informací/digitálních obsahů, a aby k tomu volili vhodné postupy. - Učíme žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty a vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků. - Vedeme žáky tak, aby si usnadnili práci, dokázali k tomu využít digitální technologie, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce. - Učíme žáky pochopit význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme je s novými technologiemi. - Učíme žáky kriticky hodnotit přínosy digitálních technologií a na základě toho reflektovat rizika jejich využívání. - Vedeme žáky k tomu, aby přešli situacím, které ohrožují bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné i duševní zdraví i zdraví ostatních. - Při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí se snažíme vést žáky tak, aby jednali a chovali se eticky a ohleduplně.

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, se sociálním znevýhodněním a žáků mimořádně nadaných

Při zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (se zdravotním postižením a se sociálním znevýhodněním) a žáků mimořádně nadaných škola uplatňuje kombinaci selektivního a inkluzivního přístupu.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) žáka se SVP. PLPP sestavuje třídní učitel s učiteli konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

Výchovný poradce je pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením.

3.3.1 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (žáci se specifickými poruchami učení a žáci se sociálním znevýhodněním)

Žáky s vývojovými poruchami učení posíláme se souhlasem zákonných zástupců na vyšetření do pedagogicko-psychologické poradny v Příbrami. Na základě vyšetření a doporučení jsou pak tyto žáci zařazováni do reedukační péče. Máme vyškolené pedagogy, kteří s dětmi pracují.

Reedukace specifických poruch probíhá v malých skupinkách nebo jednotlivě. Řeší se aktuální problémy probíraného učiva a procvičují se jevy, které byly pobraány v předcházejícím učivu.

Ředitelství školy uzavírá se zákonnými zástupci žáka Dohodu o vzájemné úzké spolupráci při nápravě. Součástí dohody je individuální vzdělávací plán, podle kterého se se žákem bude pracovat a který obsahuje závěry a doporučení z vyšetření v PPP, konkrétní způsoby reedukace, pomůcky, které se budou při nápravě používat, způsob hodnocení, jméno odpovědného pedagoga.

Při klasifikaci přihlížíme ke stupni a druhu specifické poruchy.

Žáci se sociálním znevýhodněním – menší počet žáků ve třídě, individuální výuka, která vyhovuje těmto žákům. Učitelé používají odpovídající metody práce, specifické učebnice a přizpůsobují tempo práce, spolupracují v pedagogickém týmu a spolupracují s rodinou.

3.3.2 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Zařazení problematiky výchovy a vzdělávání nadaných žáků do základního vzdělávání vyžaduje od učitelů náročnější přípravu na vyučování v jednotlivých předmětech, neboť tyto žáci mají své specifické vzdělávací potřeby, na které je nutno reagovat. Pro tyto žáky je zapotřebí zvýšené motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky především v těch vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte.

V rámci vyučování matematiky projevují tyto žáci kvalitní koncentraci, dobrou paměť, zálibu v řešení problémových úloh a svými znalostmi přesahují stanovené požadavky. Umožňujeme jim pracovat na počítači (vzdělávací programy), individuálně pracovat s naučnou literaturou (hlavolamy, kvízy, záhady, problémové úlohy), i navštívit vyučovací hodiny ve vyšších ročnících. V dalších hodinách jsou jim zadávány náročnější samostatné úkoly (referáty k probíranému učivu, zajímavosti ze světa techniky...), jsou pověřováni vedením a řízením skupin. Je jim dáván prostor pro hlubší bádání a zkoumání.

Na žáky s hudebním nadáním klade učitel vyšší nároky odpovídající jejich dovednostem a schopnostem. Vhodným způsobem je zapojuje do činností v hodině – mohou doprovázet na hudební nástroj, předzpívat píseň apod.

Žákům výtvarně nadaným jsou zadávány náročnější práce – volí různé techniky, jsou podporováni v mimoškolních aktivitách, navštěvují výtvarné obory při základních uměleckých školách.

Žáci nadaní spíše technicky, manuálně zruční, jsou směřováni k zapojení do zájmových aktivit organizovaných školou. Při samotné výuce bývají pověřováni náročnějšími částmi při plnění zadaných úkolů, jsou pověřováni vedením skupiny.

Pohybově nadaní žáci jsou podporováni v rozvíjení všech pohybových aktivit, především těch, kde žák projevuje největší zájem a talent. Žáci jsou zapojováni do sportovních soutěží, ať už v rámci školy nebo mimo ni. Reprezentují školu.

Velmi často se stává, že tyto žáci mají výkyvy v chování. Je nutné toto chování usměrňovat s pedagogickým optimismem a taktně, avšak důsledně. Usměrnujeme žáky v osobnostní výchově, vedeme je k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci, ochotě pomáhat slabším. Není výjimkou, že vyniká-li žák v jedné oblasti, v jiné je průměrný.

Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavní IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období, než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku. Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP ředitelce školy a zaznamená je do školní matriky.

3.3.3 Inkluzivní přístup k zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Přestože ŠVP „nezatracuje“ selektivní přístup – ba naopak ve výše uvedených případech jej považuje za vhodný a žákům prospěšný, je třeba zdůraznit, že se jedná v ŠVP (ZŠ) o princip výrazně menšinový a přesně definovaný na velmi úzkou část vzdělávání. ŠVP podporuje inkluzi, o čemž svědčí některé z výše uvedených výchovně vzdělávacích strategií (zejména těch, které se týkají kompetencí sociálních a personálních).

Inkluzivní přístup k zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných (obecně – žáků s různými vzdělávacími možnostmi a různými vzdělávacími potřebami) spočívá především ve volbě vhodných forem a metod práce jednotlivými vyučujícími v konkrétních třídních kolektivech (skupinách žáků), zvolené tak, aby umožnily plné individuální rozvíjení schopností žáků (s ohledem na jejich různé individuální možnosti, potřeby a odlišnosti).

V praxi se jedná o upřednostňování takových forem a metod práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně doplňujících se kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu. Při důsledném uplatňování tohoto přístupu:

- nejsou děti v procesu vyučování a učení na sobě nezávislé, ale vzájemně se v učebních situacích potřebují,
- uvědomují si svůj význam pro kolektiv a význam kolektivu pro sebe,
- věří, že ve spolupráci lze naplňovat osobní i společné cíle,
- vnímají odlišnost jako podmínku efektivní spolupráce.

3.3.4 Způsob zpracování učebních osnov jednotlivých vyučovacích předmětů v ŠVP

Zpracování učebních osnov jednotlivých vyučovacích předmětů v „ŠVP Drak“ do podoby konkrétních, jednoznačných, srozumitelných a hodnotitelných dovedností, umožňuje poměrně jednoduše uplatňovat individuální přístup k žákovi. Cílem výuky (vyučovací hodiny nebo její části) je vždy některá z konkrétních aktivních dovedností formulovaných jako konkretizovaný výstup žáka v učebních osnovách každého vyučovacím předmětu. Prostředkem jejího dosažení je uvedené konkretizované učivo. Rozsah (náročnost) konkretizovaného učiva lze v hodině přizpůsobit možnostem a schopnostem žáka. Pro žáky s různými vzdělávacími možnostmi a potřebami tak nemusejí být vytvářeny různé učební osnovy.

3.3.5 ŠVP a „komplexní“ pojetí zabezpečení výuky pro žáky s různými vzdělávacími potřebami

ŠVP vnímá zabezpečení výuky pro žáky s rozdílnými vzdělávacími možnostmi a potřebami komplexně. Patří sem:

- 1) důsledné uplatňování výchovně vzdělávacích strategií ŠVP ve výuce,

- 2) vhodně volené formy a metody práce vyučujícími podporující inkluzi,
- 3) spolupráce vyučujících s výchovným poradcem ve škole a 2 kvalifikovanými speciálními pedagogy v ZŠ,
- 4) spolupráce ZŠ s PPP,
- 5) způsob zpracování učebních osnov ŠVP,
- 6) selektivní přístup v úzké a jasně vymezené oblasti vzdělávání v ZŠ.

3.4 Začlenění průřezových témat (PT)

Průřezová témata - 1. stupeň

Průřezové téma / tematický okruh		1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník					
Osobnostní a sociální výchova											
Osobnostní rozvoj	Rozvoj schopností poznávání	<p>Výpravy za etikou (ČJ, PR, VL, PŘ, VV)</p> <p>Škola v přírodě (ČJ, M, PŘ, PR, VL, TV, VV, HV, PV)</p>									
	Sebepoznávání a sebepojetí										
	Psychohygiena										
	Kreativita										
Sociální rozvoj	Poznávání lidí										
	Mezilidské vztahy										
	Komunikace										
	Kooperace a kompetice										
Morální rozvoj	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti										
	Hodnoty, postoje, praktická etika										
Výchova demokratického občana											
	Občanská společnost a škola						Školní parlament, třídní volby (PR, VL)				
		Vánoční jarmark (HV, PV, VV, ČJ, M) Vynášení Moreny (ČJ, PV, VV), Masopust (ČJ, M, HV, TV, PV, VV) Zahradní party (HV, TV, VV)									
	Občan, občanská společnost a stát					Česká republika (VI)					
		Třídní pravidla (PR, VL, ČJ)									
	Formy participace občanů v politickém životě					Volební systém v ČR (VI)					

	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				Česká republika – demokratický stát (VI)
Významné dny – 17. listopad (VL, PR, ČJ)					
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech					
	Evropa a svět nás zajímá				Evropa (VI)
	Objevujeme Evropu a svět				Evropa (VI)
				Den Evropy 5. 5. (AJ, VL, PR, ČJ, HV, VV)	
	Jsme Evropané				Evropa (VI)
				Den Evropy 5. 5. (AJ, VL, PR, ČJ, HV, VV)	
Multikulturní výchova					
	Kulturní diference			Hv – styly hudby	
	Lidské vztahy			Výpravy za etikou (ČJ, PR, VL, PŘ, VV)	
	Etnický původ				Děti různých barev pleti (Př)
	Multikulturalita			Velká Británie (Aj)	
	Princip sociálního smíru a solidarity	Vánoční jarmark – část výtěžku věnovat na podporu vybraného projektu (ČJ, M, PR, VL, PŘ, VV)			
Environmentální výchova					
	Ekosystémy				Ekosystémy (Př)
	Základní podmínky života			Den Země (PR, PŘ, PV)	
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí			Den Země Uklid'me Česko	
	Vztah člověka k prostředí			Uklid'me Česko, třídění odpadu ve škole	
Mediální výchova					
	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení			Čtenářské dílny (Čj)	
Tematické okruhy receptivních činností	Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality				Rozhovor (Čj) Reportáž, novinová zpráva (Čj)
	Stavba mediálních sdělení				Dětské časopisy (ČJ, IN, VV)

	Vnímání autora mediálních sdělení					Já a reklama (ČJ, IN, VV)
	Fungování a vliv médií ve společnosti					Média a já (ČJ, IN)
Tematické okruhy produktivních činností	Tvorba mediálního sdělení					Třídni noviny (ČJ, IN, VV)
	Práce v realizačním týmu					Třídni noviny (ČJ, IN, VV)

Průřezová témata - 2. stupeň

Průřezové téma / tematický okruh		6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Osobnostní a sociální výchova					
Osobnostní rozvoj	Rozvoj schopností poznávání		Lyžařský výcvikový kurz (Tv)		
	Sebepoznávání a sebepojetí	Cesta pohádkovou říší Zahradní party (Vv, Tv) Výtvarná výstava (Vv)			
	Psychohygiena				
	Kreativita				
Sociální rozvoj	Poznávání lidí	Vztahy a pravidla soužití v komunitě (Vkz)			
	Mezilidské vztahy				
	Komunikace				
	Kooperace a kompetice				
Morální rozvoj	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		Kyberšikana (In)		
		Matematické hry (M)			

	Hodnoty, postoje, praktická etika		Kyberšikana (In)		Zločiny proti lidskosti za 2. sv. v.; Totalitní režimy (D)
Výchova demokratického občana					
	Občanská společnost a škola	Školní parlament, třídní volby (Orv) Vánoční jarmark (Hv, Pv, Vv, M) Zahradní párty (Hv, Tv, Vv, Pv)			
	Občan, občanská společnost a stát	Antická demokracie (D)			Hlavní světová konfliktní ohniska (Z)
		Třídní pravidla (Orv)			
	Formy participace občanů v politickém životě				Sametová revoluce 1989 (D)
	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				Sametová revoluce 1989 (D)
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech					
	Evropa a svět nás zajímá	Vlajky států (M)	Evropské obyvatelstvo, kultura, vybrané regiony Evropy (Z)		ČR a EU (Orv)
	Objevujeme Evropu a svět				
		Rozhovor s německy mluvícím (Nj)			
	Jsme Evropané	Den Evropy (Čj, Aj)			
		Kultura středověkého Řecka a Říma (D)	Kultura raného, vrcholného a pozdního středověku (D)	Kultura 18. a 19. století (D)	Poválečné uspořádání Evropy (D)
Multikulturní výchova					
	Kulturní diference	Hv – styly hudby			
	Lidské vztahy	Epické příběhy (Čj)			Epické příběhy (Čj);

	Etnický původ				Globalizace, hlavní světová konfliktní ohniska (Z); Globální svět (Orv)
	Multikulturalita	Velká Británie (Aj)			
	Princip sociálního smíru a solidarity				
Environmentální výchova					
	Ekosystémy	Biosféra (Z)			
	Základní podmínky života	Den Země			
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Den Země, Uklid'me Česko	Zneužití chemických látek (Ch)		
	Vztah člověka k prostředí	Uklid'me Česko, třídění odpadu ve škole			
Mediální výchova					
Tematické okruhy receptivních činností	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		Reklama, média (Orv)	Fakenews, klamavá reklama (In, Čj)	Umělá inteligence (In); Vliv médií, manipulace (Vkz, Čj)
	Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality				
	Stavba mediálních sdělení	Powerpoint (In)			
	Vnímání autora mediálních sdělení				
	Fungování a vliv médií ve společnosti				
Tematické okruhy produktivních činností	Tvorba mediálního sdělení				
	Práce v realizačním týmu				

Průřezová témata jsou začleňována především do jednotlivých předmětů, některá PT realizujeme v projektech.

4. UČEBNÍ PLÁN**4.1 UČEBNÍ PLÁN - I. STUPEŇ**

PPŘEDMĚT	ročník:	1.	2.	3.	4.	5.	Celkem
Český jazyk		9	10	9	8	7	43 (35 + 8)
Cizí jazyk (Aj)		-	-	3	3	3	9
Matematika		4	5	5	4	5	24 (20 + 3)
Informatika		-	-	-	1	1	2
Prvouka		2	2	2			14 (12 + 2)
Vlastivěda		-	-	-	2	2	
Přírodověda		-	-	-	2	2	
Hudební výchova		1	1	1	1	1	12
Výtvarná výchova		1	1	1	2	2	
Tělesná výchova		2	2	2	2	2	10
Pracovní výchova		1	1	1	1	1	5
Týdenní dotace		20	22	24	26	26	118 (104 + 14)
Součet vyučovacích hodin celkem na 1. stupni ZŠ						<u>118</u>	

4.2 UČEBNÍ PLÁN - II. STUPEŇ ZŠ

PŘEDMĚT	ročník:	6.	7.	8.	9.	
Český jazyk		5	5	4	4	18 (15 + 3)
Cizí jazyk (Aj)		3	3	3	3	12
Další cizí jazyk		-	2	2	2	6 (0 + 6)

Matematika	5	5	5	5	10 (15 + 5)
Informatika	1	1	1	1	4
Dějepis	2	2	2	2	13 (11 + 2)
Občanská a rodinná výchova	2	1	1	1	
Fyzika	2	2	2	2	26 (21 + 5)
Chemie	-	-	2	2	
Přírodopis	2	2	1	1	
Zeměpis	2	2	2	2	
Hudební výchova	1	1	1	1	10
Výtvarná výchova	2	2	1	1	
Pracovní výchova	1	-	1	1	3
Výchova ke zdraví	-	-	1	1	10
Tělesná výchova	2	2	2	2	
Týdenní hodinová dotace	30	30	31	31	122 (98 + 24)
Celková (povinná) časová dotace				<u>122</u>	

4.3 POZNÁMKY K UČEBNÍMU PLÁNU

4.3.1 Využití disponibilní časové dotace na I. stupni ZŠ

Vyučovací předmět	Minimální časová dotace	Disponibilní hodiny	Celkem disponibilních hodin
-------------------	-------------------------	---------------------	-----------------------------

Český jazyk	35	8	14
Matematika	20	3	
Člověk a jeho svět	12	2	

4.3.2 Využití disponibilní časové dotace na II. stupni ZŠ

Vyučovací předmět	Minimální časová dotace	Disponibilní hodiny	Celkem disponibilních hodin
Český jazyk	15	3	24
Cizí jazyk	12	0	
Matematika	15	5	
Člověk a společnost	11	2	
Informatika	4	0	
Člověk a příroda	21	5	
Člověk a zdraví	10	0	
Volitelný předmět		0	
Další cizí jazyk		6	

4.3.3 Přehled vyučovacích předmětů - I. stupeň ZŠ

Poř.č.	Název vyučovacímho předmětu	Zkratka	Poznámky k vyučovacímú předmětu	Vzdělávací oblast Vzdělávací obor
1.	Český jazyk	Čj	Povinný předmět v 1. – 5. ročníku, jeho hodinová dotace byla navýšena pro všechny žáky o 8 hodin (na 43 hodin).	Jazyk a jazyková komunikace <i>Český jazyk a literatura</i>
2.	Anglický jazyk	Aj	Povinný cizí jazyk Žák se ho učí od 3. ročníku a v tříhodinové týdenní dotaci (celkem 9 hodin) jeho výuku absoluuje v každém ročníku až do 9. třídy.	Jazyk a jazyková komunikace <i>Cizí jazyk</i>
3.	Matematika	M	Povinný předmět v 1. – 5. ročníku, jeho hodinová dotace byla navýšena pro všechny žáky o 4 hodiny (na 24 hodin).	Matematika a její aplikace <i>Matematika a její aplikace</i>

4.	Informatika	In	Povinný předmět ve 4. a 5. ročníku s hodinovou dotací 1 hodina týdně.	Informatika
5.	Prvouka	Pr	Povinný předmět v 1. – 3. ročníku s dvouhodinovou dotací týdně (celkem 6 hodin).	Člověk a jeho svět <i>Člověk a jeho svět</i>
6.	Vlastivěda	Vl	Povinný předmět v 4. a 5. ročníku s dvouhodinovou týdenní dotací (celkem 4 hodiny).	Člověk a jeho svět <i>Člověk a jeho svět</i>
7.	Přírodověda	Př	Povinný předmět v 4. a 5. ročníku s dvouhodinovou týdenní dotací (celkem 4 hodiny).	Člověk a jeho svět <i>Člověk a jeho svět</i>
8.	Hudební výchova	Hv	Povinný předmět v 1. – 5. ročníku s jednohodinovou týdenní dotací (celkem 5 hodin).	Umění a kultura <i>Hudební výchova</i>
9.	Výtvarná výchova	Vv	Povinný předmět v 1. – 5. ročníku s jednohodinovou týdenní dotací v 1. – 3. ročníku a dvouhodinovou dotací ve 4. a 5. ročníku (celkem 7 hodin). Jednohodinové týdenní dotace Vv a např. Pv lze ve vhodných případech organizovat „střídavě“ jako „dvouhodinovky“ 1/14 dnů.	Umění a kultura <i>Výtvarná výchova</i>
10.	Tělesná výchova	Tv	Povinný předmět v 1. – 5. ročníku s dvouhodinovou týdenní dotací (celkem 10 hodin).	Člověk a zdraví <i>Tělesná výchova</i>
11.	Pracovní výchova	Pv	Povinný předmět v 1. – 5. ročníku s jednohodinovou týdenní dotací (celkem 5 hodin). Jednohodinové týdenní dotace Pv a např. Vv lze ve vhodných případech organizovat „střídavě“ jako „dvouhodinovky“ 1/14 dnů.	Člověk a svět práce <i>Člověk a svět práce</i>

4.3.4 Přehled vyučovacích předmětů - II. stupeň ZŠ

Poř.č.	Název vyučovacímho předmětu	Zkratka	Poznámky k vyučovacím předmětu	Vzdělávací oblast <i>Vzdělávací obor</i>
1.	Český jazyk	Čj	Povinný předmět pro všechny žáky ve všech ročnících, v 6. a 7. ročníku s pětihodinovou týdenní dotací a v 8. a 9. ročníku s čtyřhodinovou týdenní dotací (celkem 18 hodin).	Jazyk a jazyková komunikace <i>Český jazyk a literatura</i>
2.	Anglický jazyk	Aj	Povinný cizí jazyk, v tříhodinové dotaci týdně, jeho výuku žák absolvuje v každém ročníku až do 9. třídy (celkem 12 hodin). Možnost „meziročníkových“ skupin.	Jazyk a jazyková komunikace <i>Cizí jazyk</i>
3.	Německý jazyk	Nj	Další cizí jazyk. Povinný předmět od 7. ročníku a v dvouhodinové dotaci týdně (celkem 6 hodin). Možnost „meziročníkových“ skupin.	Jazyk a jazyková komunikace <i>Cizí jazyk</i>
4.	Matematika	M	Povinný předmět pro všechny žáky ve všech ročnících v pětihodinové dotaci týdně. (celkem 20 hodin)	Matematika a její aplikace <i>Matematika a její aplikace</i>
5.	Informatika	In	Povinný předmět s hodinovou dotací 1 hodina týdně v 6.-9. ročníku.	Informatika
6.	Dějepis	D	Povinný předmět v 6. – 9. ročníku s dvouhodinovou dotací týdně (celkem 8 hodin).	Člověk a společnost <i>Dějepis</i>

7.	Občanská a rodinná výchova	Orv	Povinný předmět v 6. – 9. ročníku, v 6. ročníku 2 hodiny týdně, v 7. - 9. ročníku s jednohodinovou týdenní dotací (celkem 5 hodin).	Člověk a společnost <i>Výchova k občanství</i>
8.	Fyzika	F	Povinný předmět v 6. – 9. ročníku s dvouhodinovou dotací týdně (celkem 8 hodin).	Člověk a příroda <i>Fyzika</i>
9.	Chemie	Ch	Povinný předmět v 8. a 9. ročníku s dvouhodinovou týdenní dotací (celkem 4 hodiny).	Člověk a příroda <i>Chemie</i>
10.	Přírodopis	P	Povinný předmět v 6. a 7. ročníku s dvouhodinovou dotací týdně a v 8. a 9. ročníku s jednohodinovou týdenní dotací (celkem 6 hodin).	Člověk a příroda <i>Přírodopis</i>
11.	Výchova ke zdraví	Vkz	Povinný předmět v 8. ročníku a 9. ročníku s jednohodinovou týdenní dotací (celkem 2 hodiny).	Člověk a zdraví <i>Výchova ke zdraví</i>
12.	Zeměpis	Z	Povinný předmět v 6. – 9. ročníku s dvouhodinovou dotací týdně (celkem 8 hodin).	Člověk a příroda <i>Zeměpis</i>
13.	Hudební výchova	Hv	Povinný předmět v 6. – 9. ročníku s jednohodinovou týdenní dotací (celkem 4 hodiny).	Umění a kultura <i>Hudební výchova</i>
14.	Výtvarná výchova	Vv	Povinný předmět v 6. – 9. ročníku. Týdně 2 hodiny v 6. a 7. ročníku, 1 hodina týdně v 8. a 9. ročníku (celkem 6 hodin).	Umění a kultura <i>Výtvarná výchova</i>
15.	Tělesná výchova	Tv	Povinný předmět v 6. – 9. ročníku s dvouhodinovou dotací týdně (celkem 8 hodin).	Člověk a zdraví <i>Tělesná výchova</i>
16.	Pracovní výchova	Pv	Povinný předmět v 6. – 9. ročníku s jednohodinovou dotací týdně (celkem 3 hodiny). Jednohodinové týdenní dotace Pv a např. Vv lze ve vhodných případech organizovat „střídavě“ jako „dvouhodinovky“ 1/14 dnů.	Člověk a svět práce <i>Člověk a svět práce</i>

4.3.5 Preferované školní akce

Jako součást výchovně vzdělávací činnosti školy jsou do ŠVP zařazeny především tyto školní akce:

1. – 5. ročník	Plavecký výcvik	10 hodin
1. – 5. ročník	Škola v přírodě	1 týden
7. ročník	Lyžařský výcvikový kurz	1 týden
1. – 9. ročník	Ochrana člověka za mimořádných situací	6 hodin
	Program protidrogové prevence	
	Den Země	
	Vánoční jarmark	
	Zahradní party	

Součástí vzdělávacího programu jsou i všechny ostatní (výchovně vzdělávací, kulturní, sportovní aj.) akce, které jsou aktuálně zařazeny do ročních (měsíčních) plánů školy. Patří sem i účast ve sportovních a předmětových soutěžích a také veškeré volnočasové aktivity organizované školou (školní družinou).

4.3.6 Organizace výuky

Základní vyučovací jednotkou je vyučovací hodina (45 min). Rozvrh hodin v týdnu není v ŠVP chápán jako dogma. Učitelé (zejména na I. stupni ZŠ) si mohou po dohodě s vedením školy rozvrhnout denní (týdenní) program výuky při zachování časových proporcí jednotlivých předmětů v týdnu. Kromě vyučovací hodiny lze realizovat výuku i jiným typem vyučovací jednotky s odlišným časovým úsekem při dodržení zásad hygieny školní práce (přestávky, relaxace apod.). Při realizaci dílčích školních programů a projektů je nutné respektovat závaznost minimálních hodinových dotací pro jednotlivé vyučovací předměty (obory vzdělávacích oblastí) pro daný ročník (ev. pro dané vzdělávací období). Žáci na 2. stupni ZŠ se vyučují ve skupinách.

U vyučovacích předmětů s jednohodinovou týdenní časovou dotací je možné ve vhodných případech (rozhodne vedení školy) realizovat jejich výuku 1x za 14 dní jako „dvouhodinovku“ (v kombinaci s jinými „jednohodinovými“ vyučovacími předměty).

5. UČEBNÍ OSNOVY

5.1 ČESKÝ JAZYK, CIZÍ JAZYK, DALŠÍ CIZÍ JAZYK

5.1.1 ČESKÝ JAZYK

5.1.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Český jazyk* vychází ze vzdělávacího oboru *Český jazyk a literatura*.

1 Hlavním cílem vyučovacího předmětu je vést žáka k získání dobré úrovně jazykové kultury a mateřského jazyka, které patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání, a vybavit žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Jazyková výuka si klade za cíl podporu rozvoje komunikačních kompetencí tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

5.1.1.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu *Český jazyk* má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do **tří specifických složek**: komunikační a slohová výchova, jazyková výchova a literární výchova. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých specifických složek vzájemně prolíná. V *komunikační a slohové výchově* se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah.

Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V *jazykové výchově* žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy.

Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Cílem jazykové výuky je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídít je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

V *literární výchově* žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Vyučovací předmět *Český jazyk* se vyučuje v 1. až 9. ročníku s hodinovými dotacemi pro jednotlivé ročníky odpovídajícími učebnímu plánu.

Školní vzdělávací program Drak podporuje i operativní zohledňování specifických vzdělávacích potřeb žáků.

Vzdělávací předmět *Český jazyk* je na 1. stupni posílen celkem 8 hodinami, na 2. stupni celkem 3 hodinami (viz. učební plán).

Průřezová témata jsou realizována formou různě dlouhých školních projektů, ve kterých je konkretizována návaznost a prolínání s vyučovacím předmětem *Český jazyk*.

Výuka je organizována ve třídách v budově školy. Filmová, divadelní představení, literární představení, besedy apod. se realizují ve školní tělocvičně a mimo budovu u pořádajících organizací.

5.1.1.3 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Český jazyk**UČITEL**

- Volí cestu ke konkretizovaným výstupům vyučovacího předmětu bez ostrých hranic mezi jazykovou, literární, komunikační a slohovou výchovou.
- Podporuje zvyšování čtenářské gramotnosti žáků.
- Využívá dostupných nebo vlastních materiálů blízkých každodennímu životu žáků, tiskoviny volí přednostně z regionu školy.
- Volí metody a formy (prezentace, výpočetní technika, poster, vlastní výpisky apod.) práce podporující zájem žáků o mateřský (český) jazyk, vytváří dostatek stimulů pro aktivní práci žáků.
- Vede žáky k používání jazykových příruček.
- Při zadávání slohových prací a výběru témat literární výchovy přihlíží k zájmům žáků a k aktuálním otázkám regionu.
- Nepřeceňuje význam pravopisu, volí jevy základní.
- Vede žáky ke zdokonalování jejich vyjadřovacích schopností a dovedností.
- Rozhoduje o výběru a zařazení doplňujícího učiva.
- Zařazuje průřezová témata dle organizace jednotlivých projektů.

ŽÁK

- Podílí se na výstavbě vyučovací hodiny, dle možností vyhledává informační zdroje mimo školu, prezentuje svou snahu.
- Pracuje s vlastními chybami.
- Prezentuje své myšlenky a názory v písemné (počítačové) podobě, např. ve školním, třídním časopise, webových stránkách školy apod.
- Využívá automatické opravy textu prostřednictvím ICT a zná jejich omezení.
- Svě výroky promýšlí, plynule se vyjadřuje v mezích slušného chování.

KOMPETENCE K UČENÍ

- Vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich „budoucnost“ - připravujeme je na celoživotní učení.
- Ve výuce zřetelně rozlišujeme základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující).
- Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- Na modelových příkladech ve svých předmětech naučíme žáky algoritmu řešení problémů.
- Podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů.
- Při řešení problémů učíme žáky používat metodu „SWOT analýza“ a metodu „brainstorming“.
- Ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

- Podporujeme různé formy komunikace na „mezinárodní úrovni“ v rámci Evropy i světa.
- Klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace.
- Vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty.
- Učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky (školní časopis, místní tisk, web, ppt. prezentace apod.).
- Vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti.
- Připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích.

**KOMPETENCE SOCIÁLNÍ
A PERSONÁLNÍ**

- Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce.
- Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role.
- Učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu.
- Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují.
- Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů.

KOMPETENCE OBČANSKÉ

- Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů.
- Na konkrétních modelových příkladech demonstrujeme pozitivní a negativní projevy chování lidí.
- Podporujeme různé formální i neformální způsoby spolupráce s obcí, policií, složkami IZS apod.

KOMPETENCE PRACOVNÍ

- Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. Žádnou práci netrestáme. Kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme.
- Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky.

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

- Učíme žáky ovládat digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a společnosti.
- Učíme žáky, aby se rozhodovali samostatně, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít.
- Vedeme žáky k vyhledávání a získávání informací, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat/informací/digitálních obsahů, a aby k tomu volili vhodné postupy.
- Učíme žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty a vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků.
- Vedeme žáky tak, aby si usnadnili práci, dokázali k tomu využít digitální technologie, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce.
- Učíme žáky pochopit význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme je s novými technologiemi.
- Učíme žáky kriticky hodnotit přínosy digitálních technologií a na základě toho reflektovat rizika jejich využívání.
- Vedeme žáky k tomu, aby předešli situacím, které ohrožují bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné i duševní zdraví i zdraví ostatních.
- Při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí se snažíme vést žáky tak, aby jednali a chovali se eticky a ohleduplně.

5.1.1.4 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Český jazyk a literatura**1. stupeň****1. KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA****Očekávané výstupy - 1. období (OVO)****Žák**

- 1.1 *plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti*
- 1.2 *porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti*
- 1.3 *respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru*
- 1.4 *pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost*
- 1.5 *v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči*
- 1.6 *volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích*
- 1.7 *na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev*
- 1.8 *zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním*
- 1.9 *píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev*
- 1.10 *píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení*
- 1.11 *seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh*

Očekávané výstupy - 2. období (OVO)**Žák**

- 1.12 *čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas*
- 1.13 *rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává*
- 1.14 *posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení*
- 1.15 *reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta*
- 1.16 *vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku*
- 1.17 *rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě*
- 1.18 *volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru*
- 1.19 *rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace*
- 1.20 *píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry*
- 1.21 *sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti*

Učivo (U)

- 1.1 **čtení** - praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)
- 1.2 **naslouchání** - praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní - zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)
- 1.3 **mluvený projev** - základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)

- 1.4 **písemný projev** - základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník), vypravování

2. JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy - 1. období (OVO)

žák

- 2.1 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
- 2.2 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
- 2.3 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost
- 2.4 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
- 2.5 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
- 2.6 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
- 2.7 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
- 2.8 odůvodňuje a píše správně: *i/y* po tvrdých, měkkých a obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; *dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě* - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

Očekávané výstupy - 2. období (OVO)

žák

- 2.9 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova víceznačná
- 2.10 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
- 2.11 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
- 2.12 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
- 2.13 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
- 2.14 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změni větu jednoduchou v souvětí
- 2.15 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
- 2.16 píše správně *i/y* ve slovech po obojetných souhláskách
- 2.17 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

Učivo (U)

- 2.1 **zvuková stránka jazyka** - sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)
- 2.2 **slovní zásoba a tvoření slov** - slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)
- 2.3 **tvarosloví** - slovní druhy, tvary slov
- 2.4 **skladba** - věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice
- 2.5 **pravopis** - lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) a syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem)

3. LITERÁRNÍ VÝCHOVA**Očekávané výstupy - 1. období (OVO)**

žák

- 3.1 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
- 3.2 vyjadřuje své pocity z přečteného textu
- 3.3 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
- 3.4 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

Očekávané výstupy - 2. období (OVO)

žák

- 3.5 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
- 3.6 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
- 3.7 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
- 3.8 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Učivo (U)

- 3.1 poslech literárních textů
- 3.2 zážitkové čtení a naslouchání
- 3.3 tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod
- 3.4 základní literární pojmy - literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání

2. stupeň**4. KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA****Očekávané výstupy (OVO)**

žák

- 4.1 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji
- 4.2 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru
- 4.3 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj
- 4.4 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci
- 4.5 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru
- 4.6 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči
- 4.7 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu
- 4.8 využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát
- 4.9 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování
- 4.10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů

Učivo (U)

- 4.1 **čtení** - praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), kritické (analytické, hodnotící), prožitkové
- 4.2 **naslouchání** - praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové
- 4.3 **mluvený projev** - zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralinguální); komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse
- 4.4 **písemný projev** - na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: výpisek, žádost, soukromý a úřední dopis, objednávka, teze, strukturovaný životopis, pozvánka, charakteristika, subjektivně zabarvený popis, výklad, úvaha)

5. JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy (OVO)

žák

- 5.1 *spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova*
- 5.2 *rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh*
- 5.3 *samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami*
- 5.4 *správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci*
- 5.5 *využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace*
- 5.6 *rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí*
- 5.7 *v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí*
- 5.8 *rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití*

Učivo (U)

- 5.1 **zvuková stránka jazyka** - zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování)
- 5.2 **slovní zásoba a tvoření slov** - slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby způsoby tvoření slov
- 5.3 **tvarosloví** - slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov
- 5.4 **skladba** - výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu
- 5.5 **pravopis** - lexikální, morfologický, syntaktický
- 5.6 **obecné poučení o jazyce** - čeština (jazyk národní, jazyk mateřský), skupiny jazyků (slovanské - především slovenština a jiné, jazyky menšinové), rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky), jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny, jazykové příručky)

6. LITERÁRNÍ VÝCHOVA**Očekávané výstupy (OVO)**

žák

- 6.1 *uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla*
- 6.2 *rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora*
- 6.3 *formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo*
- 6.4 *tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie*
- 6.5 *rozlíší literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty*
- 6.6 *rozlíší základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele*
- 6.7 *uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře*
- 6.8 *porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování*
- 6.9 *vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích*

Učivo (U)

- 6.1 **tvořivé činnosti s literárním textem** - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům
- 6.2 **způsoby interpretace literárních a jiných děl**
- 6.3 **základy literární teorie a historie** - struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš), literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry)
- 6.4 **literární druhy a žánry** - poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času - hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitele

5.1.1.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Čj ČESKÝ JAZYK – 1. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • skládá a rozkládá slova podle sluchu • pozná jednotlivá písmena ve vztahu k jim odpovídajícím hláskám • rozlišuje písmo tiskací a psací • skládá a čte všechny druhy slabik a slov • respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru • pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost • čte slova ve větách, rozlišuje je sluchem i zrakem • správně řadí slova ve větě, slabiky ve slově a hlásky ve slabice • užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves • používá znaménka ve slovech i větách • člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky • správně odpovídá na kontrolní otázky • užívá slušné oslovení, prosbu a poděkování • rozpozná členění textů • naslouchá pohádkám, příběhům, vypráví podle obrázkové osnovy, dramatizuje, recituje básničky a říkanky • v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči • uvolňuje si ruku, nacvičuje správné držení těla, držení psacího náčiní • píše čáry, oblouky, zátrhy, vlnovky • píše správné tvary písmen, spojuje písmena a slabiky • dodržuje správné pořadí písmen, píše podle diktátu slova a jednoduché věty • píše velká písmena u vlastních jmen osob a na počátku věty • dodržuje úhlednost písma • dodržuje základní hygienické a pracovní návyky 	<p>Čtení a literární výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozvoj fonetického sluchu, sluchová syntéza, analýza • písmena malá, velká, tiskací, psací • slabiky otevřené, zavřené, trojpísmenné • slova – čtení otevření slabik ve slovech, čtení zavřených slabik na konci slov, slova se skupinou dvou souhlásek, čtení slov se slabikotvornými souhláskami, slova s písmenem ě, se skupinami di, ti, ni a se shluky souhlásek • hlasité čtení jednoduchých vět se správnou intonací • uspořádání slov ve větě • interpunkční znaménka • délka samohlásek • porozumění přečteným větám • nadpis, článek, řádek, odstavec • poslech, vyprávění, dramatizace • recitace • prosba, poděkování, omluva, blahopřání, pozdrav, oslovení <p>Psaní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • příprava na psaní • psaní prvků písmen a číslic • písmo psací a tiskací • psaní – písmeno, slabika, slovo • diktát slov, jednoduchých vět • velké počáteční písmeno u vlastních jmen • osob a prvního slova věty • opis, přepis slov a vět 	<p>OSV: Výpravy za etikou, Škola v přírodě</p> <p>VDO: Vánoční jarmark, Vynášení Moreny, Masopust, Třídní pravidla</p> <p>MKV: Výpravy za etikou, Vánoční jarmark</p>

ČESKÝ JAZYK – 2. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjadřuje se ústně i písemně, tvoří krátké souvislé projevy, píše jednoduché věty • rozliší věty a souvětí • porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti • rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky • porovná a třídí slova podle významu • určí nadřazenost a podřazenost slov • rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova • rozlišuje hlásky, píše správně i-y po měkkých a tvrdých souhláskách • řadí slova podle abecedy • zdůvodňuje a správně píše znělé a neznělé souhlásky uvnitř a na konci slov • odůvodní a správně napíše ú/ů • dělí slova na konci řádku podle stavby slova • aplikuje v praxi výslovnost a psaní slov se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě • vyjmenuje slovní druhy, pozná podstatná jména, slovesa a předložky v textu • rozlišuje podstatná jména vlastní a obecná • píše správně vlastní jména osob a zvířat • pojmenuje předměty a popíše jejich vlastnosti • užívá správný slovní přízvuk • čte plynule a s porozuměním jednoduché texty • naslouchá čtenému textu • seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh • pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností • čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku • píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky, kontroluje vlastní písemný projev • používá znaménka ve slovech i větách • zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním 	<p>Mluvnice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • věta jednoduchá, souvětí • druhy vět • pořadí vět v textu, pořádek slov ve větě • věta, slovo – slovo souřadné, nadřazené, podřazené • slovo, slabika, hláska, písmeno, rozdělení hlásek • psaní i/y po měkkých a tvrdých souhláskách • abeceda • znělé a neznělé souhlásky na konci a uvnitř slov • význam slabiky pro dělení slov • písmeno ě ve slovech • slovní druhy: podstatná jména, slovesa, předložky • vlastní jména osob a zvířat • psaní u/ú/ů <p>Sloh:</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní formy společenského styku • jednoduchý popis • děj – základ vypravování <p>Čtení a literární výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> • plynulé čtení jednoduchých textů • slovní přízvuk • čtení hlasité a tiché • soustředěný poslech čtených textů, poezie a prózy • text a ilustrace • vyprávění, dramatizace pohádek a povídek • báseň, verš, rým • individuální četba <p>Psaní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tvary písmen abecedy • spojování písmen, slabik • umíst'ování diakritických znamének • opis, přepis 	<p>OSV: Výpravy za etikou, Škola v přírodě</p> <p>VDO: Vánoční jarmark, Vynášení Moreny, Masopust, Třídní pravidla</p> <p>MKV: Výpravy za etikou, Vánoční jarmark</p> <p>MV: Čtenářské dílny</p>

ČESKÝ JAZYK – 3. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy • porovnává význam slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená • vyhledá v textu slova příbuzná • porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost • odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování • rozlišuje slovní druhy v základním tvaru • podstatná jména - rozlišuje číslo a rod • pozná sloveso, určuje osobu, číslo, čas • pojmenovává předměty a děje • tvoří otázky • popisuje ústně i písemně jednoduché předměty a činnosti • volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích • vytvoří a použije jednoduchou osnovu • na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev • požádá o informaci, podá stručné informace, uvítá návštěvu a rozloučí se, sděluje přání, pozdravy, píše pohlednice, dopis • plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti • orientuje se ve slyšeném i čteném textu • vyjadřuje své pocity z přečteného textu • rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění • píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení 	<p>Mluvnice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • věta jednoduchá a souvětí • nauka o slově – slovo a skutečnost, synonyma, opozita, slova příbuzná • stavba slova • vyjmenovaná slova • slovní druhy – ohebné, neohebné • podstatná jména • vlastní jména měst, vesnic, hor a řek • slovesa – pojmenování děje, tvary sloves, časování <p>Sloh:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjadřovací schopnosti • vypravování • osnova • forma společenského styku <p>Čtení a literární výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> • plynulé čtení • čtení s porozuměním • čtení se správným frázováním • práce s literárním textem <p>Psaní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • upevňování správných tvarů písmen • čistota a úprava písemností 	<p>OSV: Výpravy za etikou, Škola v přírodě</p> <p>VDO: Vánoční jarmark, Vynášení Moreny, Masopust, Třídní pravidla, Významné dny – 17. listopad</p> <p>VMEGS: Den Evropy 5.5.</p> <p>MKV: Výpravy za etikou, Vánoční jarmark</p> <p>MV: Čtenářské dílny</p>

ČESKÝ JAZYK – 4. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovnává význam slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová • rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace • rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary • rozlišuje část předponovou, příponovou • rozpoznává předpony a předložky, pravopis jejich psaní od, nad, pod, před • uvědoměle používá i-y po obojetných souhláskách uvnitř slov u vyjmenovaných a příbuzných slov • poznává slovní druhy neohebné • určí mluvnické kategorie u podstatných jmen • píše správně i-y v koncích podstatných jmen • vyhledává infinitiv v textu, určuje osobu číslo a čas, časuje slovesa v oznamovacím způsobu • určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu • odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změnění větu jednoduchou v souvětí, píše jednoduchý větný vzorec • seznámí se s pravidlem shody přísudku s podmětem • sestavuje osnovu, tvoří nadpisy, člení text na odstavce • dodržuje následnost dějové složky • vypracuje jednoduchý popis • kultivovaně se dorozumívá ve škole i mimo školu • vyjadřuje se v běžných situacích • zvládne jednoduchou grafickou úpravu textu • čte správně, uvědoměle, plynule a dostatečně rychle, přirozeně intonuje, používá správný přízvuk slovní i větný, člení věty, frázuje, dbá na barvu a sílu hlasu • čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas • dokáže si vybrat četbu podle svého zájmu a udělat zápis do deníku • seznámí se s autory dětských knih 	<p>Mluvnice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nauka o slově, hlásková podoba slova, význam slova, slova jednoznačná, mnohoznačná, slova spisovná a nespisovná, slova citově zbarvená • stavba slova – kořen, předpona a přípona • předložky • vyjmenovaná slova • slovní druhy – ohebné, neohebné • vzory podstatných jmen • infinitiv sloves, určité slovesné tvary (jednoduché a složené tvary) • stavba věty • určuje podmět a přísudek • shoda podmětu s přísudkem • podstatná jména vlastní a obecná • věta jednoduchá, souvětí, větný vzorec <p>Sloh:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stylizace a kompozice • osnova, nadpis, členění projevu • vypravování • popis rostlin, zvířat a věcí • formy společenského styku <p>Čtení a literární výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozvoj techniky čtení • čtení s porozuměním • čtenářský deník • próza, poezie • autoři dětských knih 	<p>OSV: Výpravy za etikou, Škola v přírodě</p> <p>VDO: Vánoční jarmark, Vynášení Moreny, Masopust, Třídní pravidla, Významné dny – 17. listopad</p> <p>VMEGS: Den Evropy 5.5.</p> <p>MKV: Výpravy za etikou, Vánoční jarmark</p> <p>MV: Čtenářské dílny, Rozhovor, Dětské časopisy</p>

ČESKÝ JAZYK – 5. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • používá český jazyk jako nástroj dorozumívání • rozlišuje ve slově kořen, část předponovou, příponovou a koncovku • vyznačuje slovtvorné základy, jak byla slova odvozena, dodržuje pravopis, užívá správné koncovky • doplňuje předpony a přípony podle smyslu • píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách • zvládá základní příklady syntaktického pravopisu • používá předložky s, z, předpony ob-, v - v praxi • v praxi rozlišuje skupiny bě – bje, vě – vje, pě • píše pravopisně správně vlastní jména • rozlišuje a určuje slovní druhy • určuje pád, číslo, rod, vzor, skloňuje podle vzoru • píše správně i/y v koncovkách podstatných jmen • rozpozná druhy přídavných jmen, i-y v koncovkách • rozezná mluvnické kategorie sloves • používá správné tvary podmiňovacího způsobu • nahrazuje podstatná jména zájmeny, vyhledá je v textu • vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty • užívá několikanásobných podmětů ve větách • píše správně věty uvozovací, užívá interpunkci v přímé řeči • užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby je obměňuje 	<p>Mluvnice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mateřský jazyk – prostředek dorozumívání • stavba slova – odvozování slov předponami a příponami, části slova, kořen – společný pro všechna příbuzná slova • souhláskové skupiny na styku předpony nebo přípony a kořene • přídavná jména odvozená od podstatných jmen, zakončena na s – ský – ští • zdvojené souhlásky – předpony s, z, vz • předložky s, z • skupiny bě – bje, vě – vje, pě, mě – mně (bje, vje – tam, kde se setká předpona ob, v, s kořenem na je) • dělení slov na konci řádků • pravopis i-y po obojetných souhláskách • vlastní jména – víceslovné názvy států, jména národností, názvy uměleckých děl, novin a časopisů • tvarosloví – slovní druhy • mluvnické kategorie podstatných jmen • přídavná jména • slovesa, podmiňovací způsob • zájmena – jejich druhy, zájmena osobní • číslovky • skladba – základní a rozvíjející větné členy • podmět vyjádřený a nevyjádřený, několikanásobný • přísudek slovesný, shoda podmětu s přísudkem • věta jednoduchá a souvětí • přímá a nepřímá řeč 	<p>OSV: Výpravy za etikou, Škola v přírodě</p> <p>VDO: Vánoční jarmark, Vynášení Moreny, Masopust, Třídní pravidla, Významné dny – 17. listopad</p> <p>VMEGS: Den Evropy 5.5.</p> <p>MKV: Výpravy za etikou, Vánoční jarmark</p> <p>MV: Čtenářské dílny, Reportáž, novinová zpráva, Já a reklama, Média a já, Třídní noviny</p>

ČESKÝ JAZYK - 5. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává • posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení • sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti • volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru • vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku • rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě • zvládne jednoduchý popis • píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry • dokáže vyhledávat důležité informace ve slovníku • čte plynule, s porozuměním, nahlas a potichu přiměřeně náročné texty, vyjadřuje své dojmy z četby • zaznamenává zajímavé myšlenky, vymýšlí texty, vede čtenářský deník • reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta • pracuje tvořivě s literárním textem • rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů • umí používat základní literární pojmy 	<p><u>Sloh:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • vytváření osnovy • vypravování podle osnovy • líčení zážitků písemnou i ústní formou • dokončování příběhu • vyjadřování v běžných komunikačních situacích písemnou i ústní formou • posouzení vlivu reklamy • popis předmětu, děje, pracovního postupu • dopis, pohlednice • oznámení, SMS zpráva, e-mail • tiskopisy • slovníky, Pravidla českého pravopisu <p><u>Čtení a literární výchova:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • výrazné hlasité čtení uměleckých i naučných textů • čtenářský deník • volná reprodukce přečteného textu • výrazné čtení s prvky uměleckého přednesu • poezie, próza, prosté sdělení • literární pojmy: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání - dramatizace, scénky 	

ČESKÝ JAZYK – 6. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozliší základní slohové útvary ▪ sestaví osnovu, dodrží časovou posloupnost ▪ užívá vhodných jazykových prostředků ▪ vyjadřuje se souvisle a výstižně v mluveném projevu ▪ vyhledá hlavní myšlenky textu a jeho klíčová slova ▪ podá informaci stručně a zřetelně ▪ při tvorbě textu vybírá vhodná slova, člení text ▪ v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému jazykovému záměru <ul style="list-style-type: none"> ▪ používá jazykové příručky ▪ spisovně vyslovuje česká i běžně užívaná cizí slova ▪ správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ▪ rozliší větu jednoduchou a souvětí ▪ vyhledá základní a rozvíjející větné členy a zdůvodní shodu přísudku s podmětem <ul style="list-style-type: none"> ▪ používá literaturu jako zdroj poznání a prožitků ▪ uvede žánry lidové slovesnosti ▪ uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla ▪ rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele ▪ rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty ▪ formuluje písemně i ústně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo 	<p><u>Komunikační a slohová výchova</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ sloh - slohové útvary ▪ vypravování ▪ člověk ve společnosti - telefonování, vzkazy, formy společenského styku ▪ výpisky, výtah ▪ zpráva, oznámení ▪ popis (předmětu, příhody, osoby, pracovního postupu) ▪ dopis (oficiální, neoficiální) ▪ mluvnické cvičení <p><u>Jazyková výchova</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jazykověda, jazykové příručky, zvuková stránka slova a věty ▪ podstatná jména (mluvnické kategorie, odchylky ve tvarech některých podstatných jmen) ▪ přídavná jména (skloňování, stupňování) ▪ zájmena (druhy, skloňování: ten, náš, můj, tvůj, svůj). ▪ slovesa ▪ větná skladba (věta jednoduchá, souvětí, větné členy) <p><u>Literární výchova</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidová slovesnost ▪ epika ▪ bajky ▪ báje, mýty, eposy ▪ pověsti ▪ pohádky ▪ dobrodružné příběhy ▪ humoristická literatura ▪ lyrika ▪ lyricko-epické žánry ▪ drama ▪ komiks ▪ literárně výchovné aktivity 	<p>VMEGS – Den Evropy MKV – epické příběhy</p>

ČESKÝ JAZYK – 7. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vyhledává základní informace a odborné názvy v textu při písemném i mluveném projevu používá vhodné jazykové prostředky ▪ rozpozná, které z osobních údajů je nutné uvést v životopise ▪ užívá výstižných a vhodných pojmenování pro charakteristiku ▪ využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů ▪ rozezná v textu neohebné slovní druhy a určí je ▪ vyhledává podstatná jména v textu, určuje mluvnické kategorie ▪ vyhledává přídavná jména v textu, určuje druh a stupeň ▪ tvoří homonyma, antonyma, synonyma a začleňuje je do souvislého textu ▪ vyhledává v textu zájmena, určuje druh ▪ vyhledává v textu číslovky, určuje druh ▪ určí slovesné kategorie – rod ▪ rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh ▪ procvičuje určování větných členů, seznámí se s možností vyjádřit větný člen vedlejší větou ▪ tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie ▪ vyhledá v básni příklady užití básnických prostředků, určí zvukové prostředky poezie ▪ uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře ▪ vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích ▪ formuluje písemně i ústně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo 	<p><u>Komunikační a slohová výchova</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ výtah, výpisky z odborného textu, stručnost ve vedení záznamu ▪ vypravování - užití přímé řeči ▪ popis pracovního postupu, děje, výrobku, líčení ▪ psaní úředního dopisu (příhláška, žádost) ▪ životopis (vlastní, strukturovaný) ▪ popis osoby, charakteristika postavy ▪ tvůrčí psaní <p><u>Jazyková výchova</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ neohebné slovní druhy ▪ podstatná jména (mluvnické významy, odchylky v některých tvarech), vlastní ▪ přídavná jména – odvozování ▪ homonyma, antonyma, synonyma ▪ zájmena (druhy, skloňování) ▪ číslovky (druhy, skloňování) ▪ slovesa - rod ▪ obohacování slovní zásoby ▪ skladba – větné členy, seznámení s druhy vedlejších vět <p><u>Literární výchova</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování ze 6. ročníku ▪ próza ▪ poezie ▪ starověká literatura ▪ středověká literatura ve světě ▪ středověká literatura v českých zemích ▪ renesanční literatura evropská ▪ renesanční literatura česká ▪ barokní literatura ▪ klasicismus ▪ literárně výchovné aktivity ▪ čtení s předvídáním 	<p>VMEGS – Den Evropy MKV – epické příběhy</p>

ČESKÝ JAZYK – 8. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vyhledá charakteristiku postavy v literárním díle ▪ v modelových situacích napíše objednávku, inzerát, žádost, životopis ▪ rozliší líčení od běžného popisu ▪ využívá základy studijního čtení, vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát ▪ uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování ▪ obhájí svůj názor, argumentuje ▪ rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení ▪ rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj ▪ rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůrazní jejich využití ▪ rozpozná hlavní způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov ▪ využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace ▪ určí slovesný rod a vid ▪ rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí ▪ používá literaturu jako zdroj poznání ▪ uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře ▪ porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování ▪ formuluje písemně i ústně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo 	<p><u>Komunikační a slohová výchova</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteristika postavy • jednání s institucemi – objednávka, inzerát, žádost, životopis • líčení • práce s odborným článkem - výklad, výtah, referát • úvaha • publicistika, zpravodajství, debata, rozhovor <p><u>Jazyková výchova</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • český jazyk jako slovanský jazyk, jazyk spisovný, nespisovné útvary českého jazyka • slovní zásoba a její obohacování • podstatná jména přejatá (skloňování) • slovesa – rod, vid • skladba - souvětí podřadná a souřadná, druhy vedlejších věd, poměr mezi hlavními větami a několikanásobným větným členem <p><u>Literární výchova</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • osvícenství • preromantismus • romantismus • realismus • naturalismus • literatura přelomu 20. století – moderní umělecké směry • česká moderna a buřiči • meziválečná literatura • literárně výchovné aktivity 	<p>VMEGS – Den Evropy</p> <p>MK – fake news, klamavá reklama</p> <p>MKV – epické příběhy</p>

ČESKÝ JAZYK – 9. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ odlišuje ve čteném nebo mluveném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji ▪ zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu ▪ pracuje s populárně naučným textem, vyhledává klíčová slova ▪ rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru ▪ rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj ▪ odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému jazykovému záměru ▪ dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ▪ uvede základní poznatky o vývoji českého jazyka ▪ rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí ▪ v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí ▪ využívá jazykových příruček ▪ využívá při rozboru literárního díla základních literárních pojmů ▪ rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora ▪ charakterizuje významné literární žánry a jejich formy, orientuje se v základních literárních směrech a má přehled o významných představitelích české a světové literatury ▪ na základě osvojených znalostí z literární teorie vytvoří jednodušší literární texty ▪ formuluje písemně i ústně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo 	<p><u>Komunikační a slohová cvičení</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ objektivní a subjektivní slohová činitelé ▪ mluvené jazykové projevy (proslov, projev, diskuse, debata, polemika) ▪ výklad, úvaha, popis složitějšího pracovního postupu ▪ mediální výchova, publicistické útvary ▪ shrnutí o slohu <p><u>Jazyková výchova</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ obecné výklady o jazyce, vývoj českého jazyka ▪ skladba - odchylky větné stavby, stavba složitějších souvětí ▪ souvětí souřadná ▪ shrnutí učiva 6. - 9. ročníku (skladba, tvarosloví, nauka o slově, tvoření slov, zvuková stránka jazyka, jazykový projev) <p><u>Literární výchova</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ světová literatura ve 2. polovině 20. století ▪ česká literatura 195-1948 ▪ česká literatura 1948 - polovina 50. let ▪ česká literatura druhé poloviny 50. a 60. let ▪ česká literatura 70. – 80. let ▪ česká literatura po roce 1989 ▪ současná literární tvorba ▪ literárně výchovné aktivity 	<p>VMEGS – Den Evropy MK – vliv médií, manipulace MKV – epické příběhy</p>

5.1.2 ANGLICKÝ JAZYK

5.1.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Anglický jazyk je vyučovací předmět, který reprezentuje jeden ze dvou školou nabízených jazyků v rámci oboru *Cizí jazyk*. Jeho postupné osvojování pomáhá žákovi snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility žáka jak v jeho osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje žákovi poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje žákovo vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech. Požadavky na vzdělávání v anglickém jazyce směřují v ŠVP k dosažení úrovně A2, Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Výuka cizího jazyka si klade za cíl podporu rozvoje komunikačních kompetencí tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

5.1.2.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

S vyučovacím předmětem Anglický jazyk děti začínají ve 3. ročníku a končí v 9. ročníku. V každém ročníku mají 3 vyučovací hodiny týdně.

5.1.2.3. Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Anglický jazyk

KOMPETENCE K UČENÍ	<ul style="list-style-type: none"> - Vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich „budoucnost“ - připravujeme je na celoživotní učení. - Na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení. - Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu. - Při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace. - Učíme práci s chybou. - Učíme trpělivosti, povzbuzujeme.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	<ul style="list-style-type: none"> - Učíme žáky nebát se problémů („problémy byly, jsou a budou - problém není hrozba, ale výzva“). - Vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit. - Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení. - Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. - Podporujeme využívání moderní techniky při řešení problémů.
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - Podporujeme různé formy komunikace na „mezinárodní úrovni“ v rámci Evropy i světa. - Klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace. - Podporujeme integrované používání cizího jazyka a výpočetní techniky. - Učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky (školní časopis, místní tisk, web, ppt. prezentace apod.). - Vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti. - Učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - Minimalizujeme používání frontální metody výuky, podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování
KOMPETENCE PRACOVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - Cíleně posilujeme (motivujeme) žáky k dosažení jimi vhodně zvoleného dalšího studia (budoucího povolání). - Na konkrétních příkladech (inzeráty v tisku a na internetu) demonstrujeme lepší možnosti pracovního uplatnění při ovládnutí vyučovaného cizího jazyka.
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - Učíme žáky ovládat digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a společnosti. - Vedeme žáky k vyhledávání a získávání informací, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat/informací/digitálních obsahů, a aby

	<p>k tomu volili vhodné postupy.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Učíme žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty a vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků. -Učíme žáky pochopit význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme je s novými technologiemi. - Učíme žáky kriticky hodnotit přínosy digitálních technologií a na základě toho reflektovat rizika jejich využívání. - Při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí se snažíme vést žáky tak, aby jednali a chovali se eticky a ohleduplně.
--	---

5.1.2.4 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru Angličtina

1. stupeň

Očekávané výstupy - 1. období (OVO) 3.ročník

1. ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

žák

- 1.1 rozumí jednoduchým pokynům a větám a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
- 1.2 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
- 1.3 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu
- 1.4 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu
- 1.5 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení
- 1.6 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy

2. POSLECH S POROZUMĚNÍM

Očekávané výstupy - 2. období (OVO) 4.-5.ročník

žák

- 2.1 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- 2.2 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- 2.3 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu

3. MLUVENÍ

Očekávané výstupy - 2. období (OVO) 4.-5.ročník

žák

- 3.1 se zapojí do jednoduchých rozhovorů
- 3.2 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- 3.3 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá

4. ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Očekávané výstupy - 2. období (OVO) 4.-5.ročník

- 4.1 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům
- 4.2 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

5. PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Očekávané výstupy - 2. období (OVO) 4.-5.ročník

žák

5.1 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu**6. PSANÍ**

Očekávané výstupy - 2. období (OVO) 4.-5.ročník

6.1 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života**6.2 vyplní osobní údaje do formuláře****Učivo (U)**1.1 **zvuková a grafická podoba jazyka** – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov1.2 **slovní zásoba** – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem1.3 **tematické okruhy** - domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí1.4 **mluvnice** – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)**2. stupeň****7. POSLECH S POROZUMĚNÍM**

Očekávané výstupy (OVO)

žák

7.1 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně**7.2 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat****8. MLUVENÍ**

Očekávané výstupy (OVO)

žák

8.1 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních a neformálních situacích**8.2 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech****8.3 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života****9. ČTENÍ S POROZUMĚNÍM**

Očekávané výstupy (OVO)

žák

9.1 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech**9.2 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace****10. PSANÍ**

Očekávané výstupy (OVO)

žák

10.1 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři**10.2 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat****10.3 reaguje na jednoduché písemné sdělení**

Učivo

2.1 **zvuková a grafická podoba jazyka** – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu a slov osvojené slovní zásoby

2.2 **slovní zásoba** – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem

2.3 **tematické okruhy** - domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí

2.4 **mluvnice** – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

5.1.2.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Aj**ANGLIČTINA – 3. ročník**

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Žák: - rozumí jednoduchým pokynům a větám a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně - zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal - rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu - přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení - píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	- Sloveso be, have got, can, like - Ukazovací zájmeno this, these - Otázky What...? How many...? - Množné číslo - Předložky místa in, on - Přítomný čas průběhový - Greetings, Numbers, Colours, School, My family, Alphabet, Toys, Christmas, Fruit and Vegetables, Food and Drink, My Body, Clothes, My home	VMEGS – Den Evropy MKV – Velká Británie

ANGLIČTINA – 4. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Zák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá - vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života - vyplní osobní údaje do formuláře 	<ul style="list-style-type: none"> - Sloveso be, have got - Otázky How many..? - Předložky místa in, at, on, under next to, between - Jednotné, množné číslo - Vazba There is, are - Sloveso like - Přivlastňovací pád, sloveso can - Přítomný čas průběhový, přítomný čas prostý - Greeting, Sloveso to be, have got, can, Numbers 1-20, Alphabet, My family, Body parts, Clothes, There is/are + prepositions of place, plural, Time, Health, Sports and hobbies, Housing, Food and drinks, Fruit and vegetables, My daily routine, Days, At school, In town 	<p>VMEGS – Den Evropy MKV – Velká Británie</p>

ANGLIČTINA – 5. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá - vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života - vyplní osobní údaje do formuláře 	<ul style="list-style-type: none"> - Slovesa like, love, hate - Ukazovací zájmena this, that - Přídavná jména, antonyma, stupňování - Sloveso can - Vazba There is, are - Řadové číslovky - Přítomný čas prostý - Budoucí čas will - Sloveso be v minulém čase - Minulý čas prostý – pravidelná slovesa - Předložky místa <p>- My free time , My family, At school, My day, Weather, Months, Dates, My home, Time, Health, Food and drink, Sports, Jobs, Farm animals, In Town</p>	<p>VMEGS – Den Evropy MKV – Velká Británie</p>

ANGLIČTINA – 6. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních a neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a osvojovaných tématech - popíše osoby ze svého každodenního života, jejich zájmy, činnosti - vyhledá požadované informace v jednoduchých materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných téma - reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> - Sloveso be, can, have got - Přítomný čas prostý - Přítomný čas průběhový - Sloveso must, podmětová, předmětová zájmena - Sloveso be v minulém čase – was, were - Počítatelná, nepočítatelná podstatná jména, člen a, an, some, any, much, many - Stupňování přídavných jmen - Příslovce - Sloveso have to - My daily routine, Dates, Birthdays, Household, Free time activities, TV programmes, entertainments, Farm/wild animals, On holiday, travelling, problems, Food and drink, My country, Weather, the UK 	<p>VMEGS – Den Evropy MKV – Velká Británie</p>

ANGLIČTINA – 7. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních a neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a o osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života - vyhledá požadované informace v jednoduchých materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných téma - reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> - Přítomný čas prostý, průběhový - Minulý čas prostý, průběhový - Budoucí čas – will, going to - Člen a, an, the + místa - Neurčitá zájmena some-, any-, no-, every- - Předpřítomný čas - Slovesa should, must, have to - My life, Weekend activities, My family, Likes/dislikes, The future, Transport, Dangerous situations, London, the UK, In town, Famous people, Life experiences, Health problems, Rules 	<p>VMEGS – Den Evropy MKV – Velká Británie</p>

ANGLIČTINA – 8. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných téma - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních a neformálních situacích - mluví o osvojovaných tématech - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - napíše jednoduché texty týkající se osvojovaných témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> - Přítomný čas prostý, průběhový - Minulý čas prostý, průběhový - Vyjádření minulosti vazbou used to - Přídavná jména + enough, too - Stupňování přídavných jmen - Sloveso could, had to - Předpřítomný čas - Vztažná zájmena that, who, which, vztažné věty - Slovesa pojící se s infinitivem to, -ing - Usual vs. Unusual day, History, Materials, Clothes, Responding to News, Movies, Health, Agreeing, Disagreeing, Sport, Feasts and Holidays, Culture 	VMEGS – Den Evropy MKV – Velká Británie

ANGLIČTINA – 9. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných téma - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních a neformálních situacích - mluví o osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh, shrne text - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> - Přítomný, minulý čas - Vazba There is sb. doing sth. - Zdvořilé otázky Could you...? Would you mind...? - Sloveso should - Trpný rod - Frázová slovesa - 1. podmínková věta, časové věty, účelové věty - Personal information, Letter to a friend, Famous people, Asking people to do things, Our environment, Expressing worries, Relationships, Generation gap, Future time clauses, Expressing Purpose, Festivals and holidays 	VMEGS – Den Evropy MKV – Velká Británie

5.1.3 NĚMECKÝ JAZYK

5.1.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Německý jazyk je vyučovací předmět, který reprezentuje druhý cizí jazyk oboru Další cizí jazyk. Jeho postupné osvojování pomáhá žákovi snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility žáka jak v jeho osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje žákovi poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje žákovo vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech. Požadavky na vzdělávání ve výuce dalšího cizího jazyka směřují v ŠVP k dosažení úrovně A1, Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Jazyková výuka si klade za cíl podporu rozvoje komunikačních kompetencí tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

5.1.3.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

S druhým cizím jazykem **Německý jazyk** žáci začínají v 7. ročníku. Ve dvouhodinové dotaci týdně v každém ročníku 2.stupně ZŠ pokračují v jeho výuce až do 9. ročníku. Výuka směřuje k praktickým dovednostem. Náročnost a rozsah učiva, použitého jako prostředku k dosažení těchto dovedností volí vyučující s ohledem na schopnosti a možnosti žáka. Výuka dalšího cizího jazyka v základní škole směřuje více než k ovládnutí tohoto cizího jazyka - k jeho praktickému používání jako komunikačního prostředku (nejlépe v kombinaci s využitím ICT). Ve výuce dalšího cizího jazyka se v základní škole využívají prvky systému "Evropské jazykové portfolio". Získávání praktických dovedností žáka (a hodnocení žáka do jaké míry si je osvojil) je zaměřeno na 5 základních oblastí cizího jazyka - Poslech, Rozhovory, Samostatný ústní projev, Čtení a Psaní.

Cílem výuky je především probuzení zájmu žáka o studium tohoto cizího jazyka a vytvoření pozitivního vztahu k němu. Žáci se učí jednoduše a přirozeně reagovat v nejběžnějších situacích každodenního života. Výklad prvků gramatického systému je omezen na nezbytné minimum, slovní zásoba je volena především na základě frekvence a zájmu dětí tohoto věku. Při výuce se pracuje s autentickými materiály různého druhu (tištěnými i audiovizuálními), do výuky se zařazuje integrované používání cizího jazyka v kombinaci s PC a internetem. Prohlubuje se povědomí žáků o kultuře cizích (zejména evropských zemí). V používaných formách a metodách práce je preferováno kooperativní vyučování. Vyučující vhodně využívá odlišnosti žáků v různých individuálních i skupinových činnostech. Podporuje také další rozvíjení komunikačních dovedností žáků navazováním kontaktů s německy hovořícími osobami prostřednictvím internetu a osobními kontakty.

5.1.3.3 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu **Základy německého jazyka**

KOMPETENCE K UČENÍ	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu - vedeme žáky užíváním cizího jazyka k zvyšování vlastní odbornosti - učíme žáky osvojovat si poznatky o německy mluvících zemích - vedeme žáky k vybírání a využívání vhodných způsobů a metod pro efektivní učení - propojujeme žáky k získání poznatků a propojení do širších celků - poznávají smysl a cíl učení
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	<ul style="list-style-type: none"> - Vedeme žáky k vyhledávání informací z různých zdrojů - Učíme žáka pochopit problém - umí vyhledat vhodné informace - Vedeme žáky, aby hledali přijatelné způsoby řešení problému

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - Učíme žáka komunikovat v NJ na odpovídající úrovni - Připravujeme žáky na zvládnutí komunikace v NJ s jinými lidmi v běžném životě i v obtížných situacích - Učíme žáka naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace - Vedeme žáky vykonávat aktivity individuálně, ve dvojicích či skupině - Podporujeme žáky v plnění úkolů v písemném i ústním projevu - Vedeme žáky k využívání dostupných informačních zdrojů
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - Vedeme žáky k práci v týmech - Podporujeme žáky v zastávání v týmu různých rolí - Učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu - Učíme žáky přispívat k efektivní spolupráci ve výuce
KOMPETENCE OBČANSKÉ	<ul style="list-style-type: none"> - Vedeme žáky k tolerantnímu postoji k lidem s odlišnou kulturou, politickým přesvědčením, náboženstvím - Učíme žáky přiměřenému a efektivnímu chování - Vedeme žáky k uvědomění si zodpovědnosti za vlastní učení a vyžadujeme od žáků zodpovědnost za svůj podíl na týmové práci - Učíme žáka naslouchat ostatním, diskutovat, prezentovat své myšlenky a názory - Vyžadujeme, aby žák respektoval názory ostatních - zodpovědně se rozhodoval podle dané situace
KOMPETENCE PRACOVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáky objektivně hodnotit vlastní práci - učíme žáky efektivně organizovat svou práci - vedeme žáky k samostatné práci, práci ve dvojicích či ve skupině
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáky ovládat digitální zařízení, aplikace a služby a využívat je při učení - vedeme žáky k samostatnému rozhodování, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít - učíme žáky vyhledávat a získávat informace, kriticky je posuzovat - vedeme žáky, aby pomocí digitálních technologií zefektivňovali a zjednodušovali své pracovní postupy

5.1.3.4 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Další cizí jazyk**2. stupeň****1. Poslech s porozuměním****Očekávané výstupy (OVO)**

žák

- 1.1 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně
- 1.2 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- 1.3 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

2. Mluvení

žák

- 2.1 se zapojí do jednoduchých rozhovorů
- 2.2 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat
- 2.3 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

3. Čtení s porozuměním

žák

- 3.1 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
- 3.2 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
- 3.3 rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci

4. Psaní

žák

- 4.1 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- 4.2 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- 4.3 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

Učivo

- 2.1 **zvuková a grafická podoba jazyka** – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- 2.2 **slovní zásoba** – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
- 2.3 **tematické okruhy:** domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, realie zemí příslušných jazykových oblastí
- 2.4 **mluvnice** – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

5.1.3.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Nj

NĚMECKÝ JAZYK – 7. ročník - další cizí jazyk

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PRŮŘEZOVÁ TĚMATA
<p>Žák:</p> <p>Poslech s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má vizuální oporu rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat <p>Mluvení</p> <ul style="list-style-type: none"> zapojí se do jednoduchých rozhovorů sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá <p>Čtení s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci <p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> vyplní základní údaje o sobě ve formuláři napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovacích témat stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<p>Poslech na téma: - škola</p> <ul style="list-style-type: none"> čísllovky pokyny vyučujícího <p>Čtení na téma: - rodina</p> <ul style="list-style-type: none"> domov <p>Rozhovory na téma: - setkání (pozdrav, představuje se, poděkování, rozloučení)</p> <ul style="list-style-type: none"> zájmy zvířata kalendářní rok <p>Samostatný projev na téma: - rodina, škola (se základními vztahy; existencionálními, prostorovými, časovými, kvalitativními a kvantitativními</p> <ul style="list-style-type: none"> slovní zásoba a tvoření slov <p>Písemný projev na téma: - životopis</p> <ul style="list-style-type: none"> osobní dopis základní gramatické struktury a typy vět, lexikální princip pravopisu slov 	<p>VMEGS – rozhovor s německy mluvícím</p>

NĚMECKÝ JAZYK – 8. ročník - další cizí jazyk

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PRŮŘEZOVÁ TĚMATA
<p>Žák:</p> <p>Poslech s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má vizuální oporu rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat <p>Mluvení</p> <ul style="list-style-type: none"> zapojí se do jednoduchých rozhovorů sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá <p>Čtení s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci <p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> vyplní základní údaje o sobě ve formuláři napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovacích témat stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<p>Poslech na téma: - setkání</p> <p>Čtení na téma: - zájmová činnost - pozdrav</p> <p>Rozhovory na téma: - setkání (prosba, přání, žádost, čas) - obchod, nákupy - dopravní prostředky - lidské tělo a zdraví</p> <p>Samostatný projev na téma: - slovní zásoba a tvoření slov - domov - rodina - příroda</p> <p>Písemný projev na téma: - narozeniny - rodina - základní gramatické struktury a typy vět, lexikální princip pravopisu slov</p>	<p>VMEGS – rozhovor s německy mluvícím</p>

NĚMECKÝ JAZYK – 9. ročník - další cizí jazyk

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PRŮŘEZOVÁ TĚMATA
<p>Žák:</p> <p>Poslech s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má vizuální oporu rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat <p>Mluvení</p> <ul style="list-style-type: none"> zapojí se do jednoduchých rozhovorů sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá <p>Čtení s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci <p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> vyplní základní údaje o sobě ve formuláři napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovacích témat stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<p>Poslech na téma: - rodina - domov - volný čas</p> <p>Čtení na téma: - sport - kultura - obec, tradice a zvyky - svátky - příroda a počasí - důležité zeměpisné údaje</p> <p>Rozhovory na téma: - člověk a společnost - setkání (oslovení, pozvání, omluva) - realie zemí příslušných jazykových oblastí - povolání</p> <p>Samostatný projev na téma: - domov, rodina - oblékání - bydlení - škola - slovní zásoba a tvoření slov</p> <p>Písemný projev na téma: - rodina - škola - zájmy - se základními vztahy; existencionálními, prostorovými, časovými, kvalitativními a kvantitativními</p>	<p>VMEGS – rozhovor s německy mluvícím</p>

5.2 MATEMATIKA

5.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Matematika* je předmět, který by měl být chápan jako odraz reálných vztahů v hmotném světě. V základním vzdělávání je především založen na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost.

Žáci v něm mají získat početní dovednosti v oboru přirozených a racionálních čísel, aby si uměli poradit s praktickými úlohami denní potřeby ve všech oblastech bez problémů rozpoznat příčiny a důsledky, odvodit nové skutečnosti, naučit se rýsovat, pracovat s tabulkami a grafy, vyhledávat informace, ověřovat pravdivost svých tvrzení. Vzdělání v tomto předmětu by mělo směřovat k rozvíjení z vlastních zkušeností, potřebě počítat, kreslit a hrát si. Práce by měla být zajímavá a povzbuzující.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

5.2.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu *Matematika* je na 1. i 2. stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy (1. stupeň - *Číslo a početní operace, Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a v prostoru, Nestandardní aplikační úlohy a problémy*; 2. stupeň - *Číslo a proměnná, Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a v prostoru, Nestandardní aplikační úlohy a problémy*).

V tematickém okruhu *Číslo a početní operace* na prvním stupni, na který navazuje a dále ho prohlubuje na druhém stupni tematický okruh *Číslo a proměnná*, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem *proměnná* a s rolí proměnné při matematizaci reálných situací.

V dalším tematickém okruhu *Závislosti, vztahy a práce s daty* žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodných počítačových aplikací. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu *funkce*.

V tematickém okruhu *Geometrie v rovině a v prostoru* žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou *Nestandardní aplikační úlohy a problémy*, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se

učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Vyučovací předmět Matematika se vyučuje na 1. stupni v 1. - 5. ročníku v hodinové dotaci 24 hodin (4 disponibilní hodiny nad minimální dotací).

Na 2. stupni v 6. – 9. ročníku je pětihodinová týdenní dotace (celkem 20 hodin). 5 disponibilní hodiny nad minimální dotací.

Žáci mohou dále rozvíjet své schopnosti a dovednosti ve volitelném předmětu *Seminář z matematiky* (pokud si ne zvolí alternativu: *Informatiku*).

Seminář z matematiky je realizován v 7. – 9. ročníku ve dvouhodinové týdenní dotaci.

Výuka Matematiky je organizována zpravidla v budově školy. Žáci využívají prostředků výpočetní techniky (především kalkulátorů, vhodného počítačového softwaru, určitých typů výukových programů).

5.2.3 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Matematika

<p>KOMPETENCE K UČENÍ vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací, rozlišování podstatného od nepodstatného, nalézání souvislosti, navrhování různých způsobů řešení, vyvozování hypotézy a konečných závěrů ▪ učíme žáky využívat matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace ▪ rozvíjíme u žáků paměť prostřednictvím numerických výpočtů a osvojování si nezbytných matematických vzorců a algoritmů ▪ vedeme žáky k přesnému a stručnému vyjadřování, užívání matematického jazyka včetně symboliky, provádění rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu ▪ vedeme žáky, aby při řešení úloh hledal podobnosti a odlišnosti ▪ žák je veden k sebehodnocení, uvědomuje si, které učivo ovládá, co sám dokáže vyřešit, co si dokáže samostatně ověřit, aby to, co chápe a umí, dovedl předávat druhým a sám věděl, co si z předávaných poznatků potřebuje doplnit (práce s chybou) ▪ nabádáme žáky k přemýšlení o praktickém využití učiva
<p>KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pod našim vedením žák provádí rozbor problému, plánuje řešení, odhaduje výsledky, volí správný postup k vyřešení problému a vyhodnocuje správnost výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému ▪ učíme žáky, aby problémy důkladně rozebírali – žák hledá podobnosti v reálném světě, formuluje podstatu problému, popřípadě identifikuje informace chybějící pro řešení problému nebo vylučuje informace nadbytečné a teprve poté navrhuje způsoby a možnosti řešení ▪ nabádáme žáky, aby vyslovovali domněnky o pozorovaných jevech, ověřovali si správnost svých domněnek a závěrů ▪ učíme žáky využívat moderní techniku při řešení problémů ▪ vedeme žáky k rozvíjení kombinatorického a logického myšlení při řešení problémových úloh

<p>KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vedeme žáky, aby v klidu, pozorně a s porozuměním četli zadání řešených problémů ▪ učíme žáky vyjadřovat své názory (např. formou domněnek), navrhnout různé možnosti řešení, hledat argumenty pro jejich zdůvodnění ▪ učíme žáky, aby modelovali, popisovali a matematizovali reálné situace při práci s pomůckami, dotazovali se na vzniklé nejasnosti, komunikovali se spolužáky a sledovali jejich závěry ▪ vedeme žáky k porovnávání svých výsledků řešení se závěry spolužáků, argumentování, obhajování svých způsobů řešení, učení se od druhých, naslouchání upřesnění učitele ▪ nabádáme žáky, aby si osvojili dovednosti převádět matematické znaky a symboly do slov mluveného jazyka a postupně se učili logickému a přesnému vyjadřování
<p>KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vedeme žáky k tomu, aby při práci ve skupinách přebírali určitou roli, za kterou sami odpovídají ▪ nabádáme žáky k přispívání do diskusí při řešení úkolu v malé skupině i v kolektivu třídy ▪ učíme žáky, aby se podíleli na vytváření příjemné atmosféry v týmu, byli ohleduplní, uznávali druhé, poskytovali rady nebo pomoc druhému při společné práci
<p>KOMPETENCE PRACOVNÍ vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vedeme žáky k získávání zručnosti při výrobě didaktických pomůcek z různých materiálů a při práci s modely rozvíjející prostorovou představivost a tvůrčí fantazii ▪ pod vedením učitelů si žák čtením a rýsováním výkresů a schémat osvojuje a rozvíjí technickou gramotnost, tvorbou náčrtů a přesným rýsováním zdokonaluje preciznost práce

5.2.1.4 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Matematika a její aplikace**1. stupeň****1. ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE****Očekávané výstupy (OVO) - 1. období**

žák

- 1.1 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
- 1.2 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
- 1.3 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
- 1.4 provádí paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
- 1.5 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

Očekávané výstupy (OVO) - 2. období

žák

- 1.6 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
- 1.7 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
- 1.8 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
- 1.9 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel
- 1.10 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku
- 1.11 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel
- 1.12 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty
- 1.13 porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose

Učivo (U)

- 1.1 přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky
- 1.2 zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)
- 1.3 násobilka
- 1.4 vlastnosti početních operací s čísly
- 1.5 písemné algoritmy početních operací

2. ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY**Očekávané výstupy (OVO) - 1. období**

žák

- 2.1 *orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času*
- 2.2 *popisuje jednoduché závislosti z praktického života*
- 2.3 *doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel*

Očekávané výstupy (OVO) - 2. období

žák

- 2.4 *vyhledává, sbírá a třídí data*
- 2.5 *čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy*

Učivo (U)

- 2.1 závislosti a jejich vlastnosti
- 2.2 diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády

3. GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU**Očekávané výstupy (OVO) - 1. období**

žák

- 3.1 *rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci*
- 3.2 *porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky*
- 3.3 *rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině*

Očekávané výstupy (OVO) - 2. období

žák

- 3.4 *narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnici), užívá jednoduché konstrukce*
- 3.5 *sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran*
- 3.6 *sestrojí rovnoběžky a kolmice*
- 3.7 *určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu*
- 3.8 *rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru*

Učivo (U)

- 3.1 **základní útvary v rovině** - lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník
- 3.2 **základní útvary v prostoru** - kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec
- 3.3 délka úsečky; jednotky délky a jejich převody
- 3.4 obvod a obsah obrazce
- 3.5 vzájemná poloha dvou přímek v rovině

3.6 osově souměrné útvary

4. NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY**Očekávané výstupy (OVO) - 2. období**

Žák

*4.1 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky***Učivo (U)**

- 4.1 slovní úlohy
- 4.2 číselné a obrázkové řady
- 4.3 magické čtverce
- 4.4 prostorová představivost

2. stupeň**5. ČÍSLO A PROMĚNNÁ****Očekávané výstupy (OVO)**

žák

- 5.1 *provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu*
- 5.2 *zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor*
- 5.3 *modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel*
- 5.4 *užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)*
- 5.5 *řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů*
- 5.6 *řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)*
- 5.7 *matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součín pomocí vzorců a vytýkáním*
- 5.7 *formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav*
- 5.9 *analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel*

Učivo (U)

- 5.1 **dělitelnost přirozených čísel** prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti
- 5.2 **celá čísla** - čísla navzájem opačná, číselná osa
- 5.3 **desetinná čísla, zlomky** - rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě; převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek
- 5.4 **poměr** - měřítko, úměra, trojčlenka
- 5.5 **procenta** - procento, promile; základ, procentová část, počet procent; jednoduché úrokování
- 5.6 **mocniny a odmocniny** - druhá mocnina a odmocnina
- 5.7 **výrazy** - číselný výraz a jeho hodnota; proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny
- 5.8 **rovnice** - lineární rovnice, soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými

6. ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY**Očekávané výstupy (OVO)**

žák

- 6.1 *vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data*
- 6.2 *porovnává soubory dat*
- 6.3 *určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti*
- 6.4 *vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem*
- 6.5 *matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů*

Učivo (U)

- 6.1 **závislosti a data** - příklady závislosti z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr
- 6.2 **funkce** - pravouhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, lineární funkce

7. GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU**Očekávané výstupy (OVO)**

žák

- 7.1 *zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku*
- 7.2 *charakterizuje a třídí základní rovinné útvary*
- 7.3 *určuje velikost úhlu měřením a výpočtem*
- 7.4 *odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů*
- 7.5 *využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh*
- 7.6 *načrtne a sestrojí základní rovinné útvary*
- 7.7 *užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků*
- 7.8 *načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar*
- 7.9 *určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti*
- 7.10 *odhaduje a vypočítá objem a povrch těles*
- 7.11 *načrtne a sestrojí síť základních těles*
- 7.12 *načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině*
- 7.13 *analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu*

Učivo (U)

- 7.1 **rovinné útvary** - přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů), shodnost a podobnost (věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků)
- 7.2 **metrické vlastnosti v rovině** - druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost, Pythagorova věta
- 7.3 **prostorové útvary** - kvádr, krychle, rotační válec, jehlan, rotační kužel, koule, kolmý hranol
- 7.4 **konstrukční úlohy** - množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu, Thaletova kružnice), osová souměrnost, středová souměrnost

8. NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY**Očekávané výstupy (OVO)**

žák

8.1 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací**8.2 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblast****Učivo (U)**

8.1 číselné a logické řady

8.2 číselné a obrázkové analogie

8.3 logické a netradiční geometrické úlohy

5.2.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu M**MATEMATIKA – 1. ročník**

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zapíše a přečte čísla 0-20, doplní chybějící čísla v řadě ▪ zobrazí číslo na číselné ose ▪ spočítá prvky daného souboru do 20 (včetně) ▪ vytvoří skupinu s daným počtem prvků ▪ porovná přirozená čísla ($>$ $<$ $=$) ▪ sčítá a odčítá v oboru 0-10, 10-20 ▪ řeší slovní úlohy s porovnáváním čísel ▪ řeší slovní úlohy se sčítáním a odčítáním v oboru 0-20 bez přechodu desítky ▪ orientuje se v prostoru, rozlišuje pojmy před, za, vpravo, vlevo, nahore, dole ▪ porovná předměty podle velikosti, používá pojmy menší, větší, stejný, nižší, vyšší ▪ rozezná geometrické tvary: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh ▪ rozezná krychli, kvádr, válec, koule 	<p>Čísla 0-20</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ čtení a psaní čísel ▪ orientace na číselné ose ▪ počítání předmětů v daném souboru ▪ vytvoření souboru s daným počtem prvků ▪ porovnávání čísel, vztahy větší, menší, rovno ▪ znaménka: $>$, $<$, $=$, $+$, $-$ ▪ součet a rozdíl čísel bez přechodu desítky ▪ sčítání a odčítání v oboru do 20 bez přechodu přes desítku ▪ řešení a tvoření slovních úloh na porovnávání čísel ▪ řešení a tvoření úloh na sčítání a odčítání <p>Geometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ geometrické pojmy vpravo, vlevo, pod, nad, před, hned před, hned za, nahore, dole ▪ pojmy menší, větší, stejný, nižší, vyšší, široký, úzký ▪ rovinné obrazce: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh ▪ tělesa: krychle, kvádr, válec, koule 	<p>OSV – Škola v přírodě VDO – Vánoční jarmark</p>

MATEMATIKA – 2. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ spočítá prvky souboru do 100 (včetně) ▪ vytvoří konkrétní soubory (na počítadle, penězi, ve čtvercové síti), s daným počtem prvků do 100 ▪ orientuje se na číselné ose ▪ porovná čísla do 100, používá symboly $>$ $<$ $=$ ▪ zaokrouhlí dané číslo na desítky ▪ sčítá a odčítá do 20 s přechodem přes desítku ▪ sčítá a odčítá dvojciferné a jednociferné číslo v oboru do 100 s přechodem přes desítku ▪ řeší slovní úlohy s porovnáváním čísel do 100 ▪ řeší slovní úlohy vedoucí ke sčítání a odčítání v oboru do 100 ▪ řeší slovní úlohy s využitím vztahů: $o\ x - \text{více}$, $o\ x - \text{méně}$ v oboru do 100 ▪ užívá spoje násobitek 2, 3, 4, 5 ▪ dělí v oboru násobitek 2, 3, 4, 5 ▪ řeší slovní úlohy na násobení a dělení ▪ řeší slovní úlohy se dvěma početními výkony (např. násobení, sčítání) ▪ rozezná časové jednotky hodina, minuta, sekunda ▪ používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kreslí křivé a rovné čáry ▪ používá pravítko ▪ změří délku úsečky (m, dm, cm) ▪ rozezná geometrická tělesa v praxi 	<p>Číselný obor 0-100</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ čísla 0-100, orientace na číselné ose, čtení a zápis čísel ▪ řešení a vytváření slovních úloh na porovnávání čísel ▪ zaokrouhlování čísel na desítky ▪ sčítání a odčítání s přechodem přes desítku v oboru do 100 ▪ sčítání a odčítání násobků deseti ▪ řešení a tvoření slovních úloh na sčítání a odčítání ▪ počítání s penězi, seznámení s bankovkami a mincemi do stokoruny ▪ názorné zavedení násobení a dělení na souborech různých předmětů ▪ násobení jako opakované sčítání ▪ násobek, činitel, záměna činitelů ▪ násobení a dělení 2, 3, 4 a 5, automatizace násobitek ▪ řešení a vytváření slovních úloh na násobení a dělení v oboru násobitek ▪ orientace v čase, den – 24 hodin, 1 hodina – 60 minut, 1 minuta – 60 sekund <p>Geometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ úsečka, lomená čára, křivá čára, ▪ rýsování bodů a úseček ▪ jednotky délky: centimetr, decimetr, metr ▪ měření délky úsečky ▪ geometrická tělesa: krychle, kvádr, koule 	<p>OSV – Škola v přírodě VDO – Vánoční jarmark</p>

MATEMATIKA – 3. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti ▪ užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose ▪ provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly ▪ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace ▪ zaokrouhlí dané číslo na desítky a stovky ▪ pamětně a písemně sčítá a odčítá ▪ užívá spoje všech násobitek malé násobilky ▪ dělí dvojciferné číslo jednociferným mimo obor násobitek, určí neúplný podíl a zbytek ▪ násobí z paměti dvojciferné číslo jednociferným číslem ▪ odhadne výsledek ▪ provádí kontrolu svých výpočtů ▪ orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času ▪ popisuje jednoduché závislosti z praktického života ▪ doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozezná bod, přímku, polopřímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují ▪ sestrojí úsečku dané délky s užitím jednotky mm, cm ▪ odhadne délku úsečky ▪ určí obvod jednoduchého obrazce (trojúhelník, čtverec, obdélník) sečtením délek jeho stran ▪ převede některé jednotky délky ▪ rozezná geometrická tělesa: krychle, kvádr, koule, válec ▪ vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa ▪ rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci ▪ porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky ▪ rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině 	<p>Číselný obor 0-1000</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ numerace do 1000, čtení a zápis čísel ▪ znázornění trojiciferných čísel na číselné ose ▪ porovnávání čísel, řešení úloh na porovnávání trojiciferných čísel ▪ zaokrouhlování čísel na stovky a desítky ▪ rozklad čísla v desítkové soustavě ▪ pamětné sčítání a odčítání ▪ písemné sčítání a odčítání, kontrola výsledku ▪ řešení a tvoření slovních úloh na sčítání a odčítání ▪ násobení a dělení v oboru násobitek 6, 7, 8, 9, 10 ▪ násobení a dělení dvojciferných čísel jednociferným číslem ▪ dělení se zbytkem ▪ pamětné násobení dvojciferného čísla jednociferným mimo obor násobitek ▪ užití závorek ▪ řešení a vytváření slovních úloh se dvěma různými početními výkony ▪ rozlišování sudých a lichých čísel ▪ odhad a kontrola výsledku ▪ tabulky, grafy ▪ převody jednotek času ▪ závislosti a jejich vlastnosti <p>Geometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ bod, přímku, polopřímku ▪ rýsování úseček, přímk, polopřímek ▪ vzájemná poloha dvou přímek v rovině (různoběžky) ▪ označování průsečíků různoběžek ▪ jednotky délky: mm, cm, dm, m, kilometr ▪ měření úseček s přesností na milimetry, odhad délky úsečky ▪ rýsování úsečky dané délky (cm, mm) ▪ rovinné obrazce: trojúhelník, čtverec, obdélník ▪ strana rovinného obrazce, obvod ▪ výpočet obvodu rovinného obrazce sečtením délek jeho stran ▪ modelování rovinných útvarů, těles a souměrných útvarů 	<p>OSV – Škola v přírodě VDO – Vánoční jarmark</p>

MATEMATIKA – 4. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení ▪ provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel ▪ zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel ▪ počítá do 1 000 000, vyznačí číslo na číselné ose ▪ porovná čísla do 1 000 000 a řeší jednoduché nerovnice ▪ pamětně sčítá a odčítá čísla v daném číselném oboru ▪ písemně sčítá a odčítá v daném číselném oboru ▪ písemně násobí jedno a dvojciferným činitelem ▪ písemně dělí jednociferným dělitelem ▪ řeší slovní úlohy na 2 až 3 početní výkony ▪ řeší slovní úlohy, při kterých aplikuje osvojené početní operace ▪ provádí odhad a kontrolu svého výpočtu (i pomocí kalkulačky) ▪ modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku ▪ porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel ▪ vyhledává, sbírá a třídí data <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce ▪ sestrojí rovnoběžky a kolmice ▪ vypočítá obvod a obsah obdélníku a čtverce, obvod trojúhelníku ▪ převádí základní jednotky délky ▪ určí grafický součet, rozdíl a násobek úseček ▪ vymodeluje kvádr a krychli ▪ řeší úlohy z praxe na výpočty obsahů obdélníku, čtverce, ▪ pozná a nakreslí souměrný útvar ▪ určí osu souměrnosti překládáním 	<p>Číselný obor 0-1 000 000</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ numerace do 1 000 000, čtení a zápis čísel, číselná osa ▪ porovnávání čísel do 1 000 000 ▪ zápis čísel v desítkové soustavě ▪ zaokrouhlování čísel na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky ▪ pamětné sčítání a odčítání z paměti (čísla, která mají nejvýše dvě číslice různé od 0 např.: 2 700 + 4 600) ▪ písemné sčítání a odčítání ▪ pamětné násobení a dělení jednociferným číslem ▪ písemné násobení jednociferným a dvojciferným činitelem, písemné dělení jednociferným dělitelem ▪ kontrola výpočtu, práce s kalkulačkou ▪ pořadí početních výkonů, užívání závorek ▪ zjišťování údajů z diagramu, sestavení jednoduchého diagramu ▪ zlomek ▪ porovnávání, sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem ▪ řešení a vytváření slovních úloh se zlomky ▪ diagramy, grafy, tabulky <p>Geometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vzájemná poloha přímek v rovině (různoběžky, rovnoběžky, kolmice) a jejich rýsování ▪ kružnice, kruh, střed a poloměr kružnice ▪ rýsování kružnice s daným středem a s daným poloměrem ▪ rovnoramenný, rovnostranný a pravouhlý trojúhelník ▪ konstrukce obdélníku a čtverce ▪ výpočty obvodu a obsahu obdélníku a čtverce ▪ převody jednotek délky ▪ rýsování pravouhlého, rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku ▪ osa souměrnosti, určování os souměrnosti překládáním papíru 	<p>OSV – Škola v přírodě VDO – Vánoční jarmark</p>

MATEMATIKA – 5. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel ▪ porovná přirozená čísla do miliardy a zobrazí je na číselné ose ▪ zaokrouhluje přirozená čísla na miliony, statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky ▪ sčítá a odčítá přirozená čísla z paměti ▪ využívá písemné sčítání a odčítání ▪ písemně násobí až čtyřciferným činitelem ▪ písemně dělí jedno a dvojciferným dělitelem, provádí kontrolu násobením i na kalkulačce ▪ čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy ▪ přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty ▪ porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ narýsuje kružnici, obdélník, čtverec, trojúhelník ▪ rozezná a modeluje základní útvary v prostoru: kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec ▪ řeší úlohy z praxe na výpočty obvodů a obsahů obdélníku, čtverce, trojúhelníku ▪ sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran ▪ určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu ▪ rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru ▪ řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky 	<p>Číselný obor 0-1 000 000 000</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ numerace do 1 000 000 000, čtení a zápis čísel, číselná osa ▪ porovnávání čísel v oboru do 1 000 000 000 ▪ zápis přirozeného čísla v desítkové soustavě ▪ řešení jednoduchých nerovnic ▪ zaokrouhlování přirozených čísel na miliony, statisíce, tisíce, sta, desítky ▪ pamětné sčítání a odčítání přirozených čísel ▪ pamětné násobení a dělení přirozených čísel ▪ písemné sčítání tří až čtyř přirozených čísel ▪ písemné odčítání dvou přirozených čísel ▪ písemné násobení až čtyřciferným činitelem ▪ písemné dělení jednociferným a dvojciferným dělitelem ▪ řešení slovních úloh ▪ užití vlastností početních výkonů (komutativnost, asociativnost, distributivnost) ▪ grafy, soustava souřadnic, doplňování tabulek, čtení a sestrojování sloupkového diagramu ▪ desetinná čísla ▪ záporná čísla - čtení, zápis, číselná osa <p>Geometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ konstrukce obdélníku, čtverce ▪ konstrukce pravoúhlého, rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku, výpočet obvodu ▪ výpočty obvodu a obsahu obdélníku a čtverce ▪ další jednotky obsahu: a, ha, km² ▪ střed a osa úsečky <p>Nestandardní aplikované úlohy a problémy</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ slovní úlohy ▪ číselné a obrázkové řady ▪ magické čtverce ▪ prostorová představivost 	<p>OSV – Škola v přírodě VDO – Vánoční jarmark</p>

MATEMATIKA – 6. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozliší druhy trojúhelníků podle velikosti úhlů (ostroúhlý, pravoúhlý, tupoúhlý) a podle délek stran (rovnostranný, rovnoramenný, obecný) ▪ určí součet vnitřních úhlů v trojúhelníku ▪ určí, zda trojúhelník lze sestavit užitím trojúhelníkové nerovnosti ▪ opíše a vepíše kružnici trojúhelníku ▪ zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku ▪ rozliší, popíše a načrtne krychli a kvádr ▪ načrtne a narýsuje síť krychle a kvádr ▪ vypočítá povrch a objem krychle a kvádr podle matematických vzorců ▪ převede jednotky objemu ▪ doplní číselnou, logickou či obrázkovou řadu a určí krok, který řadu doplňuje ▪ doplní početní tabulky, čtverce a hvězdice ▪ užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací ▪ řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí 	<p><u>Trojúhelníky</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ součet vnitřních úhlů v trojúhelníku ▪ druhy trojúhelníků ▪ konstrukce trojúhelníku ▪ trojúhelníková nerovnost ▪ výšky, těžnice a těžiště trojúhelníku ▪ kružnice opsaná a vepsaná trojúhelníku <p><u>Krychle a kvádr</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ síť krychle a kvádr ▪ povrch krychle a kvádr ▪ objem krychle a kvádr ▪ převody jednotek objemu <p><u>Nadstandardní aplikační úlohy a problémy</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ číselné a logické řady ▪ číselné a obrázkové analogie ▪ logické a netradiční geometrické úlohy 	<p>OSV – matematické hry</p>

MATEMATIKA – 7. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) ▪ graficky znázorní zlomek ▪ převede zlomky na desetinná čísla, smíšená čísla a naopak ▪ vyjádří zlomek v základním tvaru ▪ rozšíří a zkrátí zlomek ▪ provádí základní početní operace se zlomky ▪ upraví složený zlomek ▪ vysvětlí pojem celé číslo, číslo kladné a záporné, uvede příklady ▪ znázorní celé číslo na číselné ose ▪ určí číslo opačné ▪ určí absolutní hodnotu celého čísla ▪ provádí základní početní operace s celými a racionálními čísly – sčítání, odčítání, násobení a dělení ▪ analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel ▪ objasní pojmy poměr a postupný poměr ▪ zapíše poměr velikostí dvou a více veličin ▪ provádí jednoduché úpravy poměru pomocí krácení a rozšiřování ▪ vypočítá jednotlivé díly celku určené daným poměrem ▪ řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů ▪ pozná přímou a nepřímou úměrnost ve vztahu dvou veličin a rozhodnutí zdůvodní úvahou ▪ určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti ▪ sestrojí grafy přímé a nepřímé úměrnosti ▪ vyřeší slovní úlohy z praxe pomocí poměru a trojčlenky 	<p>Zlomky</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pojem zlomek ▪ vyjádření částí celku pomocí zlomků ▪ převádění zlomků na desetinné číslo, smíšené číslo a naopak ▪ základní tvar zlomku ▪ rozšiřování a krácení zlomků ▪ početní operace se zlomky a smíšenými čísly ▪ složený zlomek <p>Celá čísla a racionální čísla</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ znázornění celých čísel na číselné ose ▪ čísla navzájem opačná ▪ absolutní hodnota celého čísla ▪ porovnávání celých čísel ▪ pojem racionální číslo ▪ početní operace s celými a racionálními čísly <p>Poměr, přímá a nepřímá úměrnost, trojčlenka</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ poměr, postupný poměr ▪ měřítko plánu, mapy ▪ pravouhlá soustava souřadnic ▪ přímá úměrnost a její graf ▪ nepřímá úměrnost a její graf ▪ trojčlenka 	

MATEMATIKA – 7. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvětlí pojmy: procento, základ, počet procent, procentová část ▪ vypočítá jedno procento z daného základu ▪ řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) ▪ aplikuje základy jednoduchého úrokování na příkladu ▪ uvede věty o shodnosti trojúhelníků ▪ využije osvojených vět o shodnosti trojúhelníků v konstrukčních úlohách – sestrojí trojúhelník podle vět sss, sus, usu ▪ analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu ▪ určí vlastnosti útvarů ve středové souměrnosti ▪ načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar ▪ charakterizuje a třídí základní rovinné útvary ▪ využívá vlastností rovnoběžníků k řešení úloh ▪ přesně a pečlivě narýsuje rovnoběžník ▪ vypočítá obvod a obsah rovnoběžníků ▪ podle vzorce vypočítá obsah trojúhelníku 	<p><u>Procenta</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ procento – základ, počet procent, procentová část ▪ výpočet počtu procent, procentové části a základu ▪ jednoduché úrokování ▪ promile <p><u>Shodnost trojúhelníků</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ shodnost geometrických útvarů ▪ shodnost trojúhelníků – věty sss, sus, usu <p><u>Středová souměrnost</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ středově souměrné útvary <p><u>Čtyřúhelníky</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ třídění čtyřúhelníků ▪ rovnoběžníky a jejich vlastnosti ▪ obvod a obsah rovnoběžníku <p><u>Trojúhelníky</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ obsah trojúhelníku 	

MATEMATIKA – 8. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozliší jednotlivé druhy lichoběžníků a popíše jejich vlastnosti ▪ načrtne a sestrojí rovinné útvary ▪ odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů ▪ pozná a popíše hranoly ▪ určí povrch a objem hranolů výpočtem podle vzorců ▪ určí bez použití kalkulačky či tabulek druhou mocninu čísel od 1 do 15, jejich desetinásobků a zlomků s těmito čísly v čitateli i jmenovateli ▪ provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu ▪ určí druhou mocninu a odmocninu pomocí tabulek a kalkulátoru ▪ uvede Pythagorovu větu, příklady jejího využití ▪ vypočítá třetí stranu trojúhelníku pomocí Pythagorovy věty ▪ účelně používá kalkulačku a tabulky k základním výpočtům ▪ vysvětlí pojmy výraz číselný, s proměnnými, člen výrazu, rovnost dvou výrazů a uvede příklady ▪ určí hodnotu daného číselného výrazu ▪ matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním 	<p><u>Lichoběžník</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lichoběžník a jeho vlastnosti ▪ konstrukce lichoběžníků ▪ obvod a obsah lichoběžníku <p><u>Hranoly</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ síť hranolu ▪ povrch hranolu ▪ objem hranolu <p><u>Druhá mocnina a druhá odmocnina</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ odhad a výpočet druhé mocniny ▪ odhad a výpočet druhé odmocniny <p><u>Pythagorova věta</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Pythagorova věta v rovině ▪ výpočet přepony ▪ výpočet odvěsny ▪ Pythagorova věta v prostoru <p><u>Výrazy</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ číselné výrazy a jejich hodnota ▪ výrazy s proměnnými <p><u>Mnohočleny</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ početní operace s mnohočleny ▪ rozklad mnohočlenu na součin ▪ vzorce usnadňující úpravy 	

<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vypočítá mocniny s přirozeným exponentem ▪ použije pravidla a algoritmy pro počítání s mocninami ▪ zapíše dané číslo v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti <ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvětlí pojmy rovnost dvou výrazů, proměnná, neznámá, řešení rovnice ▪ vyřeší jednoduché lineární rovnice pomocí základních ekvivalentních úprav ▪ provede zkoušku řešení dosazením do rovnice ▪ vyřeší slovní úlohy (provede rozbor, vyřeší úlohu a provede zkoušku správnosti svého řešení) ▪ vyjádří neznámou ze vzorce a vypočítá její hodnotu po dosazení všech daných veličin <ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvětlí základní pojmy statistiky: statistický soubor, statistické šetření, četnost, aritmetický průměr, modus, medián ▪ čte tabulky a grafy a interpretuje je v praxi ▪ vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data ▪ porovnává soubory dat ▪ vypočítá aritmetický průměr, určí modus a medián <ul style="list-style-type: none"> ▪ uvede rozdíl mezi kruhem a kružnicí ▪ určí vzájemnou polohu kružnice a přímky a vzájemnou polohu dvou kružnic ▪ určí a sestrojí tečnu, sečnu a tětívu ▪ objasní pojem Thaletova věta, využije Thaletovu kružnici v konstrukčních úlohách ▪ vypočítá obvod a obsah kruhu a délku kružnice pomocí vzorců ▪ načrtne válec ▪ vypočítá objem a povrch válce 	<p><u>Mocniny s přirozeným mocnitelem</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ třetí mocnina ▪ n-tá mocnina čísla ▪ součin a podíl mocnin se stejným základem ▪ mocnina součinu, podílu a mocniny ▪ zápis čísla v desítkové soustavě <p><u>Rovnice</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rovnost, vlastnosti rovnosti ▪ lineární rovnice s jednou neznámou, kořen (řešení) lineární rovnice ▪ ekvivalentní úpravy lineárních rovnic a zkouška ▪ rovnice v součinném tvaru ▪ slovní úlohy o pohybu, o společné práci ▪ výpočet neznámé ze vzorce <p><u>Základy statistiky</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ statistický soubor, statistické šetření, četnost ▪ grafy a diagramy ▪ aritmetický průměr ▪ modus, medián <p><u>Kružnice a kruh, válec</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vzájemná poloha přímky a kružnice ▪ vzájemná poloha dvou kružnic ▪ Thaletova věta ▪ délka kružnice ▪ obvod a obsah kruhu ▪ válec – síť, povrch a objem 	
--	---	--

MATEMATIKA – 9. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vyřeší vhodnou metodou soustavu dvou rovnic o dvou neznámých a provede zkoušku ▪ formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav ▪ rozpozná funkci a své tvrzení dokáže ▪ vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem ▪ matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů ▪ určí podmínky, za kterých má lomený výraz smysl ▪ zkrátí a rozšíří lomené výrazy ▪ provádí početní operace s lomenými výrazy ▪ určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti ▪ načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině ▪ načrtne a sestrojí síť základních těles ▪ odhaduje a vypočítá objem a povrch těles ▪ rozpozná podobné rovinné útvary, správně podobnost zapíše pomocí matematické symboliky a určí poměr podobnosti ▪ užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků ▪ určí hodnoty goniometrických funkcí sinus, kosinus a tangens ▪ dokáže vypočítat příklady z praxe za pomoci goniometrických funkcí ▪ zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulačtor 	<p><u>Soustavy rovnic</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ soustava dvou rovnic o dvou neznámých a její řešení metodou dosazovací a sčítací ▪ slovní úlohy o směsích <p><u>Funkce</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ definice funkce ▪ přímá a nepřímá úměrnost ▪ lineární funkce, její vlastnosti a graf <p><u>Lomené výrazy</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lomený výraz ▪ podmínky lomeného výrazu ▪ rozšiřování a krácení lomených výrazů ▪ početní operace s lomenými výrazy ▪ rovnice s neznámou ve jmenovateli <p><u>Jehlan, kužel, koule</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ síť jehlanu a kužele ▪ povrch a objem jehlanu, kužele a koule ▪ koule <p><u>Podobnost</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ podobnost geometrických útvarů ▪ poměr podobnosti ▪ věty o podobnosti trojúhelníků <p><u>Goniometrické funkce</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ funkce sinus, kosinus, tangens ▪ výpočty v pravoúhlém trojúhelníku 	

INFORMATIKA, INFORMAČNÍ TECHNOLOGIE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Cílem vyučovacího předmětu *Informatika* je naplňování vzdělávacího obsahu stanoveného ve výstupech vzdělávací oblasti *Informatika*. Zaměřuje se především na rozvoj inforatického myšlení a porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají inforatické postupy a pojmy. Nabízí podporu při pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá k porozumění zákonitostem digitálního světa k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova inforatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

Obsahové a organizační vymezení předmětu

Vyučování informatiky je na 1. stupni realizováno formou praktické výuky na počítačích, noteboocích či jiných přenosných zařízeních (tablety, smartphony apod.) v počítačové nebo běžné učebně s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače.

V některých činnostech je preferovaná práce žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuální tempem. Výuka je orientovaná činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání. Není kladen důraz na pamětné učení a reprodukci.

Vyučovací předmět Informatika se vyučuje jako samostatný předmět ve 4. a 5. ročníku.

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	0	0	0	1	1	1	1	1	1

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Informatika

KOMPETENCE K UČENÍ	<ul style="list-style-type: none"> Vedeme žáky k poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních
---------------------------	--

	<p>technologií, k porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učíme žáky porovnávat informace a poznatky z většího množství alternativních informačních zdrojů (za účelem dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací). • Vedeme žáky k pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů. • Učíme žáky práci s chybou. • Učíme žáky vhodně vybírat způsoby, metody a strategie k efektivnímu učení; plánovat, organizovat a řídit vlastní učení. • Učíme žáky samostatně pozorovat, experimentovat, získané výsledky porovnávat, kriticky posuzovat a vyvozovat z nich závěry pro využití v budoucnosti
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	<ul style="list-style-type: none"> • Učíme žáky nebát se problémů; prakticky je vedeme k používání techniky v duchu myšlenky: „technika má sloužit nám a ne my jí“. • Vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit. • Podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů. • Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení.
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> • Vedeme žáky využívat při interakci s počítačem logické a algoritmické myšlení. • Vedeme k tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce. • V komunikaci pomocí informačních a komunikačních technologií se prioritně zaměřujeme na správné užívání českého (cizího jazyka) s ohledem na gramatiku a syntax. • Podporujeme formy komunikace na „mezinárodní úrovni“ v rámci Evropy i světa využíváním internetové sítě. • Klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace. • Učíme žáky využívat informační technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	<ul style="list-style-type: none"> • Vedeme žáky k zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujících se na internetu a v jiných médiích • Minimalizujeme používání frontální metody výuky a podporujeme vzájemnou spolupráci žáků. • Učíme žáky kriticky hodnotit práci svoji práci. - Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. • Žáky se speciálními vzdělávacími potřebami učíme výhodám využívání informačních technologií. • Učíme žáky, aby ocenili zkušenosti druhých lidí, respektovali různá hlediska a čerpali ponaučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají.
KOMPETENCE	<ul style="list-style-type: none"> • Netolerujeme záliby žáků v informacích, které mohou vést k sociálně patologickým jevům.

OBČANSKÉ	<ul style="list-style-type: none"> • Nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům. • Na konkrétních modelových příkladech demonstrujeme pozitivní a negativní projevy chování lidí. • Neustále monitorujeme chování žáků (především při práci s internetem), včas přijímáme účinná opatření. • Využíváme pomoci a zkušeností odborníků - výchovných poradců, PPP a uplatňujeme individuální přístup k žákům. • Rozumně a zodpovědně využíváme informačních zdrojů – s ohledem na jejich účinnost a vliv na osobnost jedince. • V hodnocení žáků (ve zřetelné převaze) uplatňujeme prvky pozitivní motivace. • Jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku.
KOMPETENCE PRACOVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> • Vedeme žáky využíváním výpočetní techniky, aplikačního i výukového softwaru, ke zvýšení efektivity jejich - učební činnosti a k racionálnější organizaci jejich práce. • Vedeme žáky k dodržování zásad bezpečnosti při práci s technikou napojenou na elektrickou síť. • Vedeme žáky k šetrné práci s digitální technikou.
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	<ul style="list-style-type: none"> • Učíme žáky ovládat digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a společnosti. • Učíme žáky, aby se rozhodovali samostatně, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít. • Vedeme žáky k vyhledávání a získávání informací, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat/informací/digitálních obsahů, a aby k tomu volili vhodné postupy. • Učíme žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty a vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků. • Vedeme žáky tak, aby si usnadnili práci, dokázali k tomu využít digitální technologie, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce. • Učíme žáky pochopit význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme je s novými technologiemi. • Učíme žáky kriticky hodnotit přínosy digitálních technologií a na základě toho reflektovat rizika jejich využívání. • Vedeme žáky k tomu, aby předešli situacím, které ohrožují bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné i duševní zdraví i zdraví ostatních. • Při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí se snažíme vést žáky tak, aby jednali a chovali se eticky a ohleduplně.

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru Informatika

1. stupeň

1. DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

Očekávané výstupy (OVO) – 2. období

žák

1.1 I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu

1.2 I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisí

1.3 I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi

2. DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

Očekávané výstupy (OVO) – 2. období

žák

2.1 I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat

2.2 I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji

2.3 I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu

3. ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

Očekávané výstupy (OVO) – 2. období

žák

3.1 I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů

3.2 I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení

3.3 I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy

3.4 I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu

4. INFORMAČNÍ SYSTÉMY

Očekávané výstupy (OVO) – 2. období

žák

4.1 I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi

4.2 I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data

Učivo (U)

1.1 hardware a software: digitální zařízení a jejich účel; prvky v uživatelském rozhraní; spuštění, přepínání a ovládání aplikací; uložení dat, otevírání souborů

1.2 počítačové sítě: propojení technologií, (bez)drátové připojení; internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat

1.3 bezpečnost: pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením; uživatelské účty, hesla

2.1 data, informace: sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů

2.2 kódování a přenos dat: značky, piktogramy, symboly a kódy pro záznam, sdílení, přenos a ochrana informace

2.2 modelování: model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; obrazové modely (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka

3.1 krokování: pohyb, jednotlivé kroky, vstupy a výstupy, různé formy zápisů pomocí obrázků, značek, symbolů či textu

3.2 krokování: opakované postupy; přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu; sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci

3.3 programování: experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí; události, sekvence, opakování, podprogramy; sestavení programu

3.4 kontrola řešení: porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho části opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem

4.1 systémy: skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi

4.2 práce se strukturovanými daty: shodné a odlišné vlastnosti objektů; řazení prvků do řad, číslovaný a nečíslovaný seznam, víceúrovňový seznam; tabulka a její struktura; záznam, doplnění a úprava záznamu

2. stupeň

1. DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

Očekávané výstupy (OVO)

žák

1.1 získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat

1.2 navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu

1.3 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní

1.4 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji

2. ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

Očekávané výstupy (OVO)

žák

2.1 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen

2.2 rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení

2.3 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému

2.4 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné

2.5 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu

3. INFORMAČNÍ SYSTÉMY

Očekávané výstupy (OVO)

žák

3.1 vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů

3.2 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat

3.3 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a

postupy pro práci se záznamy v evidenci dat

3.4 sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu

4. DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE**Očekávané výstupy (OVO)****žák**

4.1 popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě

4.2 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos

4.3 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky

4.4 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače

4.5 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení

Učivo (U)

- 1.1 **data, informace:** získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat
- 1.2 **kódování a přenos dat:** různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti; standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky; jednoduché šifry a jejich limity
- 1.3 **modelování:** schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocený a orientovaný graf; základní grafové úlohy
- 2.1 **algoritmizace:** dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu
- 2.2 **programování:** nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné
- 2.3 **kontrola:** ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu
- 2.4 **tvorba digitálního obsahu:** tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu; autorství a licence programu; etika programátora
- 3.1 **informační systémy:** informační systém ve škole; uživatelé, činnosti, práva, struktura dat; ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů a jejich role ve společnosti
- 3.2 **návrh a tvorba evidence dat:** formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy, pravidla a omezení; kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; úprava požadavků, tabulky či pravidel
- 3.3 **hromadné zpracování dat:** velké soubory dat; funkce a vzorce, práce s řetězci; řazení, filtrování, vizualizace dat; odhad závislostí
- 4.1 **hardware a software:** pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování; operační systémy – funkce, typy, typické využití; datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému, komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací; fungování nových technologií kolem žáka
- 4.2 **počítačové sítě:** typy, služby a význam počítačových sítí, fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; struktura a principy internetu; web – fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač; princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva
- 4.3 **řešení technických problémů:** postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení
- 4.4 **bezpečnost:** útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat

4.5 digitální identita: digitální stopa (obsah a metadata) – sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, cookies, sledování komunikace, informace v souboru; sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat, fungování a algoritmy sociálních sítí

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Informatika

INFORMATIKA – 4. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Tematický celek: Digitální technologie Žákyně/žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží, uveče příklady dalších digitálních zařízení, vysvětlí, co je program a rozdíl mezi člověkem a počítačem, edituje digitální text, vytvoří obrázek, přehraje zvuk či video, uloží svoji práci do souboru, otevře soubor, používá krok zpět, zoom, řeší úkol použitím schránky, dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením, respektuje pravidla práce na PC v počítačové učebně zvolí odpovídající aplikaci pro svoji práci (vyhledá ji a spustí) uveče různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů uveče pravidla tvorby bezpečného hesla, zná své heslo pracuje se svým účtem (přihlásí se a odhlásí) propojí různá digitální zařízení, uveče rizika z toho vyplývající rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého <p>Tematický celek: Data, informace a modelování Žákyně/žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> získává a zaznamenává data ze svého okolí sdělí informaci obrázkem složí obrázek z daných geometrických tvarů předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel 	<ul style="list-style-type: none"> digitální zařízení (například – tablet, pc, notebook) robot (kde se s ním můžeme setkat, jak pracuje, jaká je budoucnost) zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace ovládání myši a klávesnice kreslení čar, vybarvování používání ovladačů ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) kreslení bitmapových obrázků editace textu ukládání práce do souboru otevírání souborů přehrávání zvuku uživatelské rozhraní aplikace (vyhledávání, spuštění, ovládání, využití) pravidla bezpečné práce v digitálním prostředí (účet, hesla) internet ukládání dat propojení digitálních zařízení technické problémy při práci s digitálními technologiemi příkazy a program data (číslo, text, tvar) práce s tabulkami, sloupcovými grafy 	<p>MV – Dětské časopisy</p>

<ul style="list-style-type: none"> • zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje informaci • znázorní určitý jev, vztahy mezi jednotlivými prvky <p>Tematický celek: Algoritmizace a programování Žákyně/žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • přečte postup pro objekt (postavu, robota) • určuje cílovou a počáteční pozici objektu • krok za krokem vede objekt k cíli, sestavuje posloupnost příkazů • navrhne na základě situace postup řešení úloh (vytvoří plán) • reaguje na určitá omezení (počet kroků, nástrojů) při řešení úloh • řeší problém skládáním kroků (příkazů) do posloupnosti • pracuje s bloky – sestaví program pro daný objekt • využívá opakování a posloupnosti příkazů • pozná a označí opakující se kroky (vzory), postupy • určí počet opakování • navrhne nový blok jako souhrn opakujících se kroků • vyhledá chybu v postupu, programu a opraví je <p>Tematický celek: Informační systémy žákyně/žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • diskutuje o částech e-mailové zprávy, rozpozná strukturu adresy • vyplní frekvenční tabulku • orientuje se v jednoduché struktuře 	<ul style="list-style-type: none"> • práce s daty – hodnocení, úsudky • piktogramy, emodži, kód • přenos na dálku, šifra • pixel, rastr, rozlišení tvary, skládání obrazce • znázornění jevů (obrázek, časová osa, mapa) • zápis postupu, jednotlivé kroky a formy zápisu • změny kroků v postupu • rozklad postupu, problému • počáteční a cílová pozice • varianty řešení problému • optimální řešení • tvorba algoritmu – pravidla • základní nástroje (příkazy) prostředí • ovládání objektu • čtení programu • sestavení programu • jednotlivé prvky programu • opakující se prvky (vzor, kroky) <ul style="list-style-type: none"> • e-mailová adresa • práce s tabulkou 	
---	--	--

INFORMATIKA – 5. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Tematický celek: Data, informace a modelování Žákyně/žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaznamenává do tabulky číselná i nečíselná data (pro určitou situaci) • uspořádá a filtruje data určitým způsobem zobrazená, vyvodí závěry • pracuje s informacemi zakódovanými pomocí textu, čísel nebo obrázků • zakóduje a dekáduje text, obrázek • znázorní vztahy mezi objekty • znázorní situaci, jev • vyčte informace z daného modelu • znázorní vztahy mezi prvky pomocí grafu • řeší problémy na základě modelu <p>Tematický celek: Algoritmizace a programování Žákyně/žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • přečte zápis programu a vysvětlí jednotlivé kroky • popíše a řeší problém přímým řízením objektu • porovná různé možnosti řešení problému • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání objektu • pracuje s posloupností příkazů • pracuje s opakováním příkazů (stanoví, co se bude opakovat a kolikrát) • pracuje s podprogramy • upraví program pro řešení obdobného problému • vyhledá a opraví chybu v postupu a programu <p>Tematický celek: Informační systémy Žákyně/žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • diskutuje o částech e-mailové zprávy, rozpozná strukturu adresy • vyplní frekvenční tabulku (např. výskytu příkazů) • orientuje se v jednoduché struktuře 	<ul style="list-style-type: none"> • sběr, zaznamenávání, filtrování a ukládání dat • hodnocení získaných dat • vyvozování závěrů na základě dat • kódování informací /textem, číslem, obrázkem) • šifrování • grafické modely – myšlenkové mapy, tabulky, schémata, diagramy, využití modelů při řešení problémů • rozklad problému na dílčí části <ul style="list-style-type: none"> • zápis programu pomocí symbolů • přečtení programu a úprava kroků algoritmu • pravidla tvorby algoritmů • plánování pohybu objektu podle zadaných parametrů • základní nástroje (příkazy) prostředí • ovládání objektu • čtení programu • sestavení programu • vykonání programu podle počáteční pozice • dokončení rozpracovaného programu podle zadání • tvorba vlastního příkazu • opakující se prvky (vzor, kroky) – nahrazení cyklem • práce s opakujícími se vzory • kontrola navrženého řešení • rozpoznání chyby, oprava chyby v postupu (programu) • diskuse o možných řešeních <ul style="list-style-type: none"> • e-mailová adresa • práce s tabulkou 	<p>MV – Já a reklama, Média a já, Třídí noviny</p>

INFORMATIKA – 6. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žákyně/žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat • rozpozná zakódované informace kolem sebe • zakóduje a dekáduje znaky pomocí znakové sady <ul style="list-style-type: none"> • po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy • ověří program, vyhledá v něm chyby a opraví je • rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát • rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů <ul style="list-style-type: none"> • popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě • ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování a přenos <ul style="list-style-type: none"> • žák ovládá základní funkce Powerpointu • žák vytvoří prezentaci v Powerpointu dle zadaných parametrů 	<p>Data, informace a modelování</p> <ul style="list-style-type: none"> • získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači • různé možnosti kódování <p>Programování a algoritmizace</p> <ul style="list-style-type: none"> • dekompozice úlohy, problému • nástroje programovacího prostředí • blokově orientovaný programovací jazyk • ověření algoritmu, programu • nalezení chyby • příkazy a jejich spojování a opakování <p>Informační systémy</p> <ul style="list-style-type: none"> • informační systém ve škole • struktura dat • ochrana dat a uživatelů • účel informačních systémů a jejich role ve společnosti <p>Digitální technologie</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování • operační systémy – funkce, typy, typické využití • ukládání, komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací • fungování nových technologií kolem žáka <p>Microsoft office</p> <ul style="list-style-type: none"> • tvorba prezentace v Powerpointu 	<p>MV - Powerpoint</p>

INFORMATIKA – 7. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žákyně/žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu • po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen • rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení • nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat • vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky • charakterizuje přínos a využití počítačových sítí • vysvětlí účel, přínosy a rizika sociálních sítí • rozpozná škodlivé chování na sociálních sítích, vyvaruje se takového chování • navrhne a vytvoří jednoduchý model ve vhodném programu • stáhne již vytvořený model, který je volně dostupný 	<p>Data, informace, modelování</p> <ul style="list-style-type: none"> • různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti • standardizované kódy • jednoduché šifry a jejich limity <p>Algoritmizace a programování</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vytvoření jednoduchého programu nebo algoritmu <p>Informační systémy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formulace požadavků • Struktura tabulky, typy dat • Řazení, filtrování, vizualizace dat • Práce se záznamy <p>Digitální technologie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Typy, služby a význam počítačových sítí • Fungování sítě • Principy internetu • Web • Princip cloudových aplikací <p>Sociální sítě</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klady a zápory sociálních sítí • Kyberšikana <p>3D tisk</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vytvoření jednoduchého modelu • Stáhnutí modelu 	<p>OSV - Kyberšikana</p>

INFORMATIKA – 8. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žákyně/žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat • porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní • vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní • upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému • vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat • sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu • poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače • vytvoří model ve vhodném programu • připraví model ve sliceru pro tisk • vytiskne model na 3D tiskárně • rozliší mezi faktickým a fiktivním obsahem • pomocí kritického myšlení odhalí nesrovnalosti v informacích • odhalí klamavou reklamu 	<p>Data, informace, modelování</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ohodnocené grafy • Orientované grafy • Základní grafové úlohy <p>Algoritmizace a programování</p> <ul style="list-style-type: none"> • Výběr vhodného algoritmu • Přizpůsobení algoritmu <p>Informační systémy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Práce se záznamy • Kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel • Úprava požadavků, tabulky či pravidel <p>Digitální technologie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Řešení technických problémů: postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení <p>3D tisk</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vytvoření modelu • Práce ve sliceru • Obsluha tiskárny <p>Etika a mediální obsah</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fakenews • Klamavá reklama 	<p>MV fakenews; klamavá reklama</p>

INFORMATIKA – 9. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žákyně/žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> Vysvětlí známé modely jevů, situací, činností Zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji <ul style="list-style-type: none"> V blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby používá opakování, větvení programu, proměnné Ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu Hotový program upraví pro řešení příbuzného problému Diskutuje různé programy pro řešení problému <ul style="list-style-type: none"> Dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení diskutuje o cílech a metodách hackerů vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu <ul style="list-style-type: none"> rozliší mezi faktickým a fiktivním obsahem 	<p>Data, informace, modelování</p> <ul style="list-style-type: none"> zpracování dat schémata, diagramy, myšlenkové mapy práce s chybou <p>Algoritmizace a programování</p> <ul style="list-style-type: none"> Programovací projekt a plán jeho realizace Popsání problému Testování, odladění, odstranění chyb Tvorba hry s ovládáním, více seznamů Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy <p>Digitální technologie</p> <ul style="list-style-type: none"> Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat Bezpečná práce s hesly a správce hesel Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies <p>Etika a mediální obsah</p> <ul style="list-style-type: none"> Umělá inteligence 	<p>MV umělá inteligence</p>

5.4 PRVOUKA, PŘÍRODOVĚDA, VLASTIVĚDA

5.4.1 PRVOUKA

5.4.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Prvouka* vychází ze vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět* RVP ZV. Hlavním cílem předmětu je rozvíjet poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, dbát na zdraví a bezpečnost, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Podmínkou úspěšného vzdělávání v daném předmětu je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. Propojení výuky s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

5.4.1.2 Obsahové, časové organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu *Prvouka* je členěn do pěti tematických okruhů, které tvoří jeden celek vnitřně propojený zřejmými souvislostmi a vztahy. V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově). Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi. V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti. Seznamují se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí.

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od neznámějších událostí v rodině a obci. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky. V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody nejbližšího okolí jejich života. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody a zlepšení životního prostředí. V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy člověka. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru *Člověk a jeho svět* získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Vyučovací předmět *Prvouka* se vyučuje v 1. až 3. ročníku ve dvouhodinové týdenní dotaci (celkem 6 hodin). Část výuky probíhá mimo budovu školy – v blízkém okolí školy, v různých částech obce, v rámci škol v přírodě.

K preferovaným formám výuky patří i exkurze do různých institucí a do zajímavých přírodních lokalit.

5.4.1.3 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Prvouka

<p>KOMPETENCE K UČENÍ Vede žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožňuje žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vedeme žáky k objevování a poznávání všeho, co je zajímavé, co se jim líbí a v čem by v budoucnu mohli uspět. ▪ Vedeme žáky k poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých. ▪ Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře, na internetu, výukových počítačových programech (zejména informace o vesmíru aj.).
<p>KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ podněcuje žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Učíme žáky řešit problémové situace porovnáním s veřejně dostupnými zdroji, současně žáky učíme zaujímat k nim kritický postoj. ▪ Podporujeme netradiční způsoby získávání informací,
<p>KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vede žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Podporujeme různé formy komunikace s místními obyvateli, pamětníky, pracovníky regionálních muzeí, knihoven, aj. ▪ Klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace. ▪ Učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a zkušenosti (školní časopis, místní tisk, web, prezentace apod.).
<p>KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjí u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Učíme žáky pracovat v týmu, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. ▪ Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role. ▪ Učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu. ▪ Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují.

<p>KOMPETENCE OBČANSKÉ vychovávají žáky - jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých - jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí - jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví i k ochraně zdraví jejich kamarádů, členů rodiny apod. ▪ Učíme žáky základům tolerance a vzájemného soužití. ▪ Vedeme žáky k přiměřené odpovědnosti za budoucnost naší planety a k aktivní obraně proti nežádoucím vlivům z různých sfér společnosti, které nabádají k nesprávnému (netolerovatelnému, nelegálnímu či konzumnímu) způsobu života.
<p>KOMPETENCE PRACOVNÍ vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci, učí používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. ▪ Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky. ▪ Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi, významnými pro udržení vhodných životních podmínek života na naší planetě.
<p>KOMPETENCE DIGITÁLNÍ vede žáky k pozitivnímu vztahu k digitálním zařízením, učí žáky používat při práci vhodné zařízení, aplikace a služby, vede žáky k vyhledávání a získávání informací, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat/informací/digitálních obsahů, a aby k tomu volili vhodné postupy vede žáky k tomu, aby předešli situacím, které ohrožují bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné i duševní zdraví i zdraví ostatních</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Učíme žáky ovládat digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a společnosti ● Vedeme žáky k vyhledávání a získávání informací, kritickému posuzování ● Učíme žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty a vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků. ● Učíme žáky kriticky hodnotit přínosy digitálních technologií a na základě toho reflektovat rizika jejich využívání. ● Vedeme žáky k tomu, aby předešli situacím, které ohrožují bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné i duševní zdraví i zdraví ostatních. ● Při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí se snažíme vést žáky tak, aby jednali a chovali se eticky a ohleduplně.

5.4.1.4 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Člověk a jeho svět**1. stupeň****1. MÍSTO, KDE ŽIJEME***Očekávané výstupy (OVO) - 1. období**žák**1.1 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí**1.2 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a oblužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)***Učivo (U)**

- 1.1 **domov** - prostředí domova, orientace v místě bydliště
- 1.2 **škola** - prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace
- 1.3 **obec (město), místní krajina** - její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť
- 1.4 **okolní krajina (místní oblast, region)** - zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany
- 1.5 **regiony ČR** - Praha a vybrané oblasti ČR
- 1.6 **naše vlast** - domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly
- 1.7 **Evropa a svět** - kontinenty, evropské státy, EU, cestování
- 1.8 **mapy obecně zeměpisné a tematické** - obsah, grafika, vysvětlivky

2. LIDÉ KOLEM NÁS*Očekávané výstupy (OVO) - 1. období**žák**2.1 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem Spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům**2.2 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností***Učivo**

- 2.1 **rodina** - postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání
- 2.2 **soužití lidí** - mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie,
- 2.3 **chování lidí** - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování - ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům
- 2.4 **právo a spravedlnost** - základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy
- 2.5 **vlastnictví** - soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení, banka jako správce peněz, úspory, půjčky

3. LIDÉ A ČAS**Očekávané výstupy (OVO) - 1. období**

žák

- 3.1** využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
3.2 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu
3.3 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

Učivo (U)

- 3.1 **orientace v čase a časový řád** - určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období
 3.2 **současnost a minulost v našem životě** - proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny
 3.3 **regionální památky** - péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
 3.4 **báje, mýty, pověsti** - minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj

4. ROZMANITOST PŘÍRODY**Očekávané výstupy (OVO) - 1. období**

žák

- 4.1** pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
4.2 roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
4.3 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

Učivo

- 4.1 **látky a jejich vlastnosti** - třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek
 4.2 **voda a vzduch** - výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život
 4.3 **nerosty a horniny, půda** - některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam
 4.4 **Vesmír a Země** - sluneční soustava, den a noc, roční období
 4.5 **rostliny, houby, živočichové** - znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka
 4.6 **životní podmínky** - rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí
 4.7 **rovnováha v přírodě** - význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva
 4.8 **ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody** - odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy

5. ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ**Očekávané výstupy (OVO) - 1. období**

žák

- 5.1** *uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví*
- 5.2** *rozpozná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných*
- 5.3** *chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek*
- 5.4** *reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech*

Učivo

- 5.1 **lidské tělo** –stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince
- 5.2 **péče o zdraví** - zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchování potravin, vhodná skladba potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim, nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena -
- 5.3 **návykové látky a zdraví** – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických medií
- 5.4 **osobní bezpečí, krizové situace**- vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky předcházení rizikovým situacím v dopravě a dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích
- 5.5 **přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví** – služby oborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku
- 5.6 **mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená** – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén), požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru), integrovaný záchranný systém

5.4.1.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Pr

PRVOUKA - 1. ROČNÍK

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ popíše bezpečnou cestu do školy ▪ rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí ▪ určí svoje pracovní místo ▪ uvede svoji adresu, zajímavosti v místě bydliště ▪ rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi ▪ vyjmenuje dobré a špatné vlastnosti lidí ▪ pojmenuje nejběžnější povolání ▪ uvede ze svého života příklad z minulosti, současnosti a budoucnosti ▪ uvede svůj režim dne s časovými údaji ▪ charakterizuje roční doby z hlediska života v rodině, zvyků a činností členů rodiny ▪ pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ▪ pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat ▪ pojmenuje hlavní části lidského těla ▪ uvede základní zásady osobní hygieny, správné výživy a zdravého způsobu života ▪ na příkladech uvede, jak lze preventivně předcházet nemocem, úrazům, zneužívání své osoby ▪ v modelových příkladech předvede první pomoc a uvede způsoby léčby běžných onemocnění 	<p><u>Místo, kde žijeme</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ domov – prostředí domova ▪ orientace v místě bydliště ▪ škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy ▪ bezpečnost v dopravním provozu – cesta do školy, dopravní prostředky ▪ regionální památky <p><u>Lidé kolem nás</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rodina - postavení jedince v rodině, role členů ▪ blízké příbuzenské vztahy ▪ mezigenerační vztahy ▪ chování lidí – vlastnosti lidí ▪ pravidla slušného chování ▪ povolání <p><u>Lidé a čas</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ orientace v čase – měsíce, dny, celé hodiny ▪ určování času, kalendář ▪ režim dne ▪ roční doby <p><u>Rozmanitost přírody</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ den a noc ▪ změny v přírodě v ročních obdobích ▪ přírodní společenstvo lesa, zahrady, pole <p><u>Člověk a jeho zdraví</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské tělo – základní stavba ▪ péče o zdraví – pitný a pohybový režim, zdravá strava, nemoc, osobní hygiena ▪ osobní bezpečí – ochrana proti zneužívání 	<p>OSV – Výpravy za etikou, Škola v přírodě</p> <p>VDO: Třídní pravidla</p> <p>MKV: Výpravy za etikou, Vánoční jarmark</p> <p>EV: Den Země, Třídění odpadu ve škole</p>

PRVOUKA - 2. ROČNÍK

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ dodržuje správné dopravní návyky chodce ▪ rozliší různé dopravní prostředky ▪ запиše adresu domů, adresu školy ▪ rozliší blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi ▪ uvede a popíše povolání rodičů ▪ odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností ▪ v modelových situacích předvede základní pravidla slušného chování ve společnosti a rodině ▪ objasní termíny: ohleduplnost, kamarádství ▪ projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatky ▪ využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě ▪ rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti ▪ uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí ▪ na příkladech porovnává minulost a současnost ▪ stanoví denní režim vhodný pro dítě, vymezí v něm vhodné pracovní a odpočinkové aktivity ▪ pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události v regionu ▪ interpretuje některé pověsti spjaté s místem, kde žije ▪ pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ▪ popíše ohleduplné chování k přírodě ▪ pozná a pojmenuje domácí zvířata a jejich mláďata ▪ pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami ▪ provede jednoduchý pokus podle návodu ▪ navrhne způsob pomoci živočichům v přírodě za nepříznivých situací ▪ popíše prevenci nemocí a úrazů ▪ předvede ošetření drobného poranění ▪ uvede příklady správného chování chodce a cyklisty ▪ uvede, jak se chovat v situaci obecného ohrožení ▪ vysvětlí pojmy: zdraví, nemoc, úraz 	<p><u>Místo, kde žijeme</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ orientace v místě bydliště a okolí školy ▪ cesta na určené místo, dopravní značení ▪ vlast <p><u>Lidé kolem nás</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ život a funkce rodiny ▪ práce fyzická a duševní, zaměstnání ▪ soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, pomoc nemocným ▪ chování lidí – principy demokracie <p><u>Lidé a čas</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ současnost, minulost a budoucnost v našem životě ▪ proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny ▪ rok, týden, den, hodina, minuta ▪ lidové zvyky <p><u>Rozmanitost přírody</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ochrana přírody – odpovědnost lidí ▪ přírodní společenstva louky, pole, lesa, vody <p><u>Člověk a jeho zdraví</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské tělo - funkce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, vývoj jedince ▪ péče o zdraví – drobné úrazy a poranění, první pomoc ▪ osobní bezpečí – chování v rizikovém prostředí ▪ nemoc a úraz 	<p>OSV – Výpravy za etikou, Škola v přírodě</p> <p>VDO: Školní parlament, Třídní pravidla</p> <p>MKV: Výpravy za etikou, Vánoční jarmark</p> <p>EV: Den Země, Třídění odpadu ve škole</p>

PRVOUKA - 3. ROČNÍK

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ začlení svou obec do příslušného kraje a obslužného centra ČR ▪ pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci ▪ vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí ▪ doporučí spolužákům vhodná místa pro volný čas, kulturu, služby a sport v regionu blízkém bydlišti a škole ▪ uvede příklady možnosti využití různých dopravních prostředků v nejbližším regionu a zdůvodní jejich přednosti ▪ provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti ▪ změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů ▪ uvede příklady využití hornin a nerostů v regionu ▪ roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků ▪ uvede příklad výskytu organismů ve známé lokalitě ▪ uvede správný způsob likvidace odpadů v domácnostech a význam třídění odpadů ▪ uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o svém těle ▪ projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví ▪ rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času ▪ uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných ▪ chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná ▪ v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek ▪ reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech 	<p><u>Místo, kde žijeme</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ orientace v místě bydliště a okolní krajiny ▪ cesta z domova do školy ▪ obec, místní krajina – její části, poloha v krajině ▪ minulost a současnost obce ▪ význačné budovy ▪ dopravní síť <p><u>Rozmanitost přírody</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ látky a jejich vlastnosti – změny skupenství látek, vlastnosti látek ▪ životní podmínky - voda a vzduch - vlastnosti ▪ půda – význam, složení ▪ některé hospodářsky významné horniny a nerosty ▪ rostliny, houby, živočichové – výskyt v regionu, význam v přírodě a pro člověka ▪ ochrana životního prostředí – likvidace odpadů <p><u>Člověk a jeho zdraví</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské tělo – životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce ▪ péče o zdraví – intimní a duševní hygiena, denní režim ▪ osobní bezpečí – bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečnost silničního provozu 	<p>OSV – Výpravy za etikou, Škola v přírodě</p> <p>VDO: Školní parlament, Třídní pravidla, Významné dny – 17. listopad</p> <p>VMEGS: Den Evropy</p> <p>MKV: Výpravy za etikou, Vánoční jarmark</p> <p>EV: Den Země, Třídění odpadů ve škole</p>

5.4.2 PŘÍRODOVĚDA

5.4.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Přírodověda* vychází ze vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět* RVP ZV. Opírá se o vybrané poznatky různých přírodovědných oborů a svým pojetím směřuje k získání takových žádoucích dovedností a vědomostí, které žákům umožní dále aktivně poznávat přírodu, člověka a jím vytvořený svět, ve kterém člověk pracuje a žije. Vede žáky k ohleduplnému vztahu k přírodě a k hledání vlastních možností aktivní ochrany životního prostředí.

5.4.2.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu *Přírodověda* navazuje na učivo prvouky v 1. až 3. ročníku a vytváří základ pro vyučovací předmět *Přírodopis* ve vyšších ročnících základní školy. Jednotlivá témata lze přeskupovat vzhledem k sezónnímu principu a podmínkám pro vyučování mimo školní budovu. Vzdělávací obsah předmětu je členěn do dvou základních tematických okruhů: *Rozmanitost přírody* a *Člověk a jeho zdraví*.

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají Zemi jako jednu z planet sluneční soustavy. Seznamují se základními moderními vědeckými poznatky o vzniku vesmíru a sluneční soustavy a o vzniku života na planetě Zemi. Teoreticky i prakticky poznávají rozmanitost a proměnlivost živé i neživé přírody. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a s pomocí získaných informací se učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu a hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody a zlepšení životního prostředí.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů apod. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečně chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci by si měli postupně uvědomit, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Žáci jsou cíleně vedeni k poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení. Poznávají a upevňují preventivní chování, účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně dopravní výchovy a chování při mimořádných událostech.

Vyučovací předmět *Přírodověda* je vyučován ve dvouhodinové týdenní dotaci ve 4. a 5. ročníku (celkem 4 hodiny). Výuka probíhá v kmenových třídách, nezanedbatelná část i mimo budovu školy přímo v terénu (tematické vycházky, exkurze apod.). Potřebné vědomosti a dovednosti žáci získávají především pozorováním názorných pomůcek, sledováním konkrétních situací, hraním určených rolí a řešením modelových situací.

5.4.2.3 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Přírodověda

<p>KOMPETENCE K UČENÍ Vede žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožňuje žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vedeme žáky k objevování a poznávání všeho, co je zajímavé, co se jim líbí a v čem by v budoucnu mohli uspět. ▪ Vedeme žáky k poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých. ▪ Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře, na internetu, výukových počítačových programech (zejména informace o vesmíru aj.).
<p>KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ podněcuje žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Učíme žáky řešit problémové situace porovnáním s veřejně dostupnými zdroji, současně žáky učíme zaujímat k nim kritický postoj. ▪ Podporujeme netradiční způsoby získávání informací,
<p>KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vede žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Podporujeme různé formy komunikace s místními obyvateli, pamětníky, pracovníky regionálních muzeí, knihoven, aj. ▪ Klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace. ▪ Učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a zkušenosti (školní časopis, místní tisk, web, prezentace apod.).
<p>KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjí u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Učíme žáky pracovat v týmu, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. ▪ Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role. ▪ Učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu. ▪ Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují.

<p>KOMPETENCE OBČANSKÉ vychovávají žáky - jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých - jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí - jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví i k ochraně zdraví jejich kamarádů, členů rodiny apod. ▪ Učíme žáky základům tolerance a vzájemného soužití. ▪ Vedeme žáky k přiměřené odpovědnosti za budoucnost naší planety a k aktivní obraně proti nežádoucím vlivům z různých sfér společnosti, které nabádají k nesprávnému (netolerovatelnému, nelegálnímu či konzumnímu) způsobu života.
<p>KOMPETENCE PRACOVNÍ vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci, učí používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. ▪ Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky. ▪ Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi, významnými pro udržení vhodných životních podmínek života na naší planetě.
<p>KOMPETENCE DIGITÁLNÍ vede žáky k pozitivnímu vztahu k digitálním zařízením, učí žáky používat při práci vhodné zařízení, aplikace a služby, vede žáky k vyhledávání a získávání informací, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat/informací/digitálních obsahů, a aby k tomu volili vhodné postupy vede žáky k tomu, aby předešli situacím, které ohrožují bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné i duševní zdraví i zdraví ostatních</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Učíme žáky ovládat digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a společnosti ● Vedeme žáky k vyhledávání a získávání informací, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat/informací/digitálních obsahů, a aby k tomu volili vhodné postupy. ● Učíme žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty a vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků. ● Vedeme žáky tak, aby si usnadnili práci, dokázali k tomu využít digitální technologie, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce. ● Učíme žáky pochopit význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme je s novými technologiemi. ● Učíme žáky kriticky hodnotit přínosy digitálních technologií a na základě toho reflektovat rizika jejich využívání. ● Vedeme žáky k tomu, aby předešli situacím, které ohrožují bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné i duševní zdraví i zdraví ostatních. ● Při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí se snažíme vést žáky tak, aby jednali a chovali se eticky a ohleduplně.

5.4.2.4 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Člověk a jeho svět**1. stupeň****1. MÍSTO, KDE ŽIJEME****Očekávané výstupy (OVO) - 1. období**

žák

- 1.1** vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
1.2 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a oblužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)

Očekávané výstupy (OVO) - 2. období

žák

- 1.4** určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
1.5 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
1.6 rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy
1.7 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam
1.8 porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
1.9 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

Učivo (U)

- 1.1 **domov** - prostředí domova, orientace v místě bydliště
 1.2 **škola** - prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace
 1.3 **obec (město), místní krajina** - její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť
 1.4 **okolní krajina (místní oblast, region)** - zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany
 1.5 **regiony ČR** - Praha a vybrané oblasti ČR,
 1.6 **naše vlast** - domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly,
 1.7 **Evropa a svět** - kontinenty, evropské státy, EU, cestování
 1.8 **mapy obecně zeměpisné a tematické** - obsah, grafika, vysvětlivky

2. LIDÉ KOLEM NÁS**Očekávané výstupy (OVO) - 1. období**

žák

- 2.1** rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům
2.2 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

Očekávané výstupy (OVO) - 2. období

žák

- 2.4** vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)

- 2.5 *rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou*
 2.6 *orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy*

Učivo

- 2.1 **rodina** - postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání
 2.2 **soužití lidí** - mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie,
 2.3 **chování lidí** - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům
 2.4 **právo a spravedlnost** - základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy,
 2.5 **vlastnictví** - soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky

3. LIDÉ A ČAS**Očekávané výstupy (OVO) - 1. období**

žák

- 3.1 *využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti*
 3.2 *pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu,*
 3.3 *uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost*

Očekávané výstupy (OVO) - 2. období

žák

- 3.4 *pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy*
 3.5 *využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti*
 3.6 *srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik*

Učivo (U)

- 3.1 **orientace v čase a časový řád** - určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období
 3.2 **současnost a minulost v našem životě** - proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny
 3.3 **regionální památky** - péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
 3.4 **báje, mýty, pověsti** - minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj

4. ROZMANITOST PŘÍRODY

Očekávané výstupy (OVO) - 1. období

žák

- 4.1 *pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích*
- 4.2 *roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě*
- 4.3 *provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů*

Očekávané výstupy (OVO) - 2. období

žák

- 4.4 *objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka*
- 4.5 *vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období*
- 4.6 *zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy*
- 4.7 *porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy*
- 4.8 *zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat*
- 4.9 *založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu*

Učivo

- 4.1 **látky a jejich vlastnosti** - třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek
- 4.2 **voda a vzduch** - výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, proudění vzduchu, význam pro život
- 4.3 **nerosty a horniny, půda**-- některé hospodářsky významné horniny a nerosty, vznik půdy a její význam
- 4.4 **Vesmír a Země**-- sluneční soustava, den a noc, roční období
- 4.5 **rostliny, houby, živočichové** - znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka
- 4.6 **životní podmínky** - rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí
- 4.7 **rovnováha v přírodě** - význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva
- 4.8 **ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody** - odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy

5. ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ**Očekávané výstupy (OVO) - 1. období**

žák

- 5.1 *uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví*
- 5.2 *rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných*
- 5.3 *chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek*
- 5.4 *reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech*

Očekávané výstupy (OVO) - 2. období

žák

- 5.5 *využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života*
- 5.6 *rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození*
- 5.7 *účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob*
- 5.8 *uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista*
- 5.9 *předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek*
- 5.10 *uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou*
- 5.11 *rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc*

Učivo

- 5.1 **lidské tělo** – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince
- 5.2 **péče o zdraví** – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; nemoci přenosné a nepřenositelné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena
- 5.3 **návykové látky a zdraví** – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií
- 5.5 **osobní bezpečí, krizové situace** – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání atd.), brutalita a jiné formy násilí v médiích
- 5.6 **přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví** – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku
- 5.7 **mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená** – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém

5.4.2.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Př

PŘÍRODOVĚDA - 4. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <p>vysvětlí pojmy: živá příroda, neživá příroda, uvede příklady zástupců</p> <p>zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy</p> <p>provede pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí výsledky</p> <p>provede některé praktické činnosti v terénu např. založí sbírku přírodnin, vypěstuje rostliny, založí herbář, provede pozorování a jeho záznam apod. porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí</p> <p>roztrídí dané látky pomocí smyslu a měřením určí, které látky nelze zkoumat některými smysly, tvrzení zdůvodní</p> <p>rozliší vybrané horniny a nerosty</p> <p>vysvětlí pojem: zvětrávání; uvede příklady zvětrávání a vyjmenuje faktory, které zvětrávání způsobuje, uvede, jak vzniká půda a jaký má půda význam pro život na Zemi</p> <p>porovná na základě pozorování základní projevy života konkrétních živých organismů</p> <p>uvede znaky života, životní potřeby, způsob života, stavbu těla a funkci jednotlivých částí těla konkrétních rostlin a živočichů s pomocí jednoduchých klíčů, atlasů a vhodných odborných publikací třídí konkrétní živočichy do známých skupin</p> <p>uvede zástupce různých přírodních společenstev ve vybraných lokalitách regionů</p> <p>uvede příklady přizpůsobení rostlin a živočichů změnám prostředí během roku (porovná jednotlivé živé organismy)</p> <p>zhodnotí dopad některých konkrétních činností člověka na přírodu, rozliší, které z nich mohou prostředí a zdraví člověka podporovat a které poškozovat vysvětlí, jak chránit přírodu</p> <p>charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí</p> <p>na modelových příkladech předvede jednoduchý způsob odmítání návykových látek</p>	<p>Rozmanitost přírody</p> <p>neživá příroda</p> <p>látky a jejich vlastnosti – třídění látek porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek</p> <p>nerosty a horniny, vznik půdy a její význam</p> <p>živá příroda</p> <p>třídění rostlin, hub, živočichů</p> <p>podmínky života na Zemi a jejich rozmanitost</p> <p>životní podmínky rostlin</p> <p>přírodní společenstva – luk, lesa, vod a bažin, pole a zahrady, suchých stanovišť, jejich rostliny a živočichové</p> <p>přizpůsobení rostlin a živočichů změnám prostředí během roku</p> <p>vzájemné vztahy rostlin, hub a živočichů</p> <p>ochrana přírody, likvidace odpadů</p> <p>živelné pohromy a přírodní katastrofy</p> <p>návykové látky</p>	<p>OSV Výpravy za etikou Škola v přírodě</p> <p>MKV Výpravy za etikou Vánoční jarmark</p> <p>ENV Ekosystémy Den Země</p>

PŘÍRODOVĚDA - 5. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <p>vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období</p> <p>popíše Měsíc a jeho fáze, vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi</p> <p>vyhledá v encyklopediích zástupce rostlin a živočichů žijících v různých podnebných páslech</p> <p>objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka</p> <p>zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat</p> <p>využívá poznatky o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života</p> <p>pojmenuje správně základní části lidského těla, stručně popíše funkce některých orgánů a orgánových soustav člověka</p> <p>rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození</p> <p>objasní pojmy partnerství, manželství a rodičovství, etickou stránku vztahů a sexuality</p> <p>účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob</p> <p>sestaví jídelníček podle základních zásad správné výživy, sestaví svůj denní režim podle zásad zdravého způsobu života</p> <p>na modelových příkladech předvede osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek</p> <p>uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou</p> <p>uvede, (na modelových situacích předvede), jak bude postupovat v krizových situacích</p> <p>rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc na modelových příkladech předvede základní úkony první pomoci (aplikuje znalost telefonních čísel: 150, 155, 158, 156, 112</p>	<p><u>Rozmanitost přírody - Země a vesmír</u></p> <p>Slunce a sluneční soustava vesmírná tělesa – hvězdy, přirozené družice, planety, komety, meteory, meteority Země ve vesmíru - pohyby Země gravitační síla střídání dne a noci, roční období globus</p> <p><u>Rozmanitost podmínek života na Zemi</u></p> <p>podnebí a počasí podnebné pásy, výskyt rostlin a živočichů v nich význam ovzduší, vodstva a půd</p> <p><u>Člověk a jeho zdraví</u></p> <p>stavba lidského těla</p> <p>funkce některých orgánů a orgánových soustav základy lidské reprodukce, vývoj jedince</p> <p>partnerství a rodičovství</p> <p>péče o zdraví, denní režim</p> <p>návykové látky, hrací automaty a jiné závislosti</p> <p>bezpečné chování v rizikovém prostředí</p> <p>první pomoc, drobná zranění</p>	<p>OSV Výpravy za etikou Škola v přírodě</p> <p>MKV Výpravy za etikou Vánoční jarmark</p> <p>ENV Den Země</p>

5.4.3 VLASTIVĚDA

5.4.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Vlastivěda* vychází ze vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět* RVP ZV. V návaznosti na vyučovací předmět Prvouka přináší žákům základní poznatky o významných přírodních, hospodářských, společenských, kulturních a historických okolnostech života lidí a o výsledcích jejich činnosti. Seznamuje žáky s nejvýznamnějšími osobnostmi a událostmi regionálních, národních a evropských dějin, integruje poznatky, dovednosti a zkušenosti z vyučování a osobního života žáků s dalšími informacemi z tisku, rozhlasu, televize, uvádí je do souvislostí a v potřebné míře zobecňuje. Vzdělávací obsah předmětu a převážně činnostní charakter výuky směřují zejména k tomu, aby si žáci přirozeným způsobem vytvořili kladný vztah ke své rodině, škole, obci, regionu a zemi a ve které žijí a současně aby nabyli povědomí sounáležitosti se zeměmi integrované Evropy a s jinými demokratickými zeměmi světa. Hlavním cílem předmětu je vybavit žáka dostatečně pevnými základy jeho osobní a národní identity, a vytvořit mu podmínky pro jeho pozdější orientaci a uplatnění ve společnosti (v rámci České republiky i ostatních zemí Evropské unie).

5.4.3.2 Obsahové, časové organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu *Vlastivěda* vytváří přirozené základy pro výuku vyučovacích předmětů *Dějepis*, *Zeměpisu* a *Občanská a rodinná výchova* ve vyšších ročnících školy a je členěn do tří základních tematických okruhů: *Místo, kde žijeme*, *Lidé kolem nás* a *Lidé a čas*. Rozsah a hloubku konkretizovaného učiva volí vyučující s ohledem na konkrétní místní podmínky, potřeby a zájem žáků; rychlost postupu přizpůsobuje aktuální úrovni poznávacích schopností žáků a jejich dosavadní životní zkušenosti. Tematické okruhy se společnými prvky vhodně a funkčně propojují.

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci seznamují se základními poznatky o krajině, minulosti a současnosti své obce (regionu, vlasti). Získávají základní informace o Evropě, ostatních kontinentech a jejich zemích. Učí se orientovat v terénu, pracovat s mapami, používat získané vědomosti v praktických situacích.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* žáci poznávají různé druhy lidské práce a učí se chápat jejich souvislost s přírodními podmínkami, poznávají, jak se činnosti lidí odrážejí v tvářnosti krajiny, charakteru staveb a v rozmanitých památkách. Žáci poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu, učí se tolerantnímu chování a vzájemnému respektování. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společností nebo i svět (globální problémy). Žáci se učí bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií. Orientují se v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů, vycházejí od nejnámějších událostí v obci a regionu a postupují se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Získávají odpovědný vztah ke kulturnímu bohatství vlasti, k jejímu přírodnímu prostředí, kulturnímu dědictví a historickým památkám. Vytvářejí si základní představu o způsobu života svých předků v různých historických obdobích i o způsobu života lidí v sousedství vlasti.

Vyučovací předmět *Vlastivěda* se vyučuje ve dvouhodinové týdenní dotaci ve 4. a 5. ročníku (celkem 4 hodiny). Výuka probíhá v tematických blocích: V jednom ročníku žáci proberou tematický okruh *Lidé a čas*, v dalším *Místo, kde žijeme*. Učivo tematického okruhu *Lidé kolem nás* je rozloženo do obou ročníků. V následujícím školním roce se témata obrátí tak, aby se každý žák během 4. a 5. ročníku seznámil s učivem všech určených tematických okruhů. Výuka probíhá převážně v kmenových třídách, nezanedbatelná část i mimo budovu školy (tematické vycházky a exkurze, návštěva památek, sbírek regionálních muzeí, veřejné knihovny apod.).

Velký význam má cílené vedení žáků k samostatnému vyhledávání, získávání a zkoumání informací z různých dostupných zdrojů (literatura, rozhlas, televize, tisk, členové rodiny, lidé v nejbližším okolí apod.).

5.4.3.3 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Vlastivěda

Žák rozvíjí tyto kompetence:

<p>KOMPETENCE K UČENÍ vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ samostatně pozoruje a experimentuje ▪ získané výsledky porovná a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti ▪ užívá správné terminologie ▪ orientuje se na mapách
<p>KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozumí textům a záznamům, snaží se vyjádřit různými způsoby různost krajiny, charakteristiky národností ▪ učí se naslouchat druhým ▪ využívá informační technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
<p>KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ spolupracuje ve skupině ▪ na základně vlastního poznání ovlivňuje kvalitu společné práce ▪ rozlišuje vztahy mezi lidmi a národy – zná význam různých povolání
<p>KOMPETENCE OBČANSKÉ vychovávat žáky jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ chápe základní ekologické souvislosti a enviromentální problémy ▪ toleruje odlišnosti v lidské společnosti ▪ respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí ▪ rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje

<p>KOMPETENCE PRACOVNÍ vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ při pozorování, pokusech dbá na ochranu zdraví i ochranu životního prostředí ▪ zajímá se o názory a zkušenosti druhých ▪ porovnává poznatky o společnosti, soužití a práci
<p>KOMPETENCE DIGITÁLNÍ vést žáky k pozitivnímu vztahu k digitálním zařízením, naučit žáky používat při práci vhodné zařízení, aplikace a služby, vést žáky k vyhledávání a získávání informací, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat/informací/digitálních obsahů, a aby k tomu volili vhodné postupy vést žáky k tomu, aby předešli situacím, které ohrožují bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné i duševní zdraví i zdraví ostatních</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ žák používá digitální zařízení, aplikace a služby ve škole i při domácí přípravě ▪ získává, vyhledává, zpracovává, vyhodnocuje informace a digitální obsah, spravuje a sdílí data ▪ vytváří a upravuje digitální obsah, vyjadřuje se pomocí digitálních prostředků ▪ využívá digitální technologie pro usnadnění práce s ohledem na bezpečnost ▪ chápe význam digitálních technologií, seznamuje se s novými technologiemi

5.4.3.4 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Člověk a jeho svět**1. stupeň****1. MÍSTO, KDE ŽIJEME****Očekávané výstupy (OVO) - 1. období****žák**

- 1.1** vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
1.2 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a oblužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)

Očekávané výstupy (OVO) - 2. období**žák**

- 1.4** určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
1.5 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
1.6 rozlišuje mezi náčrt, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky
1.7 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam
1.8 porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
1.9 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

Učivo (U)

- 1.1 **domov** - prostředí domova, orientace v místě bydliště
 1.2 **škola** - prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace
 1.3 **obec (město), místní krajina** - její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť
 1.4 **okolní krajina (místní oblast, region)** - zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany
 1.5 **regiony ČR** - Praha a vybrané oblasti ČR,
 1.6 **naše vlast** - domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly,
 1.7 **Evropa a svět** - kontinenty, evropské státy, EU, cestování
 1.8 **mapy obecně zeměpisné a tematické** - obsah, grafika, vysvětlivky

2. LIDÉ KOLEM NÁS**Očekávané výstupy (OVO) - 1. období**

žák

- 2.1 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům
- 2.2 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

Očekávané výstupy (OVO) - 2. období

žák

- 2.4 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)
- 2.6 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou
- 2.7 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy

Učivo

- 2.1 **rodina** - postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání
- 2.2 **soužití lidí** - mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie
- 2.3 **chování lidí** - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, ohleduplnost, etické zásady, zvládnání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům
- 2.4 **právo a spravedlnost** - základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy
- 2.5 **vlastnictví** - soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky

3. LIDÉ A ČAS**Očekávané výstupy (OVO) - 1. období**

žák

- 3.1 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- 3.2 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije
- 3.3 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

Očekávané výstupy (OVO) - 2. období

Žák

- 3.4 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
- 3.5 využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti
- 3.7 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik

Učivo (U)

- 3.1 orientace v čase a časový řád - určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období
- 3.2 současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny
- 3.3 regionální památky - péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
- 3.4 báje, mýty, pověsti - minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj

ROZMANITOST PŘÍRODY**Očekávané výstupy (OVO) - 1. období**

žák

- 4.1 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- 4.2 rozřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
- 4.3 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

Očekávané výstupy (OVO) - 2. období

žák

- 4.4 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
- 4.5 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období
- 4.6 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy
- 4.7 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
- 4.7 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
- 4.8 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

Učivo

- 4.1 **látky a jejich vlastnosti** - třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek
- 4.2 **voda a vzduch** - výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život
- 4.3 **nerosty a horniny, půda** - některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam
- 4.4 **Vesmír a Země**-- sluneční soustava, den a noc, roční období
- 4.5 **rostliny, houby, živočichové**-- znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejnámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka
- 4.6 **životní podmínky** - rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí
- 4.7 **rovnováha v přírodě** - význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva
- 4.8 **ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody** - odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy

5. ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ**Očekávané výstupy (OVO) - 1. období****žák**

- 5.1 *uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví*
- 5.2 *rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných*
- 5.3 *chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek*
- 5.4 *reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech*

Očekávané výstupy (OVO) - 2. období**žák**

- 5.6 *využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života*
- 5.7 *rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození*
- 5.8 *účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob*
- 5.9 *uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista*
- 5.10 *předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek*
- 5.11 *uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou*
- 5.12 *rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc*

Učivo

- 5.1 **lidské tělo** – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince
- 5.2 **péče o zdraví** – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim, nemoci přenosné a nepřenositelné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena
- 5.4 **návykové látky a zdraví** – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií
- 5.5 **osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru**, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích
- 5.6 **mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená** – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém

5.4.3.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu VI

VLASTIVĚDA - 4. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu - uvede významné podniky a hospodářské aktivity v regionu - určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě - rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištních lidí na mapách naší republiky - ukáže na mapě polohu ČR a sousedních států - vyhledá na mapě hlavní vodní toky, pohoří a nížiny ČR - vyhledá hlavní města jednotlivých krajů ČR - vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam - porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích - rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam - vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) - uvede základní lidská práva a práva dítěte - rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy - orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy - vysvětlí pojem "kultura"; na konkrétních příkladech ze svého okolí uvede různé podoby a projevy kultury; uvede konkrétní příklady kulturních institucí - pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy - určí čas jako fyzikální veličinu, popíše denní režim - využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů - srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifík - charakterizuje svými slovy vývojové etapy historie naší vlasti - na konkrétních příkladech porovná minulost a současnost - objasní historické důvody státních svátků a významných dnů 	<p>Místo, kde žijeme</p> <ul style="list-style-type: none"> • místní oblast, region – zdroje, výroba, služby • riziková místa a situace • poloha a povrch ČR • orientační body a linie, světové strany • mapy obecně zeměpisné a tematické • zvláštnosti krajů a oblastí ČR • státní zřízení a politický systém v ČR • státní správa a samospráva • státní symboly <p>Lidé kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní lidská práva a práva dítěte • práva a povinnosti žáků školy • principy demokracie • právní ochrana občanů a majetku • podoby a projevy kultury, kulturní instituce <p>Lidé a čas</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientace v čase a časový řád, určování času • dějiny jako časový sled událostí • kalendáře, letopočet, generace, režim dne, roční období • bydlení, předměty denní potřeby v historickém vývoji • báje, mýty, pověsti – minulost kraje předků, domov, vlast, rodný kraj • Staré pověsti české • Obrazy z českých dějin – Slované, Velká Morava, Přemyslovci, Karel IV., husitství, Habsburská monarchie 	<p>OSV – Škola v přírodě, výpravy za etiketou</p> <p>VDO – Školní parlament, třídní volby, třídní pravidla</p> <p>VDO – Významné dny</p> <p>MK – Výpravy za etikou VMEGS – Den Evropy</p>

VLASTIVĚDA - 5. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky - rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy - dobře se orientuje na mapě, ukáže polohu sousedních států, charakterizuje vybrané státy - vyhledá na mapě evropské státy a významná evropská města - porovná světadíly a oceány podle velikosti, popíše podle mapy jejich polohu na Zemi - vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam - porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích - rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam - zprostředkuje ostatním spolužákům zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti a v jiných zemích - vysvětlí pojmy: Evropská unie, "evropský dům"; rozliší znak EU; uvede některé výhody členství ČR v EU - orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy - rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat - charakterizuje svými slovy vývojové etapy historie naší vlasti - na konkrétních příkladech porovná minulost a současnost - pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy - využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti - srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik - stručně charakterizuje historický přínos vybraných významných osobností českých dějin (regionu, obce) 	<p>Místo, kde žijeme</p> <ul style="list-style-type: none"> • Evropa a svět – kontinenty • poloha a povrch Evropy • sousedé ČR a evropské státy • rostliny a živočichové Evropy • Evropská unie – evropský občan, cestování <p>Lidé kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní globální problémy – sociální, konzumní společnost, přírodní prostředí • vlastnictví soukromé, veřejné, osobní, společné, hmotný a nehmotný majetek, • hotovostní a bezhotovostní forma peněz • rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, způsob placení, banka – správce peněz, úspory, půjčky <p>Lidé a čas</p> <ul style="list-style-type: none"> • dějiny jako časový sled událostí • proměny způsobu života v našem regionu • bydlení, předměty denní potřeby v historickém vývoji • regionální památky – péče o památky • lidé a obory zkoumající minulost • Obrazy z českých dějin – Národní obrození, 1.světová válka, vznik Československé republiky, 2.světová válka, období totality, obnova demokratického vývoje, vznik České republiky 	<p>VMEGS – Den Evropy</p> <p>OSV – Škola v přírodě, výpravy za etiketou</p> <p>VDO – Školní parlament, třídní volby, třídní pravidla</p> <p>VDO – Významné dny</p> <p>MK – Výpravy za etikou</p>

5.5 DĚJEPIS, OBČANSKÁ A RODINNÁ VÝCHOVA

5.5.1 DĚJEPIS

5.5.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Dějepis* přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen na hlubší poznání dějin vlastního národa v kontextu se světovým a evropským vývojem. V tomto kontextu se jedná především o dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace (příprava žáků na život v integrované Evropě, v Evropské unii). Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

5.5.1.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Dějepis je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně ZŠ v 6. - 9. ročníku. Navazuje na základy, které žáci získali ve vlastivědě ve 4. a 5. ročníku. Vyučuje se v dvouhodinové týdenní dotaci (celkem 8 hodin). K preferovaným organizačním formám výuky patří poznávací vycházky, výlety, exkurze a praktická cvičení ve škole i v terénu. Výuka dějepisu by měla výrazně podporovat používání cizího jazyka a výpočetní techniky s připojením k internetu.

Výuka dějepisu směřuje k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře;
- vytvoření představy historického času;
- seznámení se s významnými událostmi a osobnostmi minulosti, které mají důležitý význam i pro dobrou orientaci v současném životě;
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě;
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- poznání a pochopení hospodářských, sociálních, politických i kulturních změn v národních i světových dějinách a jejich důsledků pro současnost i budoucnost;
- poznání a pochopení principů, na nichž spočívá demokratická společnost a základy jejích politických institucí;
- vytvoření občanského a právního vědomí v souvislosti s lidskými právy, povinnostmi a jejich respektováním;
- získání vlastního objektivně kritického postoje k historickému vývoji, souvislostem a vztahům;

- vytvoření pocitu hrdosti a úcty k duchovním a materiálním výtvorům minulosti, k úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům;
- k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství;
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití, ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- pochopení prvořadé potřeby života v míru;
- přípravě žáka na život v Evropě, s Evropou, pro Evropu (vytvoření vědomí evropské souzářnosti), včetně kolektivní obrany;
- přípravě žáka na život v současném (jedinečném, mnohotvárném, globalizovaném) světě;
- aktivnímu využívání cizího jazyka a různých informačních a komunikačních technologií při vyhledávání, výběru a zpracovávání informací.

5.5.1.3 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Dějepis.

<p>KOMPETENCE K UČENÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Podporujeme rozvíjení aktivního zájmu žáků o poznávání historie své vlasti, Evropy, světa. ▪ Učíme žáky různým metodám poznávání duchovních, kulturních a materiálních výtvorů minulosti. ▪ Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti. ▪ Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu. ▪ Učíme žáky zpracovávat informace z hlediska důležitosti a objektivitu a využívat je k dalšímu učení. ▪ Uplatňujeme individuální přístup k žákovi. ▪ Motivujeme k učení – snažíme se cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení. ▪ Učíme žáky používat vhodnou odbornou terminologii. ▪ Vedeme žáky k uvádění historických událostí do souvislostí, porovnávat je a hledat paralely mezi minulými a současnými událostmi.
<p>KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Učíme žáky poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života. ▪ Rozvíjíme schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení. ▪ Podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů. ▪ Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení. ▪ Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. ▪ Podporujeme využívání moderní techniky a moderních technologií při řešení problémů. ▪ Učíme žáky předvídat a logicky vyvozovat závěry z analýzy historických dat. ▪ Vedeme žáky k objevování a formulování problému a hledání různých variant řešení. ▪ Vedeme žáky k využívání získaných vědomostí a dovedností k analýze historických událostí, k určení jejich příčin a následků.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vedeme žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci. ▪ Učíme žáky stručně, přehledně i objektivně sdělovat (ústně i písemně) postup, výsledky a závěry svých zjištění. ▪ Klademe důraz na „kulturní úroveň“ mluveného i písemného projevu. ▪ Vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty. ▪ Učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky. ▪ Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky a vyučujícím a mezi žáky navzájem.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vedeme žáky k osvojování dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů. ▪ Učíme žáky pracovat v týmech. ▪ Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role ▪ Učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu. ▪ Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. ▪ Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů. ▪ Průběžně monitorujeme sociální vztahy ve třídě, skupině. ▪ Důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli.
KOMPETENCE OBČANSKÉ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vedeme žáky k poznání možností praktického využití znalostí z historie pro život v současném světě. ▪ Rozvíjíme zájem o veřejné záležitosti. Vedeme žáky k aktivnímu zapojení se do života společnosti, učíme je poznávat a chránit svá práva a respektovat práva ostatních. ▪ Vedeme žáky k aktivní ochraně duchovních, kulturních a materiálních výtvarů minulosti ▪ Upevňujeme v žácích pocit zodpovědnosti za předávání duchovního, kulturního a materiálního bohatství dalším generacím. ▪ Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují.
KOMPETENCE PRACOVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Učíme žáky optimálně plánovat a provádět jejich pracovní činnosti a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat. ▪ Žák se adaptuje na různé pracovní podmínky, na různé styly a formy práce. ▪ Seznamujeme žáky se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a důsledně vyžadujeme jejich dodržování. ▪ Vedeme žáky k dodržování a plnění jejich povinností a závazků. ▪ Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky. ▪ Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi s blízkým vztahem k dějepisu. ▪ Seznamujeme žáky s podmínkami a možnostmi jejich pracovního uplatnění v rámci Evropské unie.

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ V rámci možností a podmínek školy učíme žáky při práci využívat moderní technologie, postupy, pomůcky a techniku. ▪ Učíme žáky, aby se rozhodovali samostatně, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít. ▪ Vedeme žáky k vyhledávání a získávání informací, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat/informací/digitálních obsahů, a aby k tomu volili vhodné postupy. ▪ Učíme žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty a vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků. ▪ Vedeme žáky tak, aby si usnadnili práci, dokázali k tomu využít digitální technologie, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce.
-----------------------------	---

5.5.1.4 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Dějepis

2. stupeň

1. ČLOVĚK V DĚJINÁCH

Očekávané výstupy (OVO)

žák

- 1.1** *uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků*
- 1.2** *uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány*
- 1.3** *orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu*

Učivo (U)

- 1.1 význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny
- 1.2 historický čas a prostor

2. POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy (OVO)

žák

- 2.1** *charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kultur*
- 2.2** *objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost*

Učivo (U)

2.1 člověk a lidská společnost v pravěku

3. NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY**Očekávané výstupy (OVO)**

žák

- 3.1 *rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací*
- 3.2 *uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví*
- 3.3 *demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury, zrod křesťanství a souvislost s judaismem*
- 3.4 *porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokraci*

Učivo (U)

- 3.1 nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz
- 3.2 antické Řecko a Řím
- 3.3 střední Evropa a její styky s antickým Středomořím

4. KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA**Očekávané výstupy (OVO)**

žák

- 4.1 *popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států*
- 4.2 *objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech*
- 4.3 *vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí*
- 4.4 *ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury*

Učivo (U)

- 4.1 nový etnický obraz Evropy
- 4.2 utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj
- 4.3 islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci)
- 4.4 Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě
- 4.5 křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy
- 4.6 struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev
- 4.7 kultura středověké společnosti - románské a gotické umění a vzdělanost

OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY**Očekávané výstupy (OVO)**

žák

- 5.1 vysvětlí *znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve*
- 5.2 *vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život*
- 5.3 *popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky*
- 5.4 *objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie*
- 5.5.1 *objasní příčiny vzniku třicetileté války*
- 5.6 *rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek*

Učivo (U)

- 5.1 renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou
- 5.2 zámořské objevy a počátky dobývání světa
- 5.3 český stát a velmoci v 15. - 18. století
- 5.4 barokní kultura a osvícenství

6. MODERNIZACE SPOLEČNOSTI**Očekávané výstupy (OVO)**

žák

- 6.1 *vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti*
- 6.2 *objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbitím starých společenských struktur v Evropě*
- 6.3 *porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů*
- 6.4 *vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií*

Učivo (U)

- 6.1 Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA
- 6.2 industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka
- 6.3 národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa
- 6.4 revoluce 19. stol. jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů
- 6.5 politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva
- 6.6 kulturní rozrůzněnost doby
- 6.7 konflikty mezi velmocemi, kolonialismu

7. MODERNÍ DOBA**Očekávané výstupy (OVO)**

žák

- 7.1 *na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky*
- 7.2 *rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů*
- 7.3 *charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu*
- 7.4 *na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv*
- 7.5 *zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí*

Učivo (U)

- 7.1 první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky
- 7.2 nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik **Československa**, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy
- 7.3 mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy: komunismus, fašismus, nacismus - důsledky pro **Československa** a svět
- 7.4 druhá světová válka, holocaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války

8. ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT**Očekávané výstupy (OVO)**

žák

- 8.1 *vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků*
- 8.2 *vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce*
- 8.3 *posoudí postavení rozvojových zemí*
- 8.4 *prokáže základní orientaci v problémech současného světa*

Učivo (U)

- 8.1 studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření
- 8.2 vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí)
- 8.3 **vývoj Československa a od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky**
- 8.4 rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět
- 8.5 problémy současnosti
- 8.6 věda technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava

5.5.1.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu D**DĚJEPIS - 6. ročník**

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků ▪ uvede příklady zdrojů informací z minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány ▪ orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu ▪ charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu ▪ objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost ▪ uvede některá archeologická naleziště u nás ▪ rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací ▪ uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví ▪ uvede příklady, co přinesly starověké státy Orientu světu ▪ demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod křesťanství ▪ porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie 	<p><u>Lidé, jejich přítomnost a minulost</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ význam dějin pro jedince i současnou společnost ▪ čas v dějinách ▪ hlavní úkoly archivů, muzeí a knihoven, poslání archeologie <p><u>Pravěk</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ člověk a lidská společnost v pravěku ▪ doba kamenná ▪ doba bronzová a železná <p><u>Starověk</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ nejstarší starověké civilizace ▪ kulturní odkaz nejstarších starověkých civilizací ▪ Starověký Egypt, Indie a Čína <p><u>Starověké Řecko</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Antické Řecko ▪ Kultura ve starověkém Řecku <p><u>Starověký Řím</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Římská republika ▪ Císařský Řím ▪ Kultura ve starověkém Římě 	<p>VDO - antická demokracie</p> <p>VMEGS - kultura starověkého Řecka a Říma</p>

DĚJEPIS - 7. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku národů ▪ Objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech ▪ Vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí ▪ Ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury ▪ Charakterizuje a porovná společnost raného a vrcholného středověku ▪ Objasní, jak islám a islámská říše ovlivnili Evropu ▪ Vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve ▪ Vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život ▪ Popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky ▪ Objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie ▪ Objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky ▪ Rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek 	<p><u>Raný středověk</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ nový etnický obraz Evropy ▪ utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj ▪ Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě ▪ struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev ▪ křesťanství, papežství ▪ kultura raného středověku ▪ islám, Arabové, Turci <p><u>Vrcholný a pozdní středověk</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ husitství ▪ společnost – venkov, město ▪ objevné plavby ▪ dějiny českých zemí (14.-16. st.) ▪ kultura vrcholného a pozdního středověku: gotika, renesance, humanismus <p><u>Raný novověk</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ společnost – stavy, manufaktury ▪ reformace a její důsledky ▪ dějiny českých zemí (16.-17. st.) ▪ třicetiletá válka 	<p>VMEGS - kultura raného, vrcholného a pozdního středověku</p>

DĚJEPIS - 8. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvětlí rozdíly mezi pojmy: konstituční monarchie, absolutistická monarchie, osvícenská monarchie ▪ vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti ▪ objasní souvislost mezi událostmi Francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě ▪ porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů ▪ vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezi význam kolonií ▪ rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek ▪ na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky ▪ uvede podstatu průmyslové revoluce, objasní základní pojmy, zdůvodní vznik průmyslové společnosti ▪ charakterizuje změnu společnosti v 2. pol. 19. století ▪ aplikuje poznatky o osvícenském absolutismu na zhodnocení významu uvedených panovníků, doloží ho jejich reformami, zhodnotí a objasní důsledky reforem ▪ stanoví příčiny a popíše průběh revoluce 1848 a zhodnotí význam ▪ stanoví předpoklady, úkoly a cíle národního obrození, posoudí úlohu buditelů ▪ uvede vztahy mezi velmocemi, rozpory a lokální střety, rozliší pojmy: záminka a příčiny, popíše průběh války 	<p><u>Mezi třicetiletou válkou a francouzskou revolucí</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • společnost – nové typy monarchií, občanská revoluce • osvícenští panovníci vybraných evropských zemí • dějiny českých zemí a habsburské monarchie (české země po třicetileté válce, Marie Terezie, Josef II.) • kultura v 17. a 18. století (baroko, rokoko, klasicismus) <p><u>Velká francouzská revoluce a napoleonské války</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • příčiny a průběh revoluce • Napoleon Bonaparte • vídeňský kongres <p><u>Mezi vídeňským kongresem a revolucí 1848</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka • národní obrození • kultura první poloviny 19. století <p><u>Revoluce 1848</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Francie, Itálie, Německo, habsburská monarchie <p><u>Mezi revolucí 1848 a první světovou válkou</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • společnost (emancipace žen, věda a technika, imperialismus a kolonialismus) • dějiny českých zemí a habsburské monarchie, vznik Rakouska-Uherska • kultura druhé poloviny 19. a počátku 20. století <p><u>První světová válka</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • příčiny • Politické, sociální a kulturní důsledky 	<p>VMEGS - kultura 18. a 19. století</p>

DĚJEPIS - 9. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Zák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů ▪ Charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu ▪ Na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv ▪ Na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky ▪ Rozliší pojmy: záminka a příčiny, vyhledá příčinné vztahy, popíše průběh války, posoudí výsledek a důsledky ▪ vysvětlí boj o samostatnost, uvede formy odboje a hlavní představitele ▪ uvede příklady projevů odporu, organizování odboje vnitřního a zahraničního, jeho hrdiny, zhodnotí význam a činy našich vojáků, letců ▪ Zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí ▪ rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek ▪ Vysvětlí příčiny a důsledky bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků ▪ Vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce ▪ Posoudí postavení rozvojových zemí ▪ Prokáže základní orientaci v problémech současného světa 	<p><u>Mezi světovými válkami</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ totalitní systémy: komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět ▪ vznik Československa; Československá republika mezi válkami ▪ kultura a věda mezi válkami <p><u>Druhá světová válka</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • příčiny, průběh a důsledky druhé světové války • Zločiny proti lidskosti za druhé světové války • Protektorát Čechy a Morava • domácí a zahraniční odboj <p><u>Poválečné dějiny</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ poválečné uspořádání Evropy, úloha USA ve světě ▪ studená válka ▪ evropská integrace ▪ dekolonizace ▪ východní blok ▪ Československo od roku 1945 do roku 1989 ▪ komunistický převrat a upevňování komunismu ▪ obnova demokracie ve východní Evropě a „sametová“ revoluce 1989 ▪ rozpad Československa, vznik České republiky 1993 ▪ Česká republika na přelomu tisíciletí ▪ Problémy současnosti ▪ technika, věda a kultura ve 2. polovině 20.století, evropská integrace, globalizace 	<p>OSV - Zločiny proti lidskosti za druhé světové války</p> <p>OSV - Totalitní systémy, zločiny proti lidskosti</p> <p>VDO - sametová revoluce 1989</p> <p>VMEGS - poválečné uspořádání Evropy</p>

5.5.2 OBČANSKÁ A RODINNÁ VÝCHOVA

5.5.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Občanská a rodinná výchova* je integrovaným vyučovacím předmětem. Jeho cíle, zaměření a vzdělávací obsah vycházejí ze vzdělávacích oborů RVP ZV *Výchova k občanství* a *Výchova ke zdraví*. Filozofie integrovaného vyučovacího předmětu *Občanská a rodinná výchova* vychází z myšlenky, že zdraví jedince, jeho zdravý životní styl, život v rodině a život ve společnosti jsou spolu vzájemně velmi úzce propojeny. Každá společnost usiluje o výchovu zdravého jedince a zdravé rodiny. A naopak - sama definice zdraví ("*Zdraví = stav úplné fyzické, duševní a sociální pohody*") připomíná neopominutelnost sociálního aspektu ve výchově ke zdraví. Cílem vyučovacího předmětu je vychovávat mladého člověka ke zdravému životnímu stylu, připravovat ho na život ve své budoucí rodině a na plnohodnotný život v moderní demokratické společnosti.

Občanská a rodinná výchova se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Připravuje žáky řešit některé problémy související se zakládáním a vedením vlastní domácnosti. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, činností důležitých politických institucí a orgánů a s možnými způsoby zapojení jednotlivce do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, usiluje o vytvoření a upevnění jejich osobní i občanské odpovědnosti a motivuje je k aktivní účasti na životě demokratické společnosti. Část vzdělávacího obsahu věnovaná výchově ke zdraví a zdravému životnímu stylu přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a být za ně odpovědný. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, učí se předcházet úrazům a čelit vlastním ohrožením v každodenních i mimořádných situacích. Vyučovací předmět *Občanská a rodinná výchova* rozšiřuje a prohlubuje poznatky o rodině, škole a společenství vrstevníků, o přírodě, člověku i vztazích mezi lidmi a učí žáky dívat se na vlastní činnosti z hlediska zdravotních potřeb a životních perspektiv dospívajícího jedince a rozhodovat se ve prospěch zdraví.

5.5.2.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Občanská a rodinná výchova je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně ZŠ v 6. - 9. ročníku. Navazuje na základy (dovednosti, vědomosti, postoje), které žáci získali v prvouce, vlastivědě a přírodovědě v 1. - 5. ročníku. Vyučuje se v dvouhodinové týdenní dotaci v 6. ročníku a v jednodinové týdenní dotaci v 7., 8. a 9. ročníku (celkem 5 hodin).

Výuka předmětu *Občanská a rodinná výchova* směřuje k:

- vnímání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty;
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů;
- poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí;
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje;

- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví;
  - propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
  - chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.;
  - aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci;
  - utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebezpoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- vnímání pocitu sounáležitosti s vlastní rodinou, i společenstvím v nejbližším okolí i s lidmi, se kterými se žáci náhodně setkají;
  - úctě k sobě, svému partnerovi, své rodině, vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům, k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství;
  - utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
  - k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti; schopnost využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru;
  - utváření pozitivního hodnotového systému opřeneho o historickou zkušenost; objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti;
  - uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
  - získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě;
  - rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života;
  - k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
  - rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití, ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci;
  - uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv;
  - přípravě žáka na život v Evropě, s Evropou, pro Evropu (vytvoření vědomí evropské sounáležitosti);
  - přípravě žáka na život v současném (jedinečném, mnohotvárném, globalizovaném) světě;
  - aktivnímu využívání cizího jazyka a různých informačních a komunikačních technologií při vyhledávání, výběru a zpracovávání informací.

5.5.2.3 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Občanská a rodinná výchova

<p>KOMPETENCE K UČENÍ vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich „budoucnost“ - připravujeme je na celoživotní učení. - Na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení. - Podporujeme samostatnost a tvořivost. - Podporujeme různé přijatelné způsoby dosažení cíle. - Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti. - Učíme žáky používat metody „time managementu“ a „self managementu“. - Ve výuce se zaměřujeme prioritně na „aktivní“ dovednosti, učivo používáme jako prostředek k jejich získání. - Učíme trpělivosti, povzbuzujeme.
---	---

<p>KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickém uvažování a k řešení problémů</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Učíme žáky nebát se problémů („problémy byly, jsou a budou - problém není hrozba, ale výzva“). - Vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit. - Na modelových příkladech ve svých předmětech naučíme žáky algoritmu řešení problémů. - Podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému. - Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení. - Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. - Podporujeme využívání moderní techniky při řešení problémů. - Při řešení problémů učíme žáky používat metodu „SWOT analýza“ a metodu „brainstorming“.
<p>KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Prioritně se zaměřujeme na rozvíjení komunikačních dovedností žáků v mateřském jazyce, v cizím jazyce, v informačních a komunikačních technologiích a v sociálních vztazích. - Podporujeme různé formy komunikace na „mezinárodní úrovni“ v rámci Evropy i světa. - Klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace. - Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů. - Vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty. - Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd, ročníků, věkových kategorií. - Vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy, své obce, sebe a ostatních lidí. - Vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti. - Připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích. - Důsledně vyžadujeme dodržování stanovených pravidel, umožňujeme žákům podílet se na jejich sestavování. - Učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace. - Učíme žáky „asertivnímu chování“ a „nonverbální komunikaci“.
<p>KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvítet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. - Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role. - Učíme žáky kriticky hodnotit práci a význam týmu, svoji práci v týmu i práci ostatních členů týmu. - Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. - Upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle. - Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. - Ve výuce podporujeme koedukovanou výchovu dětí. - Průběžně monitorujeme sociální vztahy ve třídě, skupině.

<p>KOMPETENCE OBČANSKÉ vychovávat žáky jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Důsledně dbáme na dodržování pravidel chování ve škole, stanovených ve vnitřních normách školy. - Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem. - Na konkrétních modelových příkladech demonstrujeme pozitivní a negativní projevy chování lidí. - Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k ochraně životního prostředí. - Nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní, rekreační apod.) jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům. -
<p>KOMPETENCE PRACOVNÍ vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. - Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky. - Důsledně žáky vedeme k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků. - Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi – cíleně ujasňujeme představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného dalšího studia. - Cíleně posilujeme (motivujeme) žáky k dosažení jimi vhodné zvoleného dalšího studia (budoucího povolání). - Seznamujeme žáky s podmínkami a možnostmi jejich pracovního uplatnění v rámci Evropské unie.
<p>KOMPETENCE DIGITÁLNÍ vést žáky k pozitivnímu vztahu k digitálním zařízením, naučit žáky používat při práci vhodné zařízení, aplikace a služby, vést žáky k vyhledávání a získávání informací, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat/informací/digitálních obsahů, a aby k tomu volili vhodné postupy vést žáky k tomu, aby přešli situacím, které ohrožují bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné i duševní zdraví i zdraví ostatních</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Učíme žáky ovládat digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a společnosti. - Učíme žáky, aby se rozhodovali samostatně, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít. - Vedeme žáky k vyhledávání a získávání informací, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat/informací/digitálních obsahů, a aby k tomu volili vhodné postupy. - Učíme žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty a vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků. - Vedeme žáky tak, aby si usnadnili práci, dokázali k tomu využít digitální technologie, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce. - Učíme žáky pochopit význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme je s novými technologiemi. - Učíme žáky kriticky hodnotit přínosy digitálních technologií a na základě toho reflektovat rizika jejich využívání. - Vedeme žáky k tomu, aby přešli situacím, které ohrožují bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné i duševní zdraví i zdraví ostatních. - Při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí se snažíme vést žáky tak, aby jednali a chovali se eticky a ohleduplně.

5.5.2.4 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Výchova ke zdraví

tyto výstupy se naplňují především v předmětu Vzk

3. stupeň**Očekávané výstupy (OVO)**

žák

1. *respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery a pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě)*
2. *vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví*
3. *vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním, sociálním zdravím a vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví; dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví*
4. *usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví*
5. *vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí*
6. *dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky*
7. *uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc*
8. *projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce*
9. *samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím*
10. *optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví*
11. *v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování*
12. *dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika, spojená se zneužíváním návykových látek, a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým*
13. *vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi*
14. *projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc*

1. VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ

- 1.1 **vztahy ve dvojici** - kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství
- 1.2 **vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity** - rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek

2. ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE

- 2.1 **dětství, puberta, dospívání** - tělesné, duševní a společenské změny
- 2.2 **sexuální dospívání a reprodukční zdraví** - předčasná sexuální zkušenost; těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity

3. ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ

- 3.1 **výživa a zdraví** - zásady zdravého stravování, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy
- 3.2 **tělesná a duševní hygiena** - zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, význam pohybu pro zdraví,
- 3.3 **režim dne**
- 3.4 **ochrana před přenosnými i nepřenositelnými chorobami, chronickým onemocněním a úrazy** - bezpečné způsoby chování (nemoci přenosné pohlavním stykem, HIV/AIDS, hepatitidy); preventivní a lékařská péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě)

4. RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE

- 4.1 **stres a jeho vztah ke zdraví** - kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti
- 4.2 **civilizační choroby** - zdravotní rizika, preventivní a lékařská péče
- 4.3 **auto-destruktivní závislosti** - zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek, patologického hráčství, práce s počítačem; návykové látky (bezpečnost v dopravě, trestná činnost)
- 4.4 **skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita** - šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; komunikace se službami odborné pomoci
- 4.5 **bezpečné chování** - komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, pohyb v rizikovém prostředí, přítomnost v konfliktních a krizových situacích
- 4.6 **dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví** - bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech
- 4.7 **manipulativní reklama a informace** - reklamní vlivy, působení sekt
- 4.8 **ochrana člověka za mimořádných událostí** - živelní pohromy, terorismus

5. HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ

- 5.1 **celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci** - složky zdraví a jejich interakce, Maslowova hierarchie lidských potřeb
- 5.2 **podpora zdraví a její formy** - prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví
- 5.3 **podpora zdraví v komunitě** - programy podpory zdraví

6. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ

- 6.1 **sebepoznání a sebepojetí** - vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí
- 6.2 **seberegulace a sebeorganizace činností a chování**-- cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení
- 6.3 **psychohygiena** - sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech
- 6.4 **mezilidské vztahy, komunikace a kooperace** - respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích
- 6.5 **morální rozvoj** - cvičení zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností; dovednosti pro řešení problémů v mezilidských vztazích, pomáhající a prosociální chování

1. ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI**Očekávané výstupy (OVO)**

žák

- 1.1 *objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání*
- 1.2 *rozdělí projevy vlastenectví od projevů nacionalismu*
- 1.3 *kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí*
- 1.4 *uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích*
- 1.5 *objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám*
- 1.6 *rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti*

5.5.2.5 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Výchova k občanství**2. stupeň****Učivo (U)**

- 1.1 **naše škola** - život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy; vklad vzdělání pro život
- 1.2 **naše obec, region, kraj** - důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku
- 1.3 **naše vlast** - pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky
- 1.4 **kulturní život** - rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce; masová kultura, prostředky komunikace
- 1.5 **lidská setkání** - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti
- 1.6 **vztahy mezi lidmi** - osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti
- 1.7 **zásady lidského soužití** - morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování

2. ČLOVĚK JAKO JEDINEC**Očekávané výstupy (OVO)**

žák

- 2.1 *objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života*
- 2.2 *posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek*
- 2.3 *kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání*
- 2.4 *popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebevědomost*

Učivo (U)

- 2.1 **podobnost a odlišnost lidí** - projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady,

- osobní potenciál
- 2.2 **vnitřní svět člověka** - vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí
- 2.3 **osobní rozvoj** - životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji

3. STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

Očekávané výstupy (OVO)

žák

- 3.1 rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady
- 3.2 sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zná nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti
- 3.3 na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení
- 3.4 vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít
- 3.5 uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu
- 3.6 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz
- 3.7 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu

Učivo (U)

- 3.1 **majetek, vlastnictví** - formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví
- 3.2 **peníze** - formy placení
- 3.3 **hospodaření** – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní
- 3.4 **banky a jejich služby** – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků
- 3.6 **principy tržního hospodářství** - nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu

4. STÁT A PRÁVO

Očekávané výstupy (OVO)

žák

- 4.1 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky
- 4.2 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu
- 4.3 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů
- 4.4 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů
- 4.5 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod
- 4.6 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství
- 4.7 uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - osobní přeprava, koupě věci

- 4.8** *dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování*
4.9 *rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů*
4.10 *rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady*
4.11 *diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání*

Učivo (U)

- 4.1 **právní základy státu** - znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu
 4.2 **státní správa a samospráva** - orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly
 4.3 **principy demokracie** - znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, význam a formy voleb do zastupitelstev
 4.4 **lidská práva**-- základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace
 4.5 **právní řád České republiky** - význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů
 4.6 **protiprávní jednání** - druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postizitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví
 4.7 **právo v každodenním životě** - důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady

5. MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT**Očekávané výstupy (OVO)**

žák

- 5.1** *popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování*
5.2 *uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky*
5.3 *objasní souvislosti globálních a lokálních problémů*

Učivo (U)

- 5.1 **evropská integrace** - podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR
 5.2 **globalizace** – projevy, významné globální problémy

5.5.2.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Orv**OBČANSKÁ A RODINNÁ VÝCHOVA – 6. ročník**

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu jmenuje některé památky UNESCO a objasní jejich význam uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti Rozdělí role v týmu, dokáže efektivně spolupracovat objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek přístupuje kriticky k projevům vandalismu kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod 	<p>Naše vlast, můj domov Žijeme v ČR Významní čeští vlastenci Národní cítění Památky UNESCO</p> <p>Mezilidské vztahy Solidarita Organizace, které pomáhají Tolerance a netolerance Rasismus Spolupráce Role v týmu</p> <p>Sociální chování Vandalismus Street art Komunikace Konflikt</p> <p>Základy práva</p>	<p>VDO – třídní pravidla</p>

OBČANSKÁ A RODINNÁ VÝCHOVA – 7. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PRŮŘEZOVÁ TĚMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích • Vysvětlí význam neziskových organizací. • objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám • kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí • rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti • objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života • kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání • Poskytne první pomoc, zná důležitá telefonní čísla IZS 	<p>Spolupráce a solidarita Neziskové organizace Vztahy a láska Coming out Tolerance Kultury a subkultury Reklama Média Propaganda Bezpečí První pomoc</p>	<p>VDO – třídní pravidla MK – reklama, média</p>

OBČANSKÁ VÝCHOVA A RODINNÁ VÝCHOVA - 8. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích ▪ objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života ▪ posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek ▪ kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání ▪ popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru ▪ rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady ▪ sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zvaží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti ▪ na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení ▪ vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít ▪ uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu ▪ na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz ▪ rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu 	<p>JÍME ZDRAVĚ Základy správného stravování Rodinná strava Zdravý jídelníček Spotřeba potravin</p> <p>EKONOMIE Jak platit ? Rodinný rozpočet Státní rozpočet Firma Banky Investování Fairtrade Trh</p> <p>PSYCHOLOGIE Temperament</p> <p>TVŮJ JOB Povolání snů</p>	<p>VDO – třídní pravidla</p>

OBČANSKÁ A RODINNÁ VÝCHOVA - 9. ROČNÍK

KONKRETIZOVANÝ VÝSTU	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání ▪ rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu ▪ uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích ▪ objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám ▪ rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky ▪ rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu ▪ objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů ▪ vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů ▪ objasní význam právní úpravy důležitých vztahů vlastnictví, pracovní poměr, manželství ▪ uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy osobní přeprava, koupě věci ▪ dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování ▪ rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů ▪ rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady ▪ diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání ▪ popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování ▪ uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky ▪ objasní souvislosti globálních a lokálních problémů 	<p><u>STÁT</u></p> <p><u>POLITIKA</u></p> <p><u>PRÁVO</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Odvětví práva ČR, občanské právo ▪ Vlastnictví a ochrana majetku <p><u>PRÁVNÍ OCHRANA</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Orgány právní ochrany ▪ Přestupky a správní řízení ▪ Občanské soudní řízení ▪ Trestní právo <p><u>GLOBÁLNÍ SVĚT</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Problémy současného světa ▪ Ohrožené životní prostředí <p><u>MEZILIDSKÉ VZTAHY</u></p> <p><u>ČR A EU</u></p>	<p>VDO – třídní pravidla</p> <p>MKV – globální svět</p>

5.6 FYZIKA, CHEMIE, PŘÍRODOPIS, VÝCHOVA KE ZDRAVÍ, ZEMĚPIS

5.6.1 FYZIKA

5.6.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Fyzika* je jedním z vyučovacích předmětů ŠVP (*Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis*), který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Předmět rozvíjí dovednosti žáků objektivně a spolehlivě pozorovat, měřit, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Osvojením si základních fyzikálních pojmů, veličin a zákonitostí vede žáky k porozumění fyzikálních jevů a procesů, vyskytujících se v přírodě, běžném životě i v technické či technologické praxi. Předmět *Fyzika* seznamuje žáky s možnostmi a perspektivami moderních technologií, učí žáky rozlišovat příčiny fyzikálních dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů.

Výuka směřuje k:

- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních fyzikálních pojmů a zákonitostí, s využíváním jednoduchých fyzikálních pokusů, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích;
- k osvojení si základních poznatků z vybraných okruhů učiva (látky a tělesa, pohyb těles, síly, mechanické vlastnosti tekutin, energie, zvukové děje, elektromagnetické a světelné děje, vesmír);
- vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat fyzikální jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů;
- získávání a upevňování dovedností pracovat podle pravidel bezpečné práce při provádění fyzikálních pozorování, měření a experimentů.
- udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody
- kladení si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi

5.6.1.2 Obsahové a organizační vymezení předmětu

Fyzika je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně ZŠ v 6. až 9. ročníku. Vyučuje se v dvouhodinové týdenní dotaci. Vyučovací předmět *Fyzika* je vyučován v kmenových třídách. Výuka fyziky ve vhodných případech může probíhat i v jiných prostorách školy a mimo budovu školy. Předmět svým charakterem (a vzdělávacím obsahem) velmi často přesahuje do dalších vzdělávacích oborů RVP ZV (*Chemie, Přírodopis, Zeměpis, Člověk a svět práce aj.*) a do povinně vyučovaného tématu „*Ochrana člověka za mimořádných situací*“.

5.6.1.3 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu fyzika

KOMPETENCE K UČENÍ	<ul style="list-style-type: none"> - Učíme žáky různým metodám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů. - Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti. - Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu.
-------------------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> - Učíme žáky zpracovávat informace z hlediska důležitosti a objektivitu a využívat je k dalšímu učení. - Umožňujeme žákovi pozorovat, měřit a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry. - Učíme žáky správně zaznamenat a zdokumentovat experiment. - Uplatňujeme individuální přístup k žákovi, výsledky posuzujeme vždy z pohledu „přidané hodnoty“. - Motivujeme k učení – snažíme se cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení. - Při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace. - Učíme trpělivosti, povzbuzujeme.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	<ul style="list-style-type: none"> - Vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit. - Na modelových příkladech naučíme žáky algoritmu řešení problémů. - Učíme žáky přecházet od smyslového poznávání k poznávání založeném na pojmech, prvcích teorií a modelech a chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů. - Učíme žáky poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života. - Učíme žáky základům logického vyvozování a předvídání specifických závěrů z přírodovědných zákonů. - Rozvíjíme schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení. - Podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů. - Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení. - Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. - Podporujeme využívání moderní techniky a moderních technologií při řešení problémů. - Učíme, jak některým problémům předcházet. - Průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají.
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - Vedeme žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci. - Učíme žáky stručně, přehledně i objektivně sdělovat (ústně i písemně) postup a výsledky svých pozorování a experimentů. - Vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty. - Podporujeme kritiku a sebekritiku. - Učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky. - Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky a vyučujícím a mezi žáky navzájem. - Připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích. - Důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených v řádu učebny.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - Vedeme žáky k osvojování dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů. - Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. - Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. - Upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle. - Učíme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky, (mezi žáky a učiteli).
KOMPETENCE OBČANSKÉ	<ul style="list-style-type: none"> - Vedeme žáky k poznání možností rozvoje i zneužití fyziky. - Vedeme žáky k odpovědnosti za jejich zdraví a za zachování životního prostředí. - Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k aktivní ochraně životního prostředí. - Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků. - Učíme žáky správně jednat v různých mimořádných život ohrožujících situacích. - Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. - Učíme žáky preventivně předcházet nemoce a úrazům. - Důsledně vyžadujeme dodržování stanovených pravidel (pravidla bezpečné práce při fyzikálních měřeních, pozorováních a experimentech, pravidla chování ve škole, v učebně fyziky, dodržování stanovených pracovních postupů apod.)

KOMPETENCE PRACOVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. - Učíme žáky optimálně plánovat a provádět soustavná pozorování a experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat. - V rámci možností a podmínek školy učíme žáky při práci využívat moderní technologie, postupy, pomůcky a techniku. - Seznamujeme žáky se zásadami bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a důsledně vyžadujeme jejich dodržování. - Vedeme žáky k dodržování a plnění jejich povinností a závazků. - Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky. - Různými formami (exkurze, film, beseda) seznamujeme žáky s různými profesemi s blízkým vztahem k fyzice.
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - Učíme žáky ovládat digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a společnosti. - Učíme žáky, aby se rozhodovali samostatně, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít. - Vedeme žáky k vyhledávání a získávání informací. - Při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí vedeme žáky tak, aby jednali a chovali se eticky a ohleduplně.

5.6.1.4 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Fyzika

1. LÁTKY A TĚLESA

Očekávané výstupy (OVO)

žák

- 1.1 změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látku a těleso
- 1.2 uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí
- 1.3 předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty
- 1.4 využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů

Učivo (U)

- 1.1 měřené veličiny - délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas
- 1.2 skupenství látek - souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difúze

2. POHYB TĚLES

SÍLY

Očekávané výstupy (OVO)

žák

- 2.1 rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu
- 2.2 využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles
- 2.3 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici

Učivo (U)

- 2.1 **pohyby těles** - pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý
- 2.2 **gravitační pole a gravitační síla** - přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa
- 2.3 **tlaková síla a tlak** - vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí
- 2.4 **třecí síla** - smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi
- 2.5 výslednice dvou sil stejných a opačných směrů

3. MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN**Očekávané výstupy (OVO)**

žák

3.1 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů**Učivo (U)**

- 3.1 **Pascalův zákon** - hydraulická zařízení
- 3.2 **hydrostatický a atmosférický tlak**-- souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře
- 3.3 **Archimédův zákon** - vztlaková síla; potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách

4. ENERGIE**Očekávané výstupy (OVO)**

žák

4.1 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem**4.2 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí****Učivo (U)**

- 4.1 **formy energie** - pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon; výroba a přenos elektrické energie; jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením
- 4.2 **přeměny skupenství** - tání a tuhnutí; vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny
- 4.3 **obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie**

5. ZVUKOVÉ DĚJE**Očekávané výstupy (OVO)**

žák

5.1 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku**5.2 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí**

Učivo (U)

5.1 **vlastnosti zvuku** - látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích; odraz zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování zvuku;

6. ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE**Očekávané výstupy (OVO)**

žák

6.1 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu

6.2 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí

6.3 rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností

6.4 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní

6.5 využívá zákona o přímočaém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh

6.6 rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami

Učivo (U)

6.1 elektrický obvod - zdroj napětí, spotřebič, spínač

6.2 elektrické a magnetické pole-- elektrická a magnetická síla; elektrický náboj; tepelné účinky elektrického proudu; elektrický odpor; stejnosměrný elektromotor; transformátor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními

6.3 vlastnosti světla - zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce; zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně); zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem

7. VESMÍR**Očekávané výstupy (OVO)**

žák

7.1 objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet

Učivo (U)

7.1 **sluneční soustava** - její hlavní složky; měsíční fáze

7.2 **hvězdy** - jejich složení

5.6.1.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu F

FYZIKA – 6. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) určí, zda daná látka (těleso) patří mezi látky (tělesa) plynná, kapalná či pevná 2) porovná vlastnosti pevných, plyných a kapalných látek 3) objasní pojem gravitační pole Země, určí směr gravitační síly 4) porovná velikost gravitační síly působící na dvě různá tělesa, na těleso v různé vzdálenosti od Země 5) rozliší částice látky (atomy, molekuly), určí, z čeho se skládá 6) uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí 7) popíše složení atomu 8) popíše elektrické pole pomocí siločar 9) stanoví rozdíl mezi magnety přírodními a umělými 10) objasní princip kompasu 11) uvede hlavní jednotku délky, její díly a násobky 12) změří danou délku délkovým měřidlem a zapíše výsledek 13) uvede hlavní jednotku objemu, její díly a násobky 14) změří objem (kapalného, pevného tělesa) při použití odměrného válce a zapíše výsledek 15) předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty 16) uvede hlavní jednotku hmotnosti, její díly a násobky 17) zváží dané těleso na rovnoramenných vahách a hmotnost zapíše (s určením odchylky měření) 18) vyhledává hustotu v tabulkách 19) využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení problémů 20) uvede hlavní jednotku času, její díly a násobky 21) změří čas a zapíše výsledek (s určením odchylky měření) 22) uvede jednotky teploty 23) změří teplotu i rozdíl teplot teploměrem a zapíše výsledek 24) podle schématu sestaví elektrický obvod 25) uvede hlavní jednotku elektrického proudu 26) uvede hlavní jednotku napětí 27) rozliší izolant a vodič 28) uvede příklady využití elektromagnetu v praxi 	<p>Látky a tělesa, síly</p> <ul style="list-style-type: none"> - měřené veličiny – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas, hustota - skupenství látek – souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difuze - tělesa a látky - vzájemná působení těles - gravitační síla a gravitační pole (přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa) - atomy a molekuly - Brownův pohyb <p>Elektrické vlastnosti látek</p> <ul style="list-style-type: none"> - model atomu - atomy různých chemických prvků, ionty <p>Magnetické vlastnosti látek</p> <ul style="list-style-type: none"> - magnety přírodní a umělé - póly magnetu <p>Elektrický proud v kovech</p> <ul style="list-style-type: none"> - sestavení elektrického obvodu - vodiče elektrického proudu a elektrické izolanty <p>Elektrické a magnetické pole – elektrická a magnetická síla</p>	<p>ENV – Den Země</p>

FYZIKA – 7. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ uvede hlavní (základní) jednotku příslušné fyzikální veličiny a její díly a násobky ▪ využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles ▪ rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu ▪ uvede, jak značíme dráhu a v jakých jednotkách ji udáváme, podle tvaru trajektorie rozezná, zda jde o pohyb přímočarý či křivočarý, popíše pohyb posuvný a otáčivý ▪ využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh a vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles ▪ používá a využívá poznatek, že třecí síla je přímo úměrná tlakové síle, souvisí s materiálem a drsností stykových ploch ▪ určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici ▪ na konkrétních příkladech objasní, jak můžeme třecí sílu zvětšit (zmenšit) ▪ využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů ▪ objasní podstatu Pascalova zákona ▪ charakterizuje hydrostatický tlak ▪ objasní využití Pascalova zákona v hydraulickém zařízení a popíše účinky gravitační síly na kapalinu ▪ objasní vznik vztlakové síly při ponoření tělesa do kapaliny ▪ objasní podstatu Archimédova zákona ▪ charakterizuje atmosférický tlak ▪ uvede, jak se mění atmosférický tlak s nadmořskou výškou 	<p>Převádění jednotek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednotky délky a obsahu, objemu, hmotnosti a času <p>Pohyb tělesa – klid a pohyb tělesa, trajektorie a dráha</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy pohybu: rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb, pohyb přímočarý a křivočarý <p>Síla a její měření</p> <ul style="list-style-type: none"> - síla a její znázornění, jednotky síly, gravitační síla a hmotnost tělesa - měření síly, siloměr <p>Posuvné účinky síly</p> <ul style="list-style-type: none"> - skládání dvou sil stejného směru - skládání dvou sil opačného směru - skládání dvou a více sil různého směru - rozdíl mezi tíhou a gravitační silou tělesa <p>Tlaková síla a tlak – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem lochy, na níž síla působí</p> <p>Tření – třecí síla, smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi</p> <p>Mechanické vlastnosti kapalin</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pascalův zákon - hydraulické zařízení - účinky gravitační síly Země na kapalinu - hydrostatický tlak - vztlaková síla, Archimédův zákon – potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách <p>Mechanické vlastnosti plynů</p> <ul style="list-style-type: none"> - atmosféra Země, atmosférický tlak - měření a změny atmosférického tlaku - manometr 	<p>ENV – Den Země</p>

FYZIKA – 8. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ k dané fyzikální jednotce správně přiřadí fyzikální veličinu a naopak ▪ využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh ▪ rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami ▪ objasní vznik stínů za tělesem, zatmění Slunce a Měsíce ▪ vysvětlí zákon odrazu ▪ využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou silou a časem ▪ zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí ▪ rozpozná v přírodě i v praktickém životě některé formy tepelné výměny (vedením, tepelným zářením) ▪ předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty ▪ rozpozná základní skupenské poměry (tání, tuhnutí, zkapalnění, vypařování, sublimace, desublimace, var) ve svém okolí i v přírodě ▪ určí skupenské teplo tání tělesa ▪ vymezí podmínky, za nichž nastává zkapalnění vodní páry ve vzduchu a využívá tyto poznatky k řešení problémů a úloh ▪ popíše, z čeho se skládá matematické kyvadlo a na čem závisí jeho perioda (frekvence) ▪ rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku ▪ posoudí možnost zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí ▪ objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet ▪ objasní (kvalitativně) střídání dne a noci otáčením Země kolem své osy a střídání ročních období obíháním Země kolem Slunce ▪ charakterizuje sluneční soustavu ▪ objasní (kvalitativně) vznik měsíčních fází 	<p>Fyzikální veličiny a jednotky</p> <p>Přímocharé šíření světla - světelné zdroje, optické prostředí, rychlost světla - světelný paprsek, stín, měsíční fáze - zatmění Slunce a Měsíce - rychlost světla</p> <p>Odraz světla na rozhraní dvou prostředí - zobrazení předmětu rovinným a kulovým zrcadlem</p> <p>Lom světla na rozhraní dvou optických prostředí - lom světla na rovinném rozhraní dvou optických prostředí, úplný odraz světla, čočky - optické vlastnosti oka, optické přístroje, rozklad světla optickým hranolem</p> <p>Práce, energie - mechanická práce, výkon - pohybová a polohová energie tělesa</p> <p>Vnitřní energie - změna vnitřní energie tělesa při konání práce a při tepelné výměně</p> <p>Teplo. Změna skupenství - teplo, teplota; tání a tuhnutí; vypařování a zkapalnění; var - sublimace a desublimace</p> <p>Zvukové jevy - periodické děje, kmitavý pohyb - vlastnosti zvuku - hlasitost zvuku, šíření zvuku, rychlost šíření zvuku, odraz zvuku, ozvěna a pohlcování zvuku</p> <p>Vesmír - sluneční soustava, pohyby těles sluneční soustavy - Slunce, Země, Měsíc a jeho fáze</p>	<p>ENV – Den Země</p>

FYZIKA – 9. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ objasní podstatu Coulombova zákona ▪ ověří, zda na těleso působí elektrická síla a zda v daném místě existuje elektrické pole ▪ rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností ▪ objasní podstatu elektrostatické indukce ▪ popíše elektrické pole pomocí siločar ▪ uvede hlavní jednotku napětí, některé její díly a násobky ▪ rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí ▪ popíše různé typy kondenzátorů ▪ porovná celkovou kapacitu při sériovém a paralelním zapojení kondenzátorů ▪ sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schémata reálného obvodu ▪ ověří pokusem podmínky průchodu elektrického proudu obvodem ▪ charakterizuje vedení elektrického proudu v kovech, v kapalinách, v plynech a v polovodičích ▪ uvede příklady zdrojů elektrického napětí, určí směr elektrického proudu v elektrickém obvodu ▪ objasní Ohmův zákon ▪ objasní princip rezistoru s plynule proměnným odporem ▪ vysvětlí funkci pojistky v elektrickém obvodu ▪ využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní ▪ vysvětlí princip feromagnetického ampérmetru a voltmetru ▪ uvede příklady použití transformátoru v praxi ▪ rozpozná v jednoduchých případech vzájemnou přeměnu jedné formy energie na jinou a využívá těchto znalostí při objasňování procesů v přírodě a v praktickém životě ▪ objasní pojmy: jaderná síla, jaderná energie ▪ objasní pojem řetězová reakce 	<p>Elektrostatický náboj</p> <ul style="list-style-type: none"> - Coulombův zákon - Elektrický náboj, zelectrování tělesa, vodiče a izolanty - Elektrostatická indukce - Polarizace izolantu - Kondenzátor <p>Vedení elektrického proudu</p> <ul style="list-style-type: none"> - podmínky vedení elektrického proudu - v látkách, v kovech, ve vlastních polovodičích, v příměsových polovodičích, v roztoku elektrolytu, v plynech <p>Zákony elektrického proudu v obvodech</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdroje elektrického napětí, spotřebič, spínač - směr elektrického proudu v elektrickém obvodu a jeho měření, tepelné účinky el. proudu - Ohmův zákon - elektrický odpor vodiče - elektrická práce, elektrický výkon a příkon <p>Elektromagnetické jevy</p> <ul style="list-style-type: none"> - magnetické pole cívky s elektrickým proudem - feromagnetický ampérmetr a voltmetr - stejnosměrný elektromotor - elektromagnetická indukce <p>Střídavý proud</p> <ul style="list-style-type: none"> - vznik střídavého proudu, veličiny střídavého proudu a střídavého napětí - transformátor, transformační poměr <p>Energie a její přeměny</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy energií, jaderná energie a jaderná síla - přirozené radionuklidy, štěpení jader uranu, řetězová reakce - jaderný reaktor, jaderná elektrárna 	<p>ENV – Den Země</p>

5.6.2 CHEMIE

5.6.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Chemie* je jedním z vyučovacích předmětů ŠVP (*Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis*), který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě, rozvíjení dovedností objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Učí žáky rozlišovat příčiny chemických dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů. Výuka směřuje k:

- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích;
- vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat chemické jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů;
- získávání a upevňování dovedností pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s vybranými nebezpečnými látkami.
- udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav-i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody
- kladení si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi

5.6.2.2 Obsahové a organizační vymezení předmětu

Chemie je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně ZŠ v 8. a 9. ročníku. Vyučuje se ve dvouhodinové týdenní dotaci. Předmět svým charakterem (a vzdělávacím obsahem) velmi často přesahuje do dalších vzdělávacích oborů (*Fyzika, Přírodopis, Zeměpis, Člověk a svět práce aj.*). Výuku některých témat je proto vhodné realizovat formou krátkodobých mezipředmětových projektů.

5.6.2.3 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu CHEMIE

KOMPETENCE K UČENÍ	- vedeme žáky k samostatnosti v hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení - učíme žáky používat správné chemické termíny, symboly a značky - učíme žáky formulovat závěry na základě pozorování a pokusů
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ	- učíme žáky prakticky řešit problémy

PROBLÉMU	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k pochopení vzájemných souvislostí či zákonitostí přírodních faktů - vedeme žáky poznatky zobecňovat a učíme je aplikovat v různých oblastech života - vedeme žáky k logickým závěrům - podporujeme žáky k objevení a formulování problému a hledání různých variant řešení - podporujeme žáky při řešení problémů samostatně nebo v týmu - podporujeme žáky k využívání moderní techniky a moderních technologií při řešení problémů
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáky přesnému a logickému vyjadřování a argumentaci - vedeme žáky k stručnému, přehlednému i objektivnímu (ústně i písemně) sdělení postupu a výsledků svých pozorování a experimentů - učíme žáky prezentovat své názory a myšlenky
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky ke spolupráci a hledání optimálních řešení problémů - podporujeme žáka k zastávání v týmu různých rolí - podporujeme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu - podporujeme žáky v respektu názory jiných
KOMPETENCE OBČANSKÉ	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáky o možnostech rozvoje i zneužití chemie - vedeme žáky k odpovědnosti za svoje zdraví a za zachování životního prostředí - učíme žáky správně jednat v různých mimořádných život ohrožujících situacích - učíme žáky dodržovat stanovená pravidla (manipulace s chemickými látkami, pravidla chování ve škole, v učebně chemie, v chemické laboratoři) a stanovené pracovní postupy
KOMPETENCE PRACOVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k optimálnímu plánování a provádění pozorování a experimentů a ke zpracování získaných dat a vyhodnocení - v rámci možností a podmínek školy vedeme žáky při práci k využívání moderní technologie, postupů, pomůcek a techniky - seznamujeme žáky je se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a vedeme je k jejich důslednému dodržování
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáky ovládat digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení - vedeme žáky k samostatnosti v rozhodování, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použijí - vedeme žáky k vyhledávání a získávání informací a jejich kritickému posuzování - vedeme žáky k využívání digitálních technologií, zefektivňování pracovních postupů a zkvalitňování výsledků jejich prací

5.6.2.4 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Chemie

1. POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE

Očekávané výstupy (OVO)

žák

1.1 určí společné a rozdílné vlastnosti látek

1.2 pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými nebezpečnými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí

Učivo (U)

1.1 **vlastnosti látek** - hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek.

- 1.2 **zásady bezpečné práce** - ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě
 1.3 **nebezpečné látky a přípravky** - H-věty, S-věty, varovné značky a jejich význam

2. SMĚSI

Očekávané výstupy (OVO)

žák

- 2.1 **rozlišuje směsi a chemické látky**
 2.2 **vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení**
 2.3 **navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi**
 2.4 **rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití, uvede zdroje znečištění vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí**

Učivo (U)

- 2.1 **směsi** - různorodé, stejnorodé roztoky; hmotnostní zlomek a koncentrace složek roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztoku; oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)
 2.2 **voda** - destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody
 2.3 **vzduch** - složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva

3. ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY

Očekávané výstupy (OVO)

žák

- 3.1 **používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech**
 3.2 **orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti**

Učivo (U)

- 3.1 **částicové složení látek** - molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony
 3.2 **prvky**-- názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo
 3.3 **chemické sloučeniny** - chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin

4. CHEMICKÉ REAKCE

Očekávané výstupy (OVO)

žák

- 4.1 **rozliší a запиše rovnici výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání**
 4.2 **aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu**

Učivo (U)

- 4.1 **chemické reakce** - zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost
 4.2 **faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí** - teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza

5. ANORGANICKÉ SLOUČENINY

Očekávané výstupy (OVO)

žák

5.1 porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí
5.2 orientuje se na stupnici pH, změní reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi

Učivo (U)

- 5.1 **oxidy** - názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů
 5.2 **kyseliny a hydroxidy** - kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů
 5.3 **solí kyslíkaté a nekyslíkaté** - vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů

6. ORGANICKÉ SLOUČENINY

Očekávané výstupy (OVO)

žák

- 6.1 **rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití**
 6.2 **zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy**
 6.3 **rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití**
 6.4 **uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů**

Učivo (U)

- 6.1 **uhlovodíky** - příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků
 6.2 **paliva** - ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva
 6.3 **deriváty uhlovodíků** - příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin
 6.4 **přírodní látky**-- zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v lidském těle

7. CHEMIE A SPOLEČNOST

Očekávané výstupy (OVO)

žák

- 7.1 **zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi**
 7.2 **aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe**
 7.3 **orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka**

Učivo (U)

- 7.1 **chemický průmysl v ČR** - výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze
 7.2 **průmyslová hnojiva**
 7.3 **tepelně zpracovávané materiály** - cement, vápno, sádra, keramika
 7.4 **plasty a syntetická vlákna** - vlastnosti, použití, likvidace
 7.5 **detergenty a pesticidy, insekticidy**
 7.6 **hořlaviny** - význam tříd nebezpečnosti
 7.7 **léčiva a návykové látky**

5.6.2.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Ch

CHEMIE – 8. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>29) Žák:</p> <p>Pozorování, pokus, bezpečnost práce</p> <ul style="list-style-type: none"> určí společné a rozdílné vlastnosti látek pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí <p>Směsi</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje směsi a chemické látky vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití <p>Částečné složení látek a chemické prvky</p> <ul style="list-style-type: none"> používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech orientuje se v PSP, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti <p>Anorganické sloučeniny</p> <ul style="list-style-type: none"> porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí orientuje se na stupnici pH, změní reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi 	<p>- zásady bezpečné práce – ve škole i v běžném životě</p> <p>- vlastnosti látek – barva, skupenství, rozpustnost ve vodě</p> <p>- nebezpečné látky a přípravky, varovné značky a jejich význam</p> <p>- mimořádné události - havárie, úniky nebezpečných látek</p> <p>Směsi</p> <p>- různorodé a stejnorodé směsi (roztoky)</p> <p>- složky směsi</p> <p>- složení roztoků</p> <p>- hmotnostní zlomek a koncentrace složek</p> <p>- oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)</p> <p>- voda - destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody</p> <p>Částečné složení látek</p> <p>- molekuly, atomy, protony, neutrony, atomové jádro, elektrony, elektronový obal, valenční elektrony, ionty</p> <p>Chemické prvky – názvy a značky vybraných prvků, vlastnosti a použití</p> <p>periodická soustava chemických prvků</p> <p>Anorganické sloučeniny</p> <p>- oxidy - názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů</p> <p>- kyseliny, hydroxidy a soli - použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů</p> <p>- kyselost a zásaditost roztoků, pH</p>	<p>ENV: Zneužití chemických látek</p>

CHEMIE – 9. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <p>Chemické reakce</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozliší a zapíše rovnici výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání ▪ aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu <p>Organická chemie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití ▪ zhodnotí užívání fosilních paliv a vyrábění paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy ▪ rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití ▪ uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů <p>Chemie a společnost</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi ▪ Aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe ▪ Orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka 	<p>Chemické reakce -zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice</p> <p>- Redoxní reakce - oxidace a redukce - faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí</p> <p>Uhlovodíky - příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků</p> <p>Deriváty uhlovodíků - alkoholy a karboxylové kyseliny</p> <p>Fosilní a průmyslově vyráběná paliva</p> <p>Přírodní látky - sacharidy, tuky, bílkoviny, vitaminy</p> <p>Chemie a společnost - chemický průmysl v ČR - průmyslová hnojiva - plasty - cement, vápno, sádra, keramika - léčiva a drogy - pesticidy, insekticidy - chemie a životní prostředí - ochrana člověka za mimořádných situací</p>	<p>ENV: Zneužití návykových látek</p>

5.6.3 Přírodopis

5.6.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Přírodopis* je jedním z vyučovacích předmětů ŠVP (*Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis*), který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě, rozvíjení dovedností objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Učí žáky rozlišovat příčiny přírodních dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů.

5.6.3.2 Obsahové a organizační vymezení předmětu

Předmět přírodopis je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7. 8., a 9. ročníku, v 6. a 7. ročníku dvě hodiny týdně, v 8. a 9. ročníku jednu hodinu týdně. Učivo přírodopisu v 8. ročníku je v úzké návaznosti na učivo předmětu *Výchova ke zdraví*, která je vyučována jako samostatný předmět.

5.6.3.3 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Přírodopis

KOMPETENCE K UČENÍ	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k využívání získaných poznatků k řešení aktuálních problémů v praxi – podporujeme žáky, aby samostatně nebo ve skupině vyhledávali nové poznatky, třídili je a hledali vztahy mezi nimi – podporujeme žáka, aby byl schopen hodnotit výsledky své práce - učíme žáky pozorovat a porovnávat výsledky a vyvozovat závěry - učíme žáky zaznamenat a zdokumentovat experiment
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáky osvojovat si práci s odborným textem a internetem - učíme žáky kriticky myslet a přiměřeně argumentovat při řešení úkolů a vytváření mezipředmětových vztahů - vedeme žáky k objektivnímu hodnocení svých výkonů a obhajování svých způsobů řešení
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k formulování a prezentování svých prací, názorů, myšlenek - podporujeme žáky v kooperaci se spolužáky a při plnění dílčích úkolů prosazení a obhájení svých řešení - učíme žáky využívat dostupné informační zdroje
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	<ul style="list-style-type: none"> -vedeme žáky k efektivní spolupráci v třídním kolektivu, v skupinové činnosti - vedeme žáky k zdokonalování schopnosti obhajovat výsledky práce skupiny, podporování méně výkonných spolužáků, přispívání efektivní spolupráce při výuce - vedeme žáky k zastávání různých rolí v týmu
KOMPETENCE OBČANSKÉ	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáky si osvojovat systém znalostí a dovedností směřující k ochraně životního prostředí i zdraví - vedeme žáky k uvědomění si možnosti člověka v předcházení živelným katastrofám, k přiměřenému a efektivnímu chování

	- učíme žáky respektovat bezpečnostní pravidla - vedeme žáky k porozumění základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů
KOMPETENCE PRACOVNÍ	- vedeme žáky k vykonávání zadané práce a hodnocení výsledku své práce i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých a ochrany životního prostředí - učíme žáky provádět pozorování a experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat - důsledně vyžadujeme používat bezpečně materiály, nástroje a vybavení a dodržovat vymezená pravidla
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	- učíme žáky ovládat digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení - vedeme žáky k samostatnému rozhodování, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použijí - učíme žáky vyhledávat a získávat informace, kriticky je posuzovat - vedeme žáky k zefektivňování a zjednodušení jejich pracovních postupů pomocí digitálních technologií

5.6.3.4 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru Přírodopis

1. OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA

Očekávané výstupy (OVO)

žák

- 1.1 rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů
- 1.2 vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti
- 1.3 uvede příklady dědičnosti v praktickém životě
- 1.4 uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka

Učivo (U)

- 1.1 vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života
- 1.2 dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení
- 1.3 viry a bakterie - výskyt, význam a praktické využití

2. BIOLOGIE HUB

Očekávané výstupy (OVO)

žák

- 2.1 rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků

Učivo (U)

- 2.1 houby bez plodnic - základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy
- 2.2 houby s plodnicemi - stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami
- 2.3 lišejníky - výskyt a význam

3. BIOLOGIE ROSTLIN

Očekávané výstupy (OVO)

žák

- 3.1 odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům**
- 3.2 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin**
- 3.3 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů**

Učivo (U)

- 3.1 **anatomie a morfologie rostlin** - stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod)
- 3.2 **fyziologie rostlin** - základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování
- 3.3 **systém rostlin** - poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kaprad'orostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných); jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců
- 3.4 **význam rostlin a jejich ochrana**

4. BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ

Očekávané výstupy

žák

- 4.1 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů**
- 4.2 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin**
- 4.3 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí**
- 4.4 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy**

Učivo (U)

- 4.1 **stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla** - živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování
- 4.2 **vývoj, vývin a systém živočichů** - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci)
- 4.3 **rozšíření, význam a ochrana živočichů** - hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva
- 4.4 **projevy chování živočichů**

5. BIOLOGIE ČLOVĚKA

Očekávané výstupy (OVO)

žák

- 5.1 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy**
- 5.2 orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka**
- 5.3 objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří**
- 5.4 rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života**

Učivo (U)

- 5.1 fylogeneze a ontogeneze člověka - rozmnožování člověka
- 5.2 anatomie a fyziologie - stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a

rozmnožovací, řídicí), vyšší nervová činnost

5.3 nemoci, úrazy a prevence - příčiny, příznaky, praktické zásady při léčení; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie

6. NEŽIVÁ PŘÍRODA

Očekávané výstupy (OVO)

žák

6.1 rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek

6.2 rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody
6.3 uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi

Učivo (U)

6.1 **Země** - vznik a stavba Země

6.2 **nerosty a horniny** - vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků

6.3 **vnější a vnitřní geologické procesy** - příčiny a důsledky

6.4 **půdy** - složení, vlastnosti a význam půdy

6.5 **vývoj zemské kůry a organismů na Zemi** - geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí

6.6 **podnebí a počasí ve vztahu k životu** – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka

7. ZÁKLADY EKOLOGIE

Očekávané výstupy (OVO)

žák

7.1 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi

7.2 na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému

7.3 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam

7.4 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí

Učivo (U)

7.1 **organismy a prostředí** - vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému

7.2 **ochrana přírody a životního prostředí** - globální problémy a jejich řešení, chráněná území

8. PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

Očekávané výstupy (OVO)

žák

8.1 aplikuje praktické metody poznávání přírody

Učivo (U)

8.1 **praktické metody poznávání přírody** - pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek,

5.6.3.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu P**PŘÍRODOPIS – 6. ročník**

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů. • Objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života. • Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam. • Uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka. • Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho významu z hlediska dědičnosti. • Rozpozná naše neznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků • Uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí. • Aplikuje praktické metody poznávání přírody 	<p>Přírodopis jako věda Planeta Země Vznik, projevy a podmínky života Vztahy mezi organismy Buňka jednobuněčnost, mnohobuněčnost Systém organismů Viry a bakterie Nižší rostliny sinice, houby řasy, lišejníky Nižší živočichové (bezobratlí) prvoci žahavci ploštěnci hlístice měkkýši kroužkovci členovci - pavoukovci - korýši - hmyz ostnokožci ochrana přírody mikroskop</p>	<p>ENV – Den Země, Uklidíme Česko</p>

PŘÍRODOPIS – 7. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů. • Rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin. • Odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí. • Zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy. • Odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům. • Vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin. • Rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů. • Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi. • Aplikuje praktické metody poznávání přírody 	<p>Strunatci: podkmen obratlovci kruhoústí paryby ryby obojživelníci plazi ptáci</p> <p>Vývoj rostlin, přechod rostlin na souš Vyšší rostliny Rostliny výtrusné Mechorosty Kaprad'orosty - plavuně, přesličky, kapradiny Nahosemenné rostliny Stavba rostlinného těla Krytosemenné rostliny Ekosystémy – les <ul style="list-style-type: none"> - Louka - Vod a mokřadů - polí a sídelní aglomerace </p>	<p>ENV – Den Země, Uklidme Česko</p>

PŘÍRODOPIS – 8.ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovnání základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů • rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin • odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí • zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy • určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy • orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka • rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby • vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti • uvede příklady dědičnosti v praktickém životě • objasní význam zdravého způsobu života • objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří 	<p>savci</p> <ul style="list-style-type: none"> - vnitřní a vnější stavba - skupiny - vejcorodí - živorodí <p>Biologie člověka Původ a vývoj člověka Tkáně Soustava orgánová Soustava opěrná a svalová Soustava trávicí Soustava dýchací Soustava oběhová Soustava vylučovací Soustava kožní Soustava nervová Soustava smyslová Soustava hormonální Soustava rozmnožovací genetika Vývoj jedince</p>	<p>ENV – Den Země, Uklidme Česko</p>

PŘÍRODOPIS – 9. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozřadí jednotlivé geologické vědy dle jejich zaměření • rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek • rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody • uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi • na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému • rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků • uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí 	<p>Geologické vědy mineralogie - nerost, hornina, krystal třídění nerostů petrologie - horniny geologické děje vnitřní geologické děje vnější</p> <p>éry vývoje Země</p> <p>Ekologie</p>	<p>ENV – Den Země, Uklidme Česko</p>

5.6.4 VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

5.6.4.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávání je zaměřeno na

- preventivní ochranu zdraví
- na základní hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky
- na dovednosti odmitat škodlivé látky
- předcházení úrazům
- získávání orientace v základních otázkách sexuality a uplatňování odpovědného sexuálního chování
- upevnění návyků poskytovat základní první pomoc
- léčba a prevence nemocí

5.6.4.2 Obsahové a organizační vymezení předmětu

Předmět výchova ke zdraví se vyučuje jako samostatný předmět v 8. ročníku 1 hodiny týdně a v 9. ročníku 1 hodinu týdně. Předmět má úzkou návaznost na témata probíraná v předmětu přírodopis a občanská výchova.

5.6.4.3 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Výchova ke zdraví

KOMPETENCE K UČENÍ	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu - učíme žáky zpracovávat informace z hlediska důležitosti a objektivitu a využívat je k dalšímu učení - vedeme žáky k hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení, samostatně či ve skupinách formulovat závěry na základě shromážděných poznatků - učíme žáky samostatně pozorovat a experimentovat, získané výsledky porovnávat, kriticky posuzovat a vyvozovat z nich závěry pro využití v budoucnosti
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k řešení různých problémových situací - učíme žáky předcházet některým problémům - učíme žáky vyhledávat informace vhodné k řešení problému, nacházet jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívat získané vědomosti a dovednosti k objeovávání různých variant řešení, nenechat se odradit případným nezdarem a vytrvale hledat konečné řešení problému
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k přesnému a logickému vyjadřování či argumentaci - vedeme žáky k užívání správných termínů souvisejících s oblastí zdraví, podněcujeme žáky k argumentaci - učíme žáky naslouchat druhým, vhodně reagovat, účinně se zapojovat do diskuze, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat - využívat získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi - učíme žáka komunikovat s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky ke spolupráci v menších skupinách, vyvozování obecnějších závěrů - podporujeme spolupráci ve skupině, podílení se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce - vedeme žáky k podílení se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívání k upevnování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytnutí pomoci nebo o ni požádat - vedeme žáka k přispívání k diskuzi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápání potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňování zkušenosti druhých
KOMPETENCE OBČANSKÉ	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáky respektovat přesvědčení druhých lidí, vážit si jejich vnitřních hodnot, být schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítat útlak a hrubé zacházení, uvědomovat si povinnosti postavit se proti fyzickému i psychickému násilí - vedeme žáky k zodpovědnému rozhodování se podle dané situace, poskytnutí dle svých možností účinné pomoci a chování se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
KOMPETENCE PRACOVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - vyžadujeme od žáků dodržování vymezených pravidel / povinností z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých - učíme žáky přistupovat k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

5.6.4.4 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví

- 1.1** Respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě
- 1.2** vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví.
- 1.3** Vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví; dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví.
- 1.4** posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví
- 1.5** usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví
- 1.6** vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí
- 1.7** dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky
- 1.8** uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěřá se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc
- 1.9** projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce
- 1.10** samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím
- 1.11** respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví
- 1.12** respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování
- 1.13** uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým

- 1.14** vyhodnotí na základě svých znalostí možný manipulační vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresii
- 1.15** projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví, osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc
- 1.16** uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí

Učivo

- 1. Vztahy mezi lidmi a formy soužití**
  - 1.1 vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství
  - 1.2 vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek
- 2. Změny v životě člověka a jejich reflexe**
  - 2.1 dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny
  - 2.2 sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivosti, předčasná sexuální zkušenost - promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity
- 3. Zdravý způsob života a péče o zdraví**
  - 3.1 výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy
  - 3.2 vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota
  - 3.3 tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim
  - 3.4 ochrana před přenosnými chorobami, základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty
  - 3.5 ochrana před chronickými nepřenositelnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci
- 4. Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence**
  - 4.1 stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti
  - 4.2 auto-destruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládnutí, trestná činnost, doping ve sportu)
  - 4.3 skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci
  - 4.4 bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení
  - 4.5 dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládnutí agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)
  - 4.6 manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt
  - 4.7 ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádných událostech, prevence vzniku mimořádných událostí
- 5. Hodnota a podpora zdraví**
  - 5.1 celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie
  - 5.2 Podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví
- 6. Osobnostní a sociální rozvoj**
  - 6.1 sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity

- 6.2 seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování
- 6.3 psychohygienu – sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech
- 6.4 mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování

5.6.4.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Vzk

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ – 8. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě - vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví - vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví - posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví - usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví - vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí - dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky - uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc - projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce - samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím 	<ul style="list-style-type: none"> - mezilidské vztahy - komunikace ve skupině - empatie - kamarádství, přátelství - vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity (rodina, škola, vrstevnická skupina) - lidské potřeby a jejich hierarchie - vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota - zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví - dopink ve sportu - zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim - hodnota a podpora zdraví - poruchy příjmu potravy - základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence - šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže Nemoci a prevence - druhy nemocí (orgánové, psychické) - prevence - civilizační choroby - stres a jeho vztah ke zdraví – relaxační a kompenzační techniky 	<p>OSV – vztahy a pravidla soužití v komunitě</p>

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ – 9. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví - respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování - uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým - vyhodnotí na základě svých znalostí možný manipulační vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi 	<ul style="list-style-type: none"> - Dětství, puberta. Dospívání - Sexuální dospívání -sexuální orientace - Rizikové chování - Tvrdé drogy, závislosti - druhy tvrdých drog - nebezpečí působení drog na lidský organismus a psychiku - způsob utváření závislosti na drogách - vznik a projevy závislosti - závislost na počítačích a hracích automatech - workoholismus, shopping - šikana a jiné projevy násilí; formy - kyberšikana - Vliv médií, sekt - kritické myšlení - Manipulace - Agrese - Emoční inteligence 	<p>VKZ – vliv médií, manipulace</p>

5.6.5 ZEMĚPIS

5.6.5.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Zeměpis* má přírodovědný i společenskovední charakter. Je jedním z vyučovacích předmětů ŠVP (*Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis*), který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě, rozvíjení dovedností objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Učí žáky rozlišovat příčiny přírodních dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů. Zeměpis obohacuje v návaznosti na prvouku a na vlastivědu celkový vzdělanostní rozhled žáků uvedením do hlavních přírodních, hospodářských a sociálních podmínek a faktorů života lidí v blízkém území místní krajiny, místní oblasti (regionu), na území České republiky, v Evropě a dalších světadílech. Umožňuje žákům orientovat se v současném světě a v problémech současného lidstva, uvědomovat si civilizační rizika a perspektivy budoucnosti lidstva i vlastní spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi a vztahu lidí k jejich přírodnímu i společenskému prostředí.

5.6.5.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Zeměpis je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně ZŠ v 6. - 9. ročníku. Vyučuje se v dvouhodinové týdenní dotaci (celkem 8 hodin).

Výuka směřuje zejména k:

- vytvoření pozitivního vztahu k sobě a ke svému okolí (přírodě i společnosti);
- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání různých států a regionů, způsobu života, tradic a kultury místních obyvatel i krásy jejich přírody;
- získání uceleného obrazu o přírodních, hospodářských a sociálních poměrech v naší vlasti, jejím postavení v Evropě a ve světě, o perspektivě jejího dalšího vývoje a možnostech její prosperity;
- myšlení v evropských a globálních souvislostech;
- přípravě žáka na život v Evropě, s Evropou, pro Evropu (vytvoření vědomí evropské sounáležitosti);
- přípravě žáka na život v současném (jedinečném, mnohotvárném, globalizovaném) světě;
- získávání tolerantního postoje k lidem s odlišnou kulturou, náboženstvím, barvou pleti, politickým přesvědčením;
- utváření a rozvíjení základních dovedností, znalostí, hodnot a postojů ve vyučovacích tématech: geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie, přírodní obraz Země, regiony světa, společenské a hospodářské prostředí, životní prostředí, Česká republika, terénní geografická výuka, praxe a aplikace;
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- aktivnímu využívání různých informačních a komunikačních technologií při vyhledávání, výběru a zpracovávání informací.

5.6.5.3 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Zeměpis

KOMPETENCE K UČENÍ	<ul style="list-style-type: none"> - Vedeme žáky k užívání a poznávání odborného jazyka a terminologie, k rozšíření znalostí a zvýšení vlastní odbornosti. - Vedeme žáky vyhledat a třídit informace na základě zeměpisných a kartografických podkladů, vytvořit si systém geografických znalostí a využívat je i prakticky. - Učíme žáky spojovat empiricky získané znalosti o geografických jevech a tvarech ze známého prostředí s teoretickými poznatky. - Učíme žáky popsat s užitím adekvátních pojmů a určit základní geografické jevy, popsat a určit základní geografické jevy ve svém okolí; ověřit si vlastní zkušenosti z cest srovnáním s teoretickými poznatky.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	<ul style="list-style-type: none"> - Učíme žáky hledat si vlastní cesty k řešení geografických problémů formulovaných učivem, případně odhalených vlastní zkušeností, osvojit si práci s odbornými příručkami, encyklopediemi, mapami a internetem. - Učíme žáky objektivně hodnotit svůj výkon a obhajovat své způsoby řešení.
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - Učíme žáky prosadit a obhájit své řešení v kooperaci se spolužáky, formulovat stanoviska skupiny s využitím znalostí odborné terminologie. - Vedeme žáky k využití dostupných informačních zdrojů. - Učíme žáky přiměřeně argumentovat při řešení úkolů a vytváření mezipředmětových vztahů.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - Vedeme žáky efektivně spolupracovat v třídním kolektivu, v párové či skupinové činnosti. - Vedeme žáky ke zdokonalení schopnosti obhajovat výsledky práce skupiny, podporovat méně výkonné spolužáky, přispívat k efektivní spolupráci ve výuce.
KOMPETENCE OBČANSKÉ	<ul style="list-style-type: none"> - Vedeme žáky k uvědomění si základní souvislosti podmínek života na Zemi, chápání jejich ekologické souvislosti a vytvoření si systému znalostí a dovedností směřujících k ochraně podmínek života na Zemi z hlediska udržitelného rozvoj. - Učíme žáky možnostem člověka v předcházení živelným katastrofám, přiměřenému a efektivnímu chování. - Vedeme žáky k tolerantnímu postoji k lidem s odlišnou kulturou, náboženstvím, barvou pleti, politickým přesvědčením.
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - Učíme žáky ovládat digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a společnosti. - Učíme žáky, aby se rozhodovali samostatně, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít. - Vedeme žáky k vyhledávání a získávání informací, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat/informací/digitálních obsahů, a aby k tomu volili vhodné postupy. - Učíme žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty a vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků.

5.6.5.4 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Zeměpis**2. stupeň****1. GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE****Očekávané výstupy (OVO)**

žák

- 1.1** *organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů*
- 1.2** *používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii*

Učivo (U)

- 1.1** **komunikační geografický a kartografický jazyk** - vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska - uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat
- 1.2** **geografická kartografie a topografie** - glóbus, měřítko globusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě

2. PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ**Očekávané výstupy (OVO)**

žák

- 2.1** *prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů*
- 2.2** *rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu*
- 2.3** *porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost*

Učivo (U)

- 2.1** **Země jako vesmírné těleso** - tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas
- 2.2** **krajinná sféra** - přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry
- 2.3** **systém přírodní sféry na planetární úrovni** - geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně
- 2.4** **systém přírodní sféry na regionální úrovni** - přírodní oblasti

3. REGIONY SVĚTA**Očekávané výstupy (OVO)**

žák

- 3.1 *lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny*
- 3.2 *porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států*
- 3.3 *zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich*

Učivo (U)

- 3.1 **světadíly, oceány, makroregiony světa** - určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)
- 3.2 **modelové regiony světa** - vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení

4. SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ**Očekávané výstupy (OVO)**

žák

- 4.1 *posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace*
- 4.2 *posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel*
- 4.3 *zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje*
- 4.4 *porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit*
- 4.5 *porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků*
- 4.6 *lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech*

Učivo (U)

- 4.1 **obyvatelstvo světa** - základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické hospodářské a kulturní charakteristiky
- 4.2 **globalizační společenské, politické a hospodářské procesy** - aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace
- 4.3 **světové hospodářství** - sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně
- 4.4 **regionální společenské, politické a hospodářské útvary** - porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska

5. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ**Očekávané výstupy (OVO)**

žák

- 5.1 *porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny*
- 5.2 *uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)*
- 5.3 *uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí*

Učivo (U)

- 5.1 **krajina** - přírodní a společenské prostředí, typy krajiny
- 5.2 **vztah příroda a společnost**- udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva

6. ČESKÁ REPUBLIKA**Očekávané výstupy (OVO)**

žák

- 6.1 *vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy*
- 6.2 *hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu*
- 6.3 *hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu*
- 6.4 *lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit*
- 6.5 *uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států*

Učivo (U)

- 6.1 **místní region** - zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x bariéry)
- 6.2 **Česká republika** – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu
- 6.3 **regiony České republiky** - územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euregionech

7. TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE

Očekávané výstupy (OVO)

žák

7.1 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu

7.2 aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny

7.3 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech

Učivo (U)

7.1 **cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze** - orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů

7.2 **ochrana člověka při ohrožení zdraví a života** - živelné pohromy; opatření, chování a jednání při nebezpečí živelných pohrom v modelových situacích

5.6.5.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Z**ZEMĚPIS – 6. ročník**

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, uvede pohyby Země, zhodnotí jejich důsledky na život na Zemi • určí čas na různých místech země, vysvětlí datovou hranici • organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů, grafů, diagramů... • vypočítá různé vzdálenosti na globusu a mapě podle měřítka • vyhledá na mapě zeměpisné souřadnice zadaného místa na Zemi • při práci s mapou používá s porozuměním základní kartografickou, topografickou a geografickou terminologii • charakterizuje, rozliší a porovná jednotlivé složky krajinné sféry; pojmenuje a klasifikuje jednotlivé tvary zemského povrchu • charakterizuje vnitřní a vnější činitele utvářející zemský povrch • rozliší jednotlivé geografické pásy a výškové stupně • určí přírodní oblasti na regionální úrovni • charakterizuje a rozliší jednotlivé typy hospodářské činnosti a zhodnotí jejich význam • rozdělí obyvatelstvo podle ras, jazyků, náboženství 	<p>Země jako vesmírné těleso - tvar velikost a pohyby Země</p> <ul style="list-style-type: none"> - střídání dne a noci, ročních období - světový čas, časová pásma, datová hranice <p>Geografický a kartografický jazyk</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní topografické útvary : důležité body, výrazné liniové útvary, plošné útvary - jazyk mapy, značky, vysvětlivky <p>Kartografie a topografie - globus a mapa</p> <ul style="list-style-type: none"> - měřítko, druhy map, obsah map - terminologie - zeměpisná síť, poledníky, rovnoběžky, zeměpisné souřadnice - určování zeměpisné polohy, světových stran - výškopis a polohopis <p>Krajinné sféry</p> <ul style="list-style-type: none"> - litosféra, utváření zemského povrchu - atmosféra - hydrosféra - pedosféra - biosféra <p>Geografické pásy, výškové stupně</p> <p>Společenská a hospodářská sféra</p>	<p>ENV - biosféra</p> <p>ENV - Den Země</p> <p>ENV – Uklid'mě Česko</p>

ZEMĚPIS – 7. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PRŮŘEZOVÁ TĚMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje na mapách světadíly, podle zvolených kritérií srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny • porovnává a přiměřeně zhodnotí polohu, rozlohu a přírodní poměry jednotlivých světadílů • porovná a přiměřeně hodnotí kulturní, společenské a politické poměry jednotlivých světadílů a vybraných modelových států • porovná a přiměřeně hodnotí hospodářské poměry jednotlivých světadílů a vybraných modelových států • porovná rozmístění obyvatelstva, zhodnotí a porovná podmínky života • využívá získaných znalostí k zhodnocení a srovnání vybraných regionů a států z hlediska přírodních, kulturních, politických i hospodářských podmínek a poměrů • porovná zvláštnosti a podobnosti jednotlivých světadílů a vybraných oblastí • charakterizuje současné problémy vybraných regionů • zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich • lokalizuje světové oceány na mapách • porovná a přiměřeně zhodnotí polohu, rozlohu a potenciál jednotlivých oceánů 	<p>Geografie světadílů - Afrika, Amerika, Austrálie a Oceánie, Asie, Antarktida</p> <ul style="list-style-type: none"> - členění kontinentu - poloha, povrch, - vodstvo - podnebí, vegetace - obyvatelstvo, kultura, náboženství - nerostné suroviny - průmysl, zemědělství - vybranémodelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a enviromentální problémy regiony jednotlivých světadílů <p>Světové oceány - Atlantský, Tichý, Indický, Severní ledový, Jižní</p>	<p>ENV - Den Země ENV – Uklid'mě Česko</p>

ZEMĚPIS – 8. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje a přiměřeně zhodnotí polohu, rozlohu a přírodní poměry Evropy • porovná a přiměřeně hodnotí kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry Evropy a vybraných modelových států • využívá získaných znalostí k zhodnocení a srovnání vybraných regionů a států z hlediska přírodních, kulturních, politických i hospodářských podmínek a poměrů • porovná zvláštnosti a podobnosti vybraných oblastí • charakterizuje současné problémy vybraných regionů; zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech evropy nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich • vysvětlí význam Evropské unie • hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál ČR v evropském a světovém kontextu • lokalizuje na mapě jednotlivé kraje ČR a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit • uvádí příklady účasti ČR ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států • Vymezí a lokalizuje místní region • hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu • využívá získaných znalostí k zhodnocení a srovnání jednotlivých krajů z hlediska přírodních, kulturních, politických i hospodářských podmínek a poměrů 	<p>Evropa</p> <ul style="list-style-type: none"> - členění kontinentu - poloha, povrch, - vodstvo - podnebí, vegetace - obyvatelstvo, kultura - nerostné suroviny - průmysl, zemědělství - Evropská unie - vybrané regiony Evropy <p>Česká republika</p> <ul style="list-style-type: none"> - přírodní poměry, poloha, povrch - vodstvo - podnebí, příroda, ochrana přírody - obyvatelstvo, menšiny žijící v ČR - hospodářství - postavení ČR v Evropě, ve světě <p>regiony České republiky</p> <ul style="list-style-type: none"> - územní jednotky státní správy - krajské členění - místní region 	<p>VMEGS - evropské obyvatelstvo, kultura, vybrané regiony Evropy VMEGS - Evropská unie</p> <p>ENV - Den Země ENV – Uklid'mě Česko</p>

ZEMĚPIS – 9. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace • posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel • zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapě hlavní světové surovinové a energetické zdroje • porovná předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit • porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků • lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech • Porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny • Uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prosotorové rozmístění hlavních ekosystémů • Uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí • Ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu • Aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny • Uplatňuje v práci zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech 	<p>Obyvatelstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> - geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky <p>Globalizační společenské, politické a hospodářské procesy</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktuální společenské, politické a hospodářské poměry současného světa - urbanizace, suburbanizace <p>Světové hospodářství</p> <ul style="list-style-type: none"> - sektorová a odvětvová struktura - ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně <p>Regionální společenské, politické a hospodářské útvary</p> <ul style="list-style-type: none"> - národní a mnohonárodní státy - aglomerace - hlavní a periferní hospodářské oblasti světa - bezpečnostní a hospodářská integrace států - hlavní světová konfliktní ohniska <p>Životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - krajina, typy krajiny, funkce krajiny - vztah přírody a společnosti, udržitelný rozvoj - principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí - chráněná území <p>Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života</p>	<p>VDO - hlavní světová konfliktní ohniska MKV - Obyvatelstvo – kulturní charakteristika MKV - Globalizace MKV - hlavní světová konfliktní ohniska ENV - Den Země ENV – Uklid'mě Česko</p>

5.6 HUDEBNÍ VÝCHOVA, VÝTVARNÁ VÝCHOVA

5.7.1 HUDEBNÍ VÝCHOVA

5.7.1.2 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Hudební výchova* vychází ze vzdělávací oblasti RVP ZV *Umění a kultura*. Dává žákům příležitost, aby projevovali a uspokojovali svou přirozenou potřebu setkávání s hudbou. Tuto potřebu předmět podněcuje, rozvíjí a kultivuje. Hudební výchova by měla být předmětem uvolnění, radosti, citového prožitku, seberealizace, zábavy, týmové práce, při které se žáci budou učit rozpoznávat krásu umění, cítit schopnosti a výkony druhých lidí, vystupovat před spolužáky i dospělými, organizovat společenské akce, rozvíjet svou fantazii a tvůrčí schopnosti. Vyučovací předmět Hudební výchova usiluje o to, aby se z žáků stali budoucí návštěvníci koncertních sálů a divadelních sálů, aby poznali souvislosti všech druhů umění a aby vhodně využívali celý komplex hudebních činností v různých oblastech svého života a obohatili tak své estetické vnímání a prožívání světa.

Hudebně výchovné činnosti jsou rozděleny v ŠVP na: *Vokální činnosti, Instrumentální činnosti, Hudebně pohybové činnosti a Poslechové činnosti*.

Obsahem *Vokálních činností* je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem *Instrumentálních činností* je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem *Hudebně pohybových činností* je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem *Poslechových činností* je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a „interpretovat“.

5.7.1.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět hudební výchova je povinný vyučovací předmět, který se vyučuje v 1. až 9. ročníku v jednohodinové týdenní dotaci (celkem 9 hodin). Učební osnovy předmětu umožňují konkretizovat učivo i jeho náročnost na základě učitelovy znalosti úrovně hudebního rozvoje jednotlivých žáků a podmínek ve škole. Volba vhodných didaktických prostředků je zcela závislá na učitelově rozhodnutí.

Výuka Hudební výchovy probíhá ve vhodných kmenových třídách a jiných vhodných prostorách školy. Hudba je osvojována nejen při vyučování, ale i návštěvou výchovných koncertů, na besedách o hudbě i samostatně v mimoškolních hudebních aktivitách. Žáci se o hudbě a svých zážitcích z ní učí hovořit. Používají při tom pojmy a hudebně naukové poznatky, které jsou vyvozovány ze znějící hudby a aplikovány ve všech hudebních aktivitách. Při hodnocení výsledků práce žáků přihlíží vyučující především k jejich přístupu k celému múzickému komplexu hudebních činností, ke snaze spolupracovat s ostatními, a k úsilí o co nejlepší výsledek. Je možné zohlednit i případnou jednostrannou zaměřenost žáka na určitý typ hudebních činností.

5.7.1.3 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Hudební výchova

<p>KOMPETENCE K UČENÍ vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vedeme žáky ke kultivaci své hudebnosti v oblasti hudebního sluchu, zpěvního hlasu, smyslu pro rytmus, melodického a harmonického cítění, hudební paměti, představivosti a fantazie. ▪ Rozvíjíme u žáků receptivní, reprodukční a částečně i produkční schopnosti a dovednosti aktivitami vokálními, instrumentálními, poslechovými a hudebně pohybovými. ▪ Ve výuce zřetelně rozlišujeme základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující).
---	---

<p>KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Učíme žáky různým vyjadřovacím hudebním technikám a použití vhodných prostředků k vyjádření svého záměru. ▪ Podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení hudebního vyjadřování. ▪ Ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci posuzují hudební dění.
<p>KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Učíme žáky porozumění hudebně vyjadřovacím prostředkům a společenským funkcím hudby, jednotlivých uměleckých epoch. ▪ Vedeme žáky k pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace. ▪ Učíme žáky naslouchat hudbě a vnímat hudební projevy druhých, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace.
<p>KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozdvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pomáháme žákům získat vhled do hudební kultury české i jiných národů. ▪ Vedeme k pochopení emocionálního působení hudby a jejím vlivem k vytváření mostů mezi lidmi. ▪ Prohlubujeme u žáků jejich vztah k hudebnímu umění v celé oblasti hudební kultury. ▪ Učíme žáky kriticky hodnotit práci svou i ostatních.
<p>KOMPETENCE OBČANSKÉ vychovávat žáky jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vedeme žáky k zaujímání vhodných postojů k hudbě ve všech jejích oblastech. ▪ Vedeme žáky k chápání procesu umělecké tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě. ▪ Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem a toleranci k jejich hudebním projevům. ▪ Jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku.
<p>KOMPETENCE PRACOVNÍ vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k aktivním hudebním činnostem. ▪ Při výuce hudební výchovy vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. ▪ Učíme žáky vhodně využívat psychohygienický účinek hudby. ▪ Vedeme žáky správnému zacházení s dostupnými hudebními nástroji, k jejich údržbě. ▪ Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi hudební oblasti. ▪ Pomáháme hudebně nadaným žákům ve volbě vhodného povolání, ve kterém svůj talent mohou uplatnit.
<p>KOMPETENCE DIGITÁLNÍ vést žáky k pozitivnímu vztahu k digitálním</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Učíme žáky ovládat digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a společnosti.

<p>zařízením, naučit žáky používat při práci vhodné zařízení, aplikace a služby, vést žáky k vyhledávání a získávání informací, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat/informací/digitálních obsahů, a aby k tomu volili vhodné postupy vést žáky k tomu, aby předešli situacím, které ohrožují bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné i duševní zdraví i zdraví ostatních</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Učíme žáky, aby se rozhodovali samostatně, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít. ▪ Vedeme žáky k vyhledávání a získávání informací, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat/informací/digitálních obsahů, a aby k tomu volili vhodné postupy. ▪ Učíme žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty a vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků. ▪ Vedeme žáky tak, aby si usnadnili práci, dokázali k tomu využít digitální technologie, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce. ▪ Učíme žáky pochopit význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme je s novými technologiemi. ▪ Učíme žáky kriticky hodnotit přínosy digitálních technologií a na základě toho reflektovat rizika jejich využívání. ▪ Vedeme žáky k tomu, aby předešli situacím, které ohrožují bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné i duševní zdraví i zdraví ostatních. ▪ Při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí se snažíme vést žáky tak, aby jednali a chovali se eticky a ohleduplně.
---	--

5.7.1.4 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Hudební výchova

1. stupeň

Očekávané výstupy - 1. období (OVO)

žák

- 1.1 zpívá v jednohlase
- 1.2 rytmizuje a melodizuje jednoduché texty
- 1.3 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- 1.4 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- 1.5 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- 1.6 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Očekávané výstupy - 2. období (OVO)

žák

- 1.7 zpívá v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti
- 1.8 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not
- 1.9 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
- 1.10 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
- 1.11 vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace
- 1.12 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků
- 1.13 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Učivo (U)

1. VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- 1.1 **pěvecký a mluvní projev** - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu
- 1.2 **hudební rytmus** - realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu

- 1.3 **dvojhlas a vícehlas** - prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod.
- 1.4 **intonace, vokální improvizace** - diatonické postupy v durových a mollových tóninách (5., 3. a 1. stupeň, volné nástupy 8. a spodního 5.stupně apod.),
- 1.5 hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď apod.)
- 1.6 **záznam vokální hudby** – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně
- 1.7

2. INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- 2.1 **hra na hudební nástroje** - reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů u Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.
- 2.2 **rytmizace, melodizace, hudební improvizace** - tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod
- 2.3 (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď), jednodílná písňová forma (a - b)
- 2.3 **záznam instrumentální melodie** – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů

3. HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- 3.1 **taktování, pohybový doprovod znějící hudby** - dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance
- 3.2 **pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby** - pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků
- 3.3 **orientace v prostoru** –utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách

4. POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- 4.1 **kvality tónů** - délka, síla, barva, výška
- 4.2 **vztahy mezi tóny** - souzvuk, akord
- 4.3 **hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem** - rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu
- 4.4 **hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj**
- 4.5 **hudební styly a žánry** - hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.
- 4.6 **hudební formy** - malá písňová forma, rondo, variace
- 4.7 **interpretace hudby** - slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)

2. stupeň

Očekávané výstupy (OVO)

žák

- 2.1 *využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách*
- 2.2 *uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase*
- 2.3 *reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace*
- 2.4 *rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě*
- 2.5 *orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku*
- 2.6 *zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období*
- 2.7 *vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění*

Učivo (U)**5. VOKÁLNÍ ČINNOSTI**

- 5.1 **pěvecký a mluvní projev** - rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falset apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společné vokálně instrumentálních aktivitách
- 5.2 **intonace a vokální improvizace** - diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem
- 5.3 **hudební rytmus** - odhalování vzájemných souvislostí, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu
- 5.4 **orientace v notovém (grafickém) záznamu melodie, reprodukce zapsané melodie**
- 5.5 **rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti** - reprodukce tónů melodií, zachycování rytmu, popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí notového (grafického) záznamu
- 5.6 **reflexe vokálního projevu** - vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti)

6. INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- 6.1 **hra na hudební nástroje** - nástrojová reprodukce melodií (písní, motivků, témat), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy)
- 6.2 **záznam hudby** - noty, notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby
- 6.3 **vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje**
- 6.4 **tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy**

7. HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- 7.1 **pohybový doprovod znějící hudby** - taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění
- 7.2 **pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla** - pantomima, improvizace
- 7.3 **pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby** - tempové, dynamické rytmicko-metrické, harmonické
- 7.4 **orientace v prostoru** - pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách

8. POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- 8.1 **orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby** - postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užití ve skladbě (zvukomalba, dušmalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla
- 8.2 **hudební dílo a její autor** - hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost)
- 8.3 **hudební styly a žánry** - chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům
- 8.4 **interpretace znějící hudby** - slovní charakterizování hudebního díla, vytváření vlastní soudů

5.7.1.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Hv

HUDEBNÍ VÝCHOVA - 1. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zazpívá alespoň 5 písní z paměti ▪ dle svých možností zpívá ve sboru, ve skupině, sólo (dobrovolně) ▪ správně tvoří hlavový tón, zpívá s oporou bránice ▪ při zpěvu správně otevírá ústa ▪ dodržuje zásady hlasové hygieny ▪ zopakuje zpívané nebo hrané rytmicko-melodické motivy ▪ melodizuje jednoduché texty (jména, říkadla) ▪ zpívá ve skupině s oporou melodického nástroje nebo učitelova zpěvu ▪ používá jednoduché nástroje Orffova instrumentáře ▪ doprovází zpěv nebo pohyb tleskáním, luskáním, podupy ▪ zapojí se alespoň do hudebně pohybových her ▪ rozlišuje hudbu mírnou a ráznou ▪ používá ve správných souvislostech pojmy rychle a pomalu, potichu a nahlas, vysoké a hluboké tóny ▪ předvede pokus o „balet“ a „tanec“ na populární hudbu ▪ dovede vyslechnout krátkou ukázkou hudební skladby ▪ rozlišuje zvuky kolem sebe, ▪ podle zvuku a tvaru pozná nejnámější hudební nástroje ▪ píše noty celé správného tvaru na linkách a v mezerách ▪ pozná notu celou, taktovou čáru a houslový klíč 	<p>Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ osvojování nových písní ▪ správné tvoření tónu a správná výslovnost ▪ zásady hlasové hygieny ▪ intonace, rytmizace ▪ sjednocení hlasového rozsahu (c1-a1) ▪ zpěv sboru nebo skupiny s oporou učitelova hlasu nebo melodického nástroje <p>Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jednoduché nástroje Orffova instrumentáře ▪ improvizované hudební nástroje k doprovodu zpěvu nebo pohybu <p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ hudebně pohybové hry ▪ chůze, pochod se zpěvem, ukolébavka ▪ pohybové reakce na hudbu ▪ improvizovaný pohyb na poslouchanou hudbu <p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ poslech hudebních skladeb různých žánrů ▪ výchova k toleranci různých žánrů ▪ fanfáry, ukolébavky, hymna ČR ▪ rozlišování tónů, zvuků, zpěvních hlasů, vokální a nástrojové hudby ▪ nejnámější hudební nástroje <p>Seznámení s pojmy z hudební nauky</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ nota celá, psaní do notové osnovy ▪ notová osnova ▪ první seznámení s houslovým klíčem 	<p>OSV – Škola v přírodě VDO – Vánoční jarmark, Masopust, Zahradní párty MKV – Styly hudby</p>

HUDEBNÍ VÝCHOVA - 2. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zpívá v jednohlase ▪ zazpívá z paměti alespoň 5 písní, pokusí se zazpívat kánon ▪ zpívá s doprovodem i bez doprovodu ▪ při zpěvu správně dýchá ▪ melodizuje texty, při zpěvu reaguje na předehru, mezihru, dohru ▪ reaguje na dirigenta (dynamika, tempo) ▪ při zpěvu sleduje obrys melodie v notovém záznamu ▪ rozliší melodii stoupavou a klesavou ▪ rytmizuje a melodizuje jednoduché texty ▪ využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře ▪ vytleská rytmus textů se čtvrtovými a osminovými hodnotami ▪ používá improvizované nástroje jako doprovod ▪ aktivně se zapojí do hudebně pohybových her ▪ zapojuje prvky hry na tělo a doprovází tímto způsobem zpěv svůj nebo spolužáků ▪ zvládá jednoduchý taneční pohyb ve dvojici ▪ zatančí mazurku ▪ dokáže vyslechnout krátké hudební ukázky různých žánrů ▪ při poslechu rozliší některé hudební nástroje ▪ pozná a napíše houslový klíč ▪ přečte a napíše noty podle hodnot 	<p><u>Vokální činnosti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ osvojování nových písní, kánon ▪ zpěv sólo, skupiny, sboru; ▪ pěvecké dýchání, hlasová hygiena ▪ sjednocování hlasového rozsahu c1 – h1 ▪ ozvěna, ▪ melodizace textu ▪ dynamika, tempo, reakce na dirigenta ▪ stoupání a klesání melodie <p><u>Instrumentální činnost</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rytmizace textů ▪ práce s dětským instrumentárem a improvizovanými nástroji <p><u>Hudebně pohybové činnosti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ práce nejméně se 2 hudebně pohybovými hrami ▪ hra na tělo, vzestupná a sestupná řada ▪ prvky tanečního pohybu držení ve dvojici, chůze ve 3/4 taktu ▪ mazurka <p><u>Poslechové činnosti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ práce s nejméně 2 poslechovými skladbami ▪ lidová píseň a píseň vytvořená skladatelem; ▪ další hudební nástroje, jejich pozorování a poslech (trubka, klarinet, pozoun, kontrabas, baskytara, velký a malý buben) <p><u>Seznámení s pojmy z hudební nauky</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ houslový klíč; noty půlové, čtvrtové, osminové; grafické ztvárnění těchto hodnot (koláč); ▪ vzestupná, sestupná, lomená melodie 	<p>OSV – Škola v přírodě VDO – Vánoční jarmark, Masopust, Zahradní párty MKV – Styly hudby</p>

HUDEBNÍ VÝCHOVA - 3. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zazpívá nejméně 5 písní z paměti ▪ při zpěvu sleduje obrys melodie v notovém záznamu ▪ zazpívá ve skupině kánon ▪ reaguje na gesta dirigenta ▪ orientuje se ve složitější rytmicke a melodizaci textů ▪ rytmicky doprovází zpěv svůj nebo svých spolužáků ▪ reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie ▪ zapojí se do hudebně pohybových her ▪ pohybově vyjádří charakter melodie, tempo, dynamiku a citový prožitek hudby ▪ zkouší tančit různé tance (např. polku, sousedskou, menuet, polonézu, tvoří pohybové kreace na rock) ▪ rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby ▪ rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální ▪ poslouchá kratší symfonické nebo nástrojové skladby ▪ rozliší hru na některé hudební nástroje ▪ napíše, čte, vyhledá a označí pomlku (celou, půlovou, čtvrtovou, osminovou) ▪ správně do osnovy napíše houslový klíč ▪ rozezná a pojmenuje noty c1-a1 	<p><u>Vokální činnosti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ práce s písněmi v dur i v moll ▪ melodie postupující v krocích a skocích, melodie lomená ▪ příprava k dvojhlasu, kánon ▪ rytmicke a melodizace v 2/4, 3/4, a 4/4 taktu <p><u>Instrumentální činnosti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rytmické doprovody ve 2/4 a 3/4 taktu ▪ melodický doprovod (T, D) <p><u>Hudebně pohybové činnosti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ práce s hudebně pohybovými hrami ▪ taneční kroky; třídobá chůze v kruhu, dvoudobá chůze v průpletu, přísuvný krok ▪ tance starší i moderní (tanec ve dvojicích) <p><u>Poslechové činnosti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ krátké poslechové skladby (B. Smetany a A. Dvořáka) ▪ Hudební nástroje: violoncello, akordeon, lesní roh, tuba, cemballo, činely (podoba, zvuk) ▪ Hudba k zábavě, slavnostní hudba, hudba k tanci (dříve a dnes) <p><u>Seznámení s pojmy z hudební nauky</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Pomlky, ▪ Houslový klíč, ▪ Noty c1 – g1, 4/4 takt 	<p>OSV – Škola v přírodě VDO – Vánoční jarmark, Masopust, Zahradní párty VMEGS – Den Evropy MKV – Styly hudby</p>

HUDEBNÍ VÝCHOVA - 4. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zpívá v jednohlase či dvojhlasě v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti <ul style="list-style-type: none"> ▪ zazpívá hymnu ČR, uvede základní údaje o její historii, vysvětlí, jak se při hymně chovat ▪ provede melodizaci a rytimizaci textů, obmění hudební modely <ul style="list-style-type: none"> ▪ využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní ▪ používá jednoduché nástroje Orffova instrumentáře ▪ doplňuje zpěv spolužáků dvoutaktovou mezihrou ▪ ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace <ul style="list-style-type: none"> ▪ zapojí se do hudebně pohybových her nebo tanců ▪ improvizuje při tanci ▪ pohybem vyjádří výraz a náladu hudby ▪ taktuje 2/4 a 3/4 takt ▪ vyslechne krátké symfonické, komorní či nástrojové koncertní skladby. ▪ podle zvuku i tvaru pozná další hudební nástroje ▪ napíše správně výškově noty c1 – d2, najde je v notovém záznamu, čte noty <ul style="list-style-type: none"> ▪ používá správné tvary notového písma ▪ seznámí se s pojmem stupnice ▪ vyjmenuje tóny stupnice C dur 	<p><u>Vokální činnosti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ práce s písněmi v dur i v moll (lidové, umělé, starší i moderní, oblast populární hudby) ▪ hymna ČR, zpěv a základní údaje z historie ▪ sjednocování rozsahu c1 – c2 ▪ melodizace a rytimizace textů, obměňování modelů <p><u>Instrumentální činnosti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ hra na jednoduché Orffovy nástroje ▪ doprovod T a D ▪ hra dvoutaktových mezihér <p><u>Hudebně pohybové činnosti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ práce s hudebně pohybovými hrami nebo tanci ▪ taneční kroky ▪ taneční improvizace ▪ hra na tělo ▪ taktování na 2 a 3 doby <p><u>Poslechové činnosti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ práce s poslechovými skladbami (Smetana, Dvořák, Janáček, Mozart ...) ▪ vánoční hudba (koledy, vánoční písně, pastorela, populární vánoční hudba) ▪ zpěvní hlasy a druhy pěveckých sborů ▪ rozlišení melodie a doprovodu ▪ epizody ze života hudebních skladatelů poslouchané hudby ▪ seznámení s hudebními nástroji: pikola, příčná flétna, hoboj, fagot, tuba, saxofon <p><u>Seznámení s pojmy z hudební nauky</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ noty c1-d2 ▪ noty s tečkou, skupiny not osminových ▪ stupnice C dur 	<p>OSV – Škola v přírodě VDO – Vánoční jarmark, Masopust, Zahradní párty VMEGS – Den Evropy MKV – Styly hudby</p>

HUDEBNÍ VÝCHOVA - 5. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not ▪ zpívá ve skupině, ve sboru i sólo ▪ pokusí se o dvojhlas ▪ orientuje se v zápisu jednoduché písně ▪ vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace ▪ používá nástroje Orffova instrumentáře ▪ zapojí se nejméně do hudebně pohybových her nebo tanců ▪ improvizuje při tanci ▪ předvede dle svých možností polkový a valčíkový krok, zatančí mazurku ▪ rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby ▪ rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků ▪ vyslechne krátké symfonické, komorní nebo nástrojové koncertní skladby ▪ je tolerantní i k hudebním žánrům, které nepreferuje ▪ čte a píše noty v rozsahu c1 – g2 v houslovém klíči ▪ vysvětlí některé dynamické značky používané v notových zápisech ▪ použije notové písmo v žádoucích tvarech 	<p><u>Vokální činnosti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ práce s písněmi v dur i v moll (lidové, umělé, starší i moderní, oblast populární hudby) ▪ počátky dvojhlasu ▪ rytmická cvičení <p><u>Instrumentální činnosti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ doprovod pomocí Orffových nástrojů ▪ hra doprovodů podle notového záznamu <p><u>Hudebně pohybové činnosti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ práce s hudebně pohybovými hrami nebo tanci ▪ pohybová improvizace, polka, valčík, mazurka ▪ taktování na 4 doby <p><u>Poslechové činnosti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ práce s poslechovými skladbami ▪ rozlišování hudby polyfonní a homofonní (vokální i instrumentální) ▪ další hudební nástroje (harfa, varhany) ▪ lidové kapely, rocková kapela, symfonický orchestr ▪ hudba v chrámu, na zámku, v koncertní síni a k tanci (dříve a dnes) ▪ poslech: lidové kapely, menuet, swingová hudba 30. let, rocková hudba 60. let ▪ významní skladatelé (hudební skupiny) a jejich tvorba (poslech, epizody ze života) - J. S. Bach, Mozart, Janáček, Novák, Beethoven <p><u>Seznámení s pojmy z hudební nauky</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ noty c1-g2 ▪ Rytmická cvičení ▪ Dynamické značky 	<p>OSV – Škola v přírodě VDO – Vánoční jarmark, Masopust, Zahradní párty VMEGS – Den Evropy MKV – Styly hudby</p>

HUDEBNÍ VÝCHOVA - 6. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách ▪ uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase ▪ reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace ▪ rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě ▪ orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku ▪ zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období 	<p><u>Vokální činnost</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pěvecký projev, osvojování nových písní ▪ vícehlas ▪ notový záznam písní <p><u>Instrumentální činnost</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ hra na hudební nástroje Orffova instrumentáře ▪ hra doprovodů <p><u>Hudebně pohybová činnost</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pohybový doprovod znějící hudby ▪ orientace v prostoru (reprodukce pohybů při tanci, pohyb. hrách) <p><u>Poslechová činnost</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ hudební dílo a jeho autor ▪ hudební styly a žánry 	<p>VDO – Vánoční jarmark VDO - Zahradní party MKV – Styly hudby</p>

HUDEBNÍ VÝCHOVA - 7. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách ▪ uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase ▪ reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace ▪ rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě ▪ orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku ▪ zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období ▪ vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění 	<p><u>Vokální činnost</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ osvojování si nových písní ▪ slovní a hudební rytmus <p><u>Instrumentální činnost</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ hudební nástroje <p><u>Hudebně pohybová činnost</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pohybové vyjádření hudby ▪ pohybový doprovod <p><u>Poslechová činnost</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ orientace v hudebním prostoru ▪ hudební dílo a jeho autor <p>Hudba a jiná umění</p>	<p>VDO – Vánoční jarmark VDO - Zahradní party MKV – Styly hudby</p>

HUDEBNÍ VÝCHOVA - 8. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách ▪ uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase ▪ reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace ▪ rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě ▪ orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku ▪ zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období ▪ vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění 	<p><u>Vokální činnost</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ osvojování si nových písní ▪ pěvecký projev ▪ rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti <p><u>Instrumentální činnost</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ hudební nástroje a instrumentální doprovody <p><u>Hudebně pohybová činnost</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pohybové vyjádření hudby ▪ choreografie <p><u>Poslechová činnost</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ hudební dílo a jeho autor; vývojová období – starověk, středověk, antika, renesance, baroko, klasicismus, romantismus, hudba 20. st., (impresionismus, expresionismus) ▪ hodnocení znějící hudby 	<p>VDO – Vánoční jarmark VDO - Zahradní party MKV – Styly hudby</p>

HUDEBNÍ VÝCHOVA - 9. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ hudebních aktivitách ▪ uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase ▪ reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace ▪ rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě ▪ orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku ▪ zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období ▪ vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění 	<p><u>Vokální činnost</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vokální projev ▪ reflexe vokálního projevu <p><u>Instrumentální činnost</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ poznatky z hudební teorie <p><u>Hudebně pohybová činnost</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pohybové reakce na hudbu ▪ orientace v prostoru <p><u>Poslechová činnost</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • hudební styly a žánry (jazz, blues, rock, pop, folklór, hudební divadlo a film) • souvislost mezi hudbou a jiným druhem umění 	<p>VDO – Vánoční jarmark VDO - Zahradní party MKV – Styly hudby</p>

5.7.2 VÝTVARNÁ VÝCHOVA

5.7.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Výtvarná výchova* vychází ze vzdělávací oblasti *Umění a kultura* a umožňuje žákům jiné než racionální poznávání světa - poznávání okolního i svého vnitřního světa prostřednictvím výtvarných činností a postupně se formujícího výtvarného myšlení. Toto poznání směřuje k tomu, aby se naučili rozumět výtvarnému umění, rozumět jeho jazyku a významům, aby se učili chápat výtvarnou kulturu v nejšířším slova smyslu jako nedílnou součást svého duchovního života a bohatství společnosti. Kultivuje schopnosti žáků svět kolem sebe citlivě vnímat, prožívat jej, objevovat v něm estetické hodnoty. Cílem předmětu je, aby si žáci prakticky osvojili potřebné výtvarné dovednosti a techniky, rozvíjeli svou přirozenou potřebu vlastního výtvarného vyjádření, svou fantazii a prostorovou představivost, smysl pro originalitu a vlastní výraz. Aktivity vycházející ze vzdělávacího obsahu Výtvarné výchovy pomáhají utvářet kreativní stránky osobnosti žáka a pochopení kontinuity proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence.

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem výtvarného umění. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat. S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také díla literární a dramatická (divadlo, film), tvorba multimediální i samotné znakové systémy. Nalézání vztahů mezi jednotlivými druhy umění a uplatňování různorodosti výrazových prostředků při hledání variant řešení společně zvolených témat umožňují projekty. Ty otevírají společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů a přispívají tak k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření i hlubšímu porozumění uměleckému dílu.

5.7.2.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (*Rozvíjením smyslové citlivosti, Uplatňováním subjektivity a Ověřováním komunikačních účinků*) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Vzdělávacím obsahem tématu *Rozvíjení smyslové citlivosti* jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření. Vzdělávacím obsahem tématu *Uplatňování subjektivity* jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření. Vzdělávacím obsahem tématu *Ověřování komunikačních účinků* jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Vyučovací předmět výtvarná výchova je povinný předmět, který se vyučuje ve všech ročnících 1. i 2. stupně ZŠ. Jeho týdenní časová dotace činí v 1., 2., 3., 8. a 9. ročníku 1 hodinu týdně a ve 4., 5., 6. a 7. ročníku 2 hodiny týdně. Podle potřeb a zájmu žáků, může být vyučovací předmět Výtvarná výchova disponibilně posílen o další hodinu týdně v 7. - 9. ročníku (celkem 13. - 16 hodin). Ve výuce v *1. vzdělávacím období* (1. až 3. ročník) převládají různé hravé činnosti a experimentování, v *2. období* (4. až 5. ročník) přecházejí žáci již k uvědomilejší výtvarné práci. Ve *3. období* (6. až 9. ročník) se vzdělávací obsah předmětu zaměřuje na posilování sebevědomí žáků a podněcování jejich zájmu o výtvarnou práci, vhodnou motivací a volbou náročnějších úkolů a technik (vyžadujících již určité znalosti a zručnosti). Zaměřuje se rovněž větší měrou i na

náměty vyžadující více přemýšlení, uvažování, a také vytváří větší prostor pro osobitý umělecký projev žáka. Vzdělávací obsah předmětu je sice rozpracován pro jednotlivá období do jednotlivých ročníků, konkrétní činnosti však volí učitel sám podle svého uvážení s ohledem na podmínky výuky, schopnosti, zkušenosti a potřeby žáků.

5.7.2.3 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Výtvarná výchova

<p>KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vedeme žáka k uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince ▪ Vedeme žáky k tvořivému přístupu ke světu, k aktivnímu překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života. ▪ Prohlubujeme v žácích pozitivní vztah k výtvarnému umění v celé oblasti výtvarné kultury. ▪ Učíme žáky kriticky hodnotit práci svou i ostatních.
<p>KOMPETENCE OBČANSKÉ vychovávat žáky - jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, - jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, - jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Učíme žáky vnímat uměleckou tvorbu jako jedinečný způsob nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům ve společnosti a v mnohotvárném světě. ▪ Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem a toleranci k jejich výtvarným projevům. ▪ Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. ▪ Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k ochraně životního prostředí. ▪ V hodnocení žáků (ve zřetelné převaze) uplatňujeme prvky pozitivní motivace. ▪ Jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku ▪ Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Budujeme přátelskou, otevřenou a uvolněnou atmosféru ve třídě, bez které plný výtvarný prožitek není možný.
<p>KOMPETENCE PRACOVNÍ vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. Kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme. ▪ Učíme žáky používat při jejich výtvarném projevu různé vhodné materiály, nástroje a techniky. ▪ Učíme žáky chránit své zdraví při práci s různými materiály, nástroji a chemickými látkami. ▪ Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky. ▪ Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými výtvarnými profesemi. ▪ Talentovaným žákům pomáháme při volbě vhodného povolání (studia), ve kterém budou moci plně využít a rozvinout svoje nadání.
<p>KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickém uvažování a k řešení problémů</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Učíme žáky různým výtvarným technikám a použití vhodných prostředků k vyjádření svého záměru. ▪ Na modelových příkladech učíme žáky využívat vhodný algoritmus řešení problémů. ▪ Podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení ve výtvarném vyjadřování.

<p>KOMPETENCE K UČENÍ vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učíme žáky chápat umění a kulturu v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k • učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot • Prohlubujeme v žácích schopnost získané poznatky a dovednosti využívat ve svém životě. • Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich výtvarné činnosti. • Umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry. • Vytváříme vstřícnou a podnětnou atmosféru pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech. • neustále si dalším vzděláváním rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“ v oboru "Výtvarná výchova
<p>KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vedeme žáky k pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace. ▪ Učíme žáky naslouchat druhým a vnímat výtvarné projevy druhých, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace. ▪ Vedeme žáky k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti a ke kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností.
<p>KOMPETENCE DIGITÁLNÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Učíme žáky ovládat digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a společnosti. ▪ Učíme žáky, aby se rozhodovali samostatně, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít. ▪ Vedeme žáky k vyhledávání a získávání informací, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat/informací/digitálních obsahů, a aby k tomu volili vhodné postupy. ▪ Učíme žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty a vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků.

5.7.2.4 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Výtvarná výchova

30) stupeň

Očekávané výstupy - 1. období (OVO)

Žák

- 1.1 rozpoznává (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ
- 1.2 v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace
- 1.3 vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje
- 1.4 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností
- 1.5 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Očekávané výstupy - 2. období (OVO)

žák

- 1.6 *při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů.*
- 1.7. *při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností*
- 1.8. *nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě*
- 1.9. *osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy.*
- 1.10. *porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace*
- 1.11. *nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil*

Učivo (U)

1. ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- 1.1 **prvky vizuálně obrazného vyjádření** - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru
- 1.2 **uspořádání objektů do celků** - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření
- 1.3 **reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly** - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly

2. UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- 2.1 **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností**, -manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby
- 2.2 **typy vizuálně obrazných vyjádření** - jejich rozlišení, výběr a uplatnění - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama
- 2.3 **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)

3. OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- 3.1 **osobní postoj v komunikaci** - jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací
- 3.2 **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** - v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu);

2. stupeň**Očekávané výstupy (OVO)**

Žák

- 2.1 *vybírání, vytváření a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních*

- zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků*
- 2.2** *užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie*
- 2.3** *užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace*
- 2.4** *vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádřeních*
- 2.5** *rozlišuje působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu*
- 2.6** *interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků*
- 2.7** *porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů*
- 2.8** *ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci*

Učivo(U)

4. ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- 4.1** **prvky vizuálně obrazného vyjádření** - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření
- 4.2** **uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu** - vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření
- 4.3** **reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly** - vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)
- 4.4** **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě

5. UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- 5.1** **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** -manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace
- 5.2** **typy vizuálně obrazných vyjádření** - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry
- 5.3** **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech

6. OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- 6.1** **osobní postoj v komunikaci** - jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování
- 6.2** **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** - utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace

- **proměny komunikačního obsahu** - záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění, historické, sociální a kulturní souvislosti

5.7.2.5. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Vv

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – 1. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák: rozpoznává (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a pojmenovává na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ dle potřeby používá různé druhy štětců</p> <p>v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, a další prvky a jejich kombinace</p> <p>základní vlastnosti různých materiálů</p> <p>vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje modeluje z plastelíny, moduritu, tvaruje papír</p> <p>kombinuje výtvarné techniky zvládne koláž, frotáž, dotváří nalepováním, otiskem</p> <p>interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; aktivní práce s ilustrací</p> <p>výtvarně se vyjadřuje k lidovým tradicím, zvykům a svátkům</p>	<p>Malba linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy</p> <p>Teorie barev barvy základní (doplňkové), teplé a studené barvy a jejich výrazové vlastnosti, kombinace barev hra s barvou, fantazijní představy</p> <p>Kresba měkkým materiálem, tužkou, špejlí,</p> <p>Techniky prostorového vyjádření hmatové a pohybové podněty modelování, tvarování z papíru</p> <p>Přípravné grafické techniky koláž, tiskátka</p> <p>Lidové tradice (Vánoce, Velikonoce) tematické práce, dekorativní předměty</p>	<p>OSV Výpravy za etikou Škola v přírodě</p> <p>VDO Vánoční jarmark Vynášení Moreny Masopust Zahradní párty</p> <p>MKV Výpravy za etikou Vánoční jarmark</p>

Výtvarná výchova – 2. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <p>rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (barvy,tvary)</p> <p>v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, a další prvky a jejich kombinace</p> <p>vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich obrazné vyjádření volí vhodné prostředky, hmatové a pohybové podněty</p> <p>na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</p> <p>interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností</p>	<p>Malba</p> <p>malba vodovými barvami, temperami, suchým pastelem, voskovkami, umí míchat barvy dovede používat různé druhy štětců dle potřeby</p> <p>Teorie barev</p> <p>barvy základní (doplňkové), teplé a studené barvy a jejich výrazové vlastnosti, kombinace barev hra s barvou, rozfoukávání barev</p> <p>Kresba</p> <p>kresba měkkým materiálem, dřívkem, špejlí, měkkou tužkou,</p> <p>Techniky prostorového vyjádření</p> <p>modeluje z plastelíny, moduritu, tvaruje papír nalepování, tisk, otisk</p> <p>Přípravné grafické techniky</p> <p>koláž, frotáž</p> <p>Ilustrátoři dětské knih</p> <p>ilustrace např. J. Lada, O. Sekora, H. Zmatlíková</p> <p>Lidové tradice (Vánoce, Velikonoce)</p> <p>tematické práce, dekorativní předměty</p>	<p>OSV Výpravy za etikou Škola v přírodě</p> <p>VDO Vánoční jarmark Vynášení Moreny Masopust Zahradní párty</p> <p>MKV Výpravy za etikou Vánoční jarmark</p>

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – 3. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák: rozpoznává (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ zvládne prostorovou techniku, rozfoukávání barev</p> <p>v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace</p> <p>vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje modeluje z plastelíny, moduritu, tvaruje papír -nalepováním výtvarně zpracovává přírodní materiál</p> <p>interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností</p> <p>na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</p>	<p>Malba</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ malba vodovými barvami, temperami, suchým pastelem, voskovkami, umí míchat barvy ▪ používá různé druhy štětců dle potřeby <p>Teorie barev</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ barvy základní (doplňkové), teplé a studené barvy a jejich výrazové vlastnosti, kombinace barev ▪ hra s barvou, fantazijní představy <p>Kresba</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kresba měkkým materiálem, dřívkem, špejlí, perem, měkkou tužkou, uhlem <p>Techniky prostorového vyjádření</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ modeluje z plastelíny, moduritu, kaširovací hmoty, tvaruje papír ▪ zvládne koláž, frotáž <p>Přípravné grafické techniky</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ tisk <p>Ilustrátoři dětské knihy</p> <p>Lidové tradice (Vánoce, Velikonoce)</p> <p>a) tematické práce, dekorativní předměty</p>	<p>OSV Výpravy za etikou Škola v přírodě</p> <p>VDO Vánoční jarmark Vynášení Moreny Masopust Zahradní párty</p> <p>VMEGS Den Evropy</p> <p>MKV Výpravy za etikou Vánoční jarmark</p>

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – 4. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák: při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; prohlubuje a zdokonaluje techniku malby při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností,svobodně volí a kombinuje prostředky osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy uplatňuje své fantazijní představy</p> <p>prohloubí a zdokonalí techniky kresby,obtížnější práce s linií</p> <p>nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace získává cit pro prostorové ztvárnění zkušeností</p> <p>nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil tvoří jednoduché plošné kompozice z geom.tvarů</p>	<p>Malba linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury ,podobnost, kontrast</p> <p>Teorie barev malba – hra s barvou, emocionální malba, míchání barev barvy základní a doplňkové, teplé a studené barvy a jejich výrazové vlastnosti, kombinace barev, Goethův barevný kruh hra s barvou, fantazijní představy</p> <p>Kresba výrazové vlastnosti a linie, kompozice v ploše, kresba různým materiálem – pero, tuš, dřívko, uhel,</p> <p>Grafické techniky tisk z koláže, ze šablony, otisk, vosková technika</p> <p>Techniky prostorového vyjádření modelování z papíru, drátů, moduritu, hlíny další výtvarné techniky inspirované soudobými výtvarnými trendy</p> <p>Lidové tradice (Vánoce, Velikonoce) tematické práce, dekorativní předměty</p> <p>Uplatňování subjektivity hračky, ilustrace, film, komiks, reklama</p>	<p>OSV Výpravy za etikou Škola v přírodě</p> <p>VDO Vánoční jarmark Vynášení Moreny Masopust Zahradní párty</p> <p>VMEGS Den Evropy</p> <p>MKV Výpravy za etikou Vánoční jarmark</p> <p>MDV Dětské časopisy</p>

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – 5. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák: prohloubí a zdokonalí techniky malby při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě prohloubí a zdokonalí techniky kresby, dokáže vystihnout tvar, strukturu, linii osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy uplatňuje své fantazijní představy porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace získává cit pro prostorové ztvárnění zkušeností získané hmatem, pohybem nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</p>	<p>Malba linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury malba – hra s barvou, emocionální malba, míchání barev</p> <p>Teorie barev barvy základní a doplňkové, teplé a studené barvy a jejich výrazové vlastnosti, kombinace barev, Goethův barevný kruh hra s barvou, fantazijní představy</p> <p>Kresba linie a kompozice v ploše, kresba různým materiálem – pero, tuš, dřívko, uhlí, kresba dle skutečnosti, zjednodušení prvků a jejich řazení v tvarové a barevné kompozici estetická úroveň předmětů denní potřeby, hračky, film, reklama</p> <p>Grafické techniky tisk z koláže, ze šablon, otisk, vosková technika</p> <p>Techniky prostorového vyjádření modelování z papíru, hlíny, sádky, drátů další výtvarné techniky inspirované soudobými výtvarnými trendy</p> <p>Lidové tradice (Vánoce, Velikonoce) tematické práce, dekorativní předměty objevování zajímavých staveb v okolí rozvíjení smyslu pro krásu přírody a vztahu k životnímu prostředí</p>	<p>OSV Výpravy za etikou Škola v přírodě</p> <p>VDO Vánoční jarmark Vynášení Moreny Masopust Zahradní párty</p> <p>VMEGS Den Evropy</p> <p>MKV Výpravy za etikou Vánoční jarmark</p> <p>MDV Já a reklama Třídní noviny</p>

VÝTVARNÁ VÝCHOVA - 6. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● zaznamenává vizuální zkušenost i zkušeností získané ostatními smysly a zaznamenává podněty z představ a fantazie ● zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médií – počítačová grafika, fotografie, video, animace ● vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé prvky a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků ● vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření ● interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků ● rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku a v rovině subjektivního účinku 	<ul style="list-style-type: none"> ● výtvarné vyjádření prožitků ● linie, objemy, tvary ● záznamy emocí, prožitků, představ ● fantazie, ilustrace textů ● zachycení struktury ● práce s reprodukcí ● netradiční způsoby práce ● pohyb, rytmus, řazení prvků ● objekty v ploše, objemy, prostor ● výtvarné řady ● proměna tvaru ● práce s materiálem ● barvy základní, doplňkové ● barvy studené, teplé, neutrální ● barevný kontrast, kompozice ● Figurální náměty ve výtvarném umění ● Lidská postava, pohyb, gesta ● Portrét ● Krajina, mapa, reliéf ● Kresba a malba podle modelu ● Tvar, detail 	<p>OSV – Výtvarná výstava VDO – Vánoční jarmark VDO – Zahradní party</p>

VÝTVARNÁ VÝCHOVA - 7. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, užívá některé metody současného výtvarného umění a digitálních medií ● vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků ● vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vizuálně obrazné vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření ● užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenávání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenávání podnětů z představ a fantazie ● ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření ● interpretuje umělecká VOV současnosti i minulosti, vychází přitom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků 	<ul style="list-style-type: none"> ● prostor, pohyb a jeho zachycení ● hra s písmeny, lettrismus ● komiks ● kresba, malba, grafika a její využití ● práce s materiálem, prostorové práce ● kombinované techniky ● koláž, muchláž, frotáž ● vyjádření pocitů, nálad, fantazie ● moje oblíbené věci, oblíbené zvíře ● základy perspektivy (interiér, exteriér) ● příroda a její proměny ● detail, stylizace ● výtvarné řady ● práce s materiálem – masky, loutky ● tvorba samostatná a skupinová ● reklama, výtvarná zkratka ● figurální náměty ● výtvarné vyjádření příběhu ● architektura – slohy ● návštěva galerií ● kultura jiných národů, přírodní národy 	<p>OSV – Výtvarná výstava VDO – Vánoční jarmark VDO – Zahradní party</p>

VÝTVARNÁ VÝCHOVA - 8. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● učí se rozeznávat specifika různých vizuálně obrazných vyjádření a vědomě je uplatňuje při vlastní tvorbě ● setkává se s vizuálně obrazným vyjádřením v roli příjemce, interpreta ● na příkladech vizuálně obrazného vyjádření uvede, rozliší a porovná osobní a společenské zdroje tvorby, identifikuje je při vlastní tvorbě ● své získané poznatky z výtvarného umění uvádí do vztahů s aktuálními i historickými uměleckými výtvarnými projevy ● učí se chápat souvislosti vizuálně obrazného vyjádření 19. století a současnosti ● učí se chápat vliv komunikace na přijetí a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření, respektuje jiná vyjádření 	<ul style="list-style-type: none"> ● linie, tvar, barva ● objem, vyjádření objemu, světlo ● prostorová práce ● grafika ● návštěvy galerií, video ● současná výtvarná scéna ● nové výtvarné techniky ● proměny života ● přírodní motivy ● film ● užitá grafika, design ● reklama ● umělecké památky v okolí ● krajinářství ● portrét ● karikatura, humor ve výtvarném umění ● netradiční vizuálně obrazná vyjádření (gestická malba, haptické vyjádření) 	<p>OSV – Výtvarná výstava VDO – Vánoční jarmark VDO – Zahradní party</p>

VÝTVARNÁ VÝCHOVA - 9. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● rozšiřuje vlastní smyslové vnímání, vizuálně obrazná vyjádření užívá pro ztvárnění tvarů a hmoty v ploše a prostoru, pohybu ● své osobní prožitky, zkušenosti a znalosti uplatňuje při své vlastní tvorbě ● dokáže samostatně vybírat výtvarné prostředky pro vlastní vyjádření ● užívá i prostředky současného výtvarného umění ● dokáže ztvárnit svoji představu ● interpretuje svoje výtvarné vyjádření a porovnává výběr a užití výtvarných prostředků ● dokáže vysvětlit, jak výtvarné vyjádření působí v rovině smyslové, subjektivní i sociální, jak působí na utváření postojů a hodnot ● dokáže si vytvořit přehled uměleckých vyjádření podle svých kritérií ● rozlišuje umělecké slohy a směry – od konce 19. století do současnosti, dokáže objasnit společenské okolnosti vzniku uměleckých děl 	<ul style="list-style-type: none"> ● tvar, linie, bod ● kompozice, barva, modelace ● kontrast ● práce s materiály ● výtvarné řady ● inspirace literaturou, přírodou, hudbou ● subjektivní vyjádření ● vlastní identita ● krátkodobý projekt ● vnitřní prožitky, osobnost ● tvůrce ● nová média a technika ● počítačová grafika ● umění jiných kultur jako zdroj inspirace ● archetypální principy ● tradice, zvyky ● návštěvy galerií a využití působení díla na žáky, interpretace obsahu díla ● umělecké směry 20. století ● op-art, body-art ● současné nestandardní vyjadřovací prostředky a jejich vývoj 	<p>OSV – Výtvarná výstava OSV – Cesta pohádkovou říší VDO – Vánoční jarmark VDO – Zahradní party</p>

5.8 TĚLESNÁ VÝCHOVA

5.8.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Tělesná výchova* vychází ze vzdělávací oblasti *Člověk a zdraví*. Hlavním cílem vyučovacího předmětu je komplexní vzdělávání žáků v problematice aktivního pohybu jako významného činitele působící na zdravotní stav a harmonický rozvoj dítěte. Vede žáky k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, současně i k poznání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Žáci se učí uplatňovat osvojené pohybové dovednosti v různém prostředí a s různými účinky, kdy si zvykají na rozličné sociální role, které vyžadují spolupráci, tvořivost, překonávání zábran, objektivnost, rychlé rozhodování, organizační schopnosti, i nutnou míru odpovědnosti za zdraví své i svých spolužáků.

Tělesná výchova umožňuje žákům poznat vlastní pohybové možnosti a přednosti i zdravotní a pohybová omezení, rozumět jim, respektovat je u sebe i jiných a aktivně je využívat nebo cíleně ovlivňovat. Vede žáky od spontánního pohybu k řízené pohybové činnosti a zpět k vlastní pravidelné seberealizaci v oblíbeném sportu nebo v jiné pohybové aktivitě. Takový vztah k pohybovým aktivitám lze rozvíjet jen v atmosféře důvěry, úzké spolupráce a radostného prožitku z pohybového výkonu. Učí žáky pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné a duševní pohody. Seznamuje je s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích. Svým pojetím vede žáky k pochopení osobního úkolu pečovat o své zdraví a povinnosti rozvíjet své fyzické i duševní schopnosti.

Ve výuce Tělesné výchovy na 1. stupni převládají spontánní pohybové činnosti a hravé prvky, které vycházejí z přirozených pohybů (chůze, běhu, hodů, lezení, klouzání, houpání, atd.), motivovaných slovním a hudebním doprovodem. Postupně se žáci seznamují se základní pojmy (terminologie) spojené s osvojovanými činnostmi, organizační činností na smluvené povely a signály, přípravou pro pohybovou činnost, přípravou a úklidem náradí a náčiní, cvičebními prostory a jejich vybavením. Osvojují si základní zásady bezpečného pohybu a chování při tělesné výchově a sportu, zásady první pomoci při drobných poraněních a způsoby přivolání první pomoci. Sledují zveřejněné školní informace na nástěnce tělesné výchovy.

Výuku tělesné výchovy na 2. stupni lze charakterizovat jako postupný přechod na převážně řízené činnosti se zvyšujícím se osobním podílem žáků (přebírání některých organizačních a hodnotících úkolů, vystupování v roli soupeře, rozhodčího, zapisovatele, provádění základní údržby - hřiště, atletických sektorů, náčiní a vlastní sportovní výstroje). Žáci sledují rozvoj vlastní fyzické kondice (význam biorytmů pro zdraví a pohybovou aktivitu, význam hodnot srdeční frekvence pro úpravu tréninkové zátěže). Přípravují vhodnou taktiku pro realizaci individuálních i kolektivních sportovních činností. Osvojují si základní pravidla sportovních her, způsob jejich rozhodování a význam jednání jednotlivce i družstva v duchu fair play.

5.8.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

S ohledem na poměrně značnou rozdílnost fyziologického i mentálního vývoje jednotlivých žáků ve třídě (ročníku) a na velmi různou úroveň jejich pohybových schopností a dovedností, je výuka vyučovacího předmětu Tělesná výchova sice členěna do třech základních, na sebe navazujících etap, ty se však meziročníkově značně prolínají.

První etapa zahrnuje 1. a 2. ročník, druhá 3. až 5. ročník a třetí etapa 6. až 9. ročník. I když je vzdělávací obsah předmětu rozpracován do jednotlivých tříd, je rozdělen do tematických bloků, které se meziročníkově opakují a postupně rozšiřují.

Předmět Tělesná výchova je vyučován na 1. a 2. stupni ve všech ročnících v časové dotaci 2 hodiny týdně.

Na 1. a 2. stupni se vyučovací předmět Tělesná výchova vyučuje pro všechny žáky společně, případně je výuka organizována na 2. stupni samostatně pro chlapce a dívky..

Převažující formou výuky je vyučovací hodina. Kromě toho je obsah předmětu realizován v blocích. Plavecký výcvik je zajištěn „ smluvně“ s plaveckou školou pro 1. – 5. ročník a lyžařský výcvik pro 7. ročník je zajištěn v případě zájmu žáků pedagogickými pracovníky s požadovanou kvalifikací.

Výuka je organizována ve školní tělocvičně a na fotbalovém hřišti TJ Sokol Jesenice. Toto sportovní zařízení umožňuje realizovat požadovanou výuku gymnastiky, sportovních her a lehké atletiky. Žákům ze zájmem o sport nabízíme na úrovni školy zapojení do kroužků - sportovní hry a v mimoškolní činnosti zapojení do žákovského mužstva kopané TJ Sokol Jesenice.

V průběhu školní docházky organizujeme celodenní školní akci – tematickou exkurzi s programem na dopravním hřišti v Příbrami.

5.8.3 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Tělesná výchova

<p>KOMPETENCE K UČENÍ vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty. ▪ Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti a dovednosti. ▪ Vedeme žáky k tomu, aby si osvojili nové pohybové dovednosti, kultivovali svůj pohybový projev i správné držení těla a postupně usilovali o optimální rozvoj zdravotně orientované zdatnosti. ▪ Uplatňujeme individuální přístup k žákovi. ▪ Při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace.
<p>KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickém uvažování a k řešení problémů</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Podporujeme týmovou spolupráci při řešení sportovní problematiky a při hledání vhodné taktiky v individuálních i kolektivních sportech. ▪ Ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají. ▪ Podporujeme žáky v tom, aby pozitivně prožívali osvojené pohybové činnosti a využívali je jako prostředek k překonávání aktuálních negativních tělesných či duševních stavů.
<p>KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků. ▪ Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd, ročníků, věkových kategorií. ▪ Důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených ve školním řádu, v řádech odborných pracoven a tělocvičny, řádu akcí mimo školu apod. a umožňujeme žákům podílet se na sestavování těchto pravidel. ▪ Vedeme žáky k čestnému jednání v duchu " fair play ".
<p>KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozdvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. ▪ Rozvíjíme schopnost žáků přijímat a zastávat v týmu různé role. ▪ Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. ▪ Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. ▪ Učíme žáky k tomu, aby si uvědomovali význam sociálních vztahů a rolí ve sportu a v jiných pohybových aktivitách a uměli je využít pro hodnotné pohybové vyžití i přátelské meziosobní vztahy s vrstevníky.
<p>KOMPETENCE OBČANSKÉ - jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí - jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Netolerujeme sociálně patologické projevy chování - drogy, šikana, kriminalita mládeže (PSPJ) ▪ Netolerujeme nekamarádské chování a odmítnutí požadované pomoci. ▪ Důsledně dbáme na dodržování pravidel chování ve škole, stanovených ve vnitřních normách školy. ▪ Při kázeňských problémech žáků se vždy snažíme zjistit jejich motiv (příčinu). ▪ Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví a k ochraně životního prostředí. ▪ V hodnocení žáků (ve zřetelné převaze) uplatňujeme prvky pozitivní motivace.

<p>KOMPETENCE PRACOVNÍ naučit žáky chránit své zdraví</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Důsledně učíme žáky dodržovat organizační, hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečně sportovní či jiné pohybové činnosti ve známém i méně známém prostředí.
--	--

5.8.4 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Tělesná výchova

1. stupeň

Očekávané výstupy (OVO)- 1. období

žák

- 1.1 *spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti*
- 1.2 *zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení*
- 1.3 *spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích*
- 1.4 *uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy*
- 1.5 *reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci*

Očekávané výstupy (OVO) - 2. období

žák

- 1.6 *podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti*
- 1.7 *zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením*
- 1.8 *zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her*
- 1.9 *uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka*
- 1.10 *jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti*
- 1.11 *jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví*
- 1.12 *užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení*
- 1.13 *zorganizuje nenáročnou pohybovou činností a soutěže na úrovni třídy*
- 1.14 *změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky*
- 1.15 *orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace*

Učivo (U)

1. ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

- 1.1 **význam pohybu pro zdraví** - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu
- 1.2 **příprava organismu** - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení
- 1.3 **zdravotně zaměřené činnosti** - správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití
- 1.4 **rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu**
- 1.5 **hygiena při TV** - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity
- 1.6 **bezpečnost při pohybových činnostech** - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první předlékařská pomoc v podmínkách TV

2. ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

- 2.1 **pohybové hry** - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost
- 2.2 **základy gymnastiky** - průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti
- 2.3 **rytmické a kondiční formy cvičení pro děti** - kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance
- 2.4 **průpravné úpoly** - přetahy a přetlaky
- 2.5 **základy atletiky** - rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky, hod míčkem
- 2.6 **základy sportovních her** - manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů
- 2.7 **turistika a pobyt v přírodě** – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody
- 2.8 **plavání** - (*základní plavecká výuka – plavecký výcvik, je zajištěn "smluvně" s plaveckou školou*)
hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu
- 2.9 **lyžování – bruslení** (*podle klimatických podmínek*) - hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích
- 2.10 **další pohybové činnosti** (*podle podmínek školy a zájmu žáků*)

3. ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- 3.1 **komunikace v TV** - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály
- 3.2 **organizace při TV** - základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí
- 3.3 **zásady jednání a chování** - fair play, olympijské ideály a symboly
- 3.4 **pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností** - her, závodů, soutěží
- 3.5 **měření a posuzování pohybových dovedností** - měření výkonů, základní pohybové testy
- 3.6 **zdroje informací o pohybových činnostech**

2. STUPEŇ

4. ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ**Očekávané výstupy (OVO)**

žák

- 4.1 *aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem*
- 4.2 *usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program*
- 4.3 *samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly*
- 4.4 *odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší*
- 4.5 *uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost*

Učivo (U)

- 4.1 **význam pohybu pro zdraví** - rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců
- 4.2 **zdravotně orientovaná zdatnost** - rozvoj ZOZ
- 4.3 **prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí** - průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení
- 4.4 **hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech** - v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného

5. ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ**Očekávané výstupy (OVO)**

žák

- 5.1 *zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech*
- 5.2 *posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny*

Učivo (U)

- 5.1 **pohybové hry** - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity
- 5.2 **gymnastika** - akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí
- 5.3 **estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem** - základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance
- 5.4 **úpoly** - základy sebeobrany, základy aikidó, džudo, karatedó
- 5.5 **atletika** - rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, skok do dálky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí
- 5.6 **sportovní hry** - *foťbal, basketbal* - herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie
- 5.7 **turistika a pobyt v přírodě** - příprava podstatných částí turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce; přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla
- 5.8 **plavání** – *podle podmínek školy* - **Plavecký výcvik je zajištěn "smluvně" s plaveckou školou**

- 5.9. **lyžování – lyžařský výcvik (převážně 7. ročník – dle zájmu žáků)** - běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku
bruslení (podle klimatických podmínek)
- 5.10 **další (i netradiční) pohybové činnosti** (podle podmínek školy) vybíjená, přehazovaná , korfbal, florbal, ringo

6. ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

Očekávané výstupy (OVO)

žák

- 6.1 *užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu*
- 6.2 *naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu*
- 6.3 *dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji*
- 6.4 *rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora*
- 6.5 *sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí*
- 6.6 *zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy, spolurozhoduje osvojené hry a soutěže*
- 6.7 *zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci*

Učivo (U)

- 6.1 **komunikace v TV** - tělocvičné názvosloví osvojených činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojených pohybových činnostech
- 6.2 **organizace prostoru a pohybových činností** - v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj - výběr, ošetřování
- 6.3 **historie a současnost sportu** - významné soutěže a sportovci, olympismus - olympijská charta
- 6.4 **pravidla osvojených pohybových činností** - her, závodů, soutěží
- 6.5 **zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech**
- 6.6 **měření výkonů a posuzování pohybových dovedností** - měření, evidence, vyhodnocování

5.8.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Tv**TĚLESNÁ VÝCHOVA - 1. ročník**

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti ▪ osvojuje si základní pojmy ▪ používá vhodné oblečení ▪ osvojuje si pravidla bezpečnosti ▪ reaguje na základní pokyny, startovní povely, signály a gesta učitele ▪ osvojuje si gymnastické držení těla ▪ ověřuje si, že hra přináší radost ▪ ověřuje si, že různá cvičení mají různé účinky ▪ rozlišuje různá nebezpečí při hrách ▪ seznamuje se s pravidly chování v terénu, táboření 	<p>ATLETIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rychlý a vytrvalý běh, skok do dálky, hod míčkem <p>GYMNASTIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním, nářadím <p>SPORTOVNÍ HRY</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ manipulace s míčem, spolupráce ve hře <p>ÚPOLY</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ přetahy a přetlaky <p>RYTMICKÉ A KONDIČNÍ FORMY CVIČENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ cvičení s hudbou, jednoduché tance <p>POHYBOVÉ HRY</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pohybová tvořivost <p>TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ chůze v terénu, ochrana přírody 	<p>OSV - Škola v přírodě VDO - Masopust Zahradní party ENV - Uklidme Česko</p>

Na plavecký výcvik jezdí zejména žáci 1. stupně. Plavecký výcvik je pro žáky 1. – 5. ročníku zajištěn zpravidla "smluvně" s plaveckou školou. Bruslení se pro žáky 1. ročníku uskutečňuje dle podmínek školy.

TĚLESNÁ VÝCHOVA - 2. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení ▪ osvojuje si základní pojmy, dovede pojmenovat základní náčiní a nářadí ▪ uvědomuje si, že při zpevnění těla se provádějí cvičení snáze ▪ používá vhodné oblečení ▪ osvojuje si pravidla bezpečnosti ▪ reaguje na základní pokyny, startovní povely, signály a gesta učitele ▪ osvojuje si gymnastické držení těla ▪ ověřuje si, že hra přináší radost ▪ osvojuje si zjednodušená pravidla her spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích ▪ ověřuje si, že různá cvičení mají různé účinky ▪ rozlišuje různá nebezpečí při hrách ▪ osvojuje si pravidla chování v terénu, táboření ▪ adaptace na vodní prostředí, hygiena plavání, základní plavecké dovednosti 	<p>ATLETIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rychlý a vytrvalý běh, skok do dálky, hod míčkem <p>GYMNASTIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním, nářadím <p>SPORTOVNÍ HRY</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ manipulace s míčem, spolupráce ve hře <p>ÚPOLY</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ přetahy a přetlaky <p>RYTMICKÉ A KONDIČNÍ FORMY CVIČENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ cvičení s hudbou, jednoduché tance <p>POHYBOVÉ HRY</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pohybová tvořivost <p>TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ chůze v terénu, ochrana přírody 	<p>OSV - Škola v přírodě VDO - Masopust Zahradní party ENV - Uklidme Česko</p>

Na plavecký výcvik jezdí zejména žáci 1. stupně. Plavecký výcvik je pro žáky 1. – 5. ročníku zajištěn zpravidla "smluvně" s plaveckou školou. Bruslení se pro žáky 2. ročníku uskutečňuje dle podmínek školy.

TĚLESNÁ VÝCHOVA - 3. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ osvojuje si základní pojmy, dovede pojmenovat základní nářadí a náčiní ▪ používá vhodné oblečení ▪ osvojuje si pravidla bezpečnosti ▪ reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci ▪ používá základní techniku běhu, skoku do dálky, hodů míčkem z chůze i z rozběhu ▪ osvojuje si gymnastické držení těla ▪ ověřuje si, že hra přináší radost ▪ ověřuje si, že různá cvičení mají různé účinky ▪ ověřuje si způsoby měření a zaznamenání výkonů v atletických činnostech a disciplínách ▪ uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy ▪ rozlišuje různá nebezpečí při hrách ▪ osvojuje si základní pravidla chování v terénu, táboření ▪ adaptace na vodní prostředí, hygiena plavání 	<p>ATLETIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rychlý a vytrvalý běh, skok do dálky, hod míčkem <p>GYMNASTIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním, nářadím <p>SPORTOVNÍ HRY</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ manipulace s míčem, spolupráce ve hře <p>ÚPOLY</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ přetahy a přetlaky <p>RYTMICKÉ A KONDIČNÍ FORMY CVIČENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ cvičení s hudbou, jednoduché tance <p>POHYBOVÉ HRY</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pohybová tvořivost <p>TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ chůze v terénu, ochrana přírody 	<p>OSV - Škola v přírodě VDO - Masopust Zahradní party ENV - Uklidme Česko</p>

Na plavecký výcvik jezdí zejména žáci 1. stupně. Plavecký výcvik je pro žáky 1. – 5. ročníku zajištěn zpravidla "smluvně" s plaveckou školou. Bruslení se pro žáky 3. ročníku uskutečňuje dle podmínek školy.

TĚLESNÁ VÝCHOVA - 4. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti ▪ zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením ▪ zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her ▪ používá základní techniku běhu, skoku do dálky, hodů míčkem z chůze i z rozběhu ▪ uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka ▪ jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví ▪ ověřuje si, že různá cvičení mají různé účinky ▪ změní základní pohybové výkony ▪ adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání ▪ zvládá vybranou plaveckou techniku ▪ zlepšuje svou tělesnou kondici 	<p>ATLETIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rychlý a vytrvalý běh, skok do dálky, hod míčkem <p>GYMNASTIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním, náradím <p>SPORTOVNÍ HRY</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ manipulace s míčem, spolupráce ve hře <p>ÚPOLY</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ přetahy a přetlaky <p>RYTMICKÉ A KONDIČNÍ FORMY CVIČENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ cvičení s hudbou, jednoduché tance <p>POHYBOVÉ HRY</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pohybová tvořivost <p>TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ chůze v terénu, ochrana přírody 	<p>OSV - Škola v přírodě VDO - Masopust Zahradní party ENV - Uklidme Česko</p>

Na plavecký výcvik jezdí zejména žáci 1. stupně. Plavecký výcvik je pro žáky 1. – 5. ročníku zajištěn zpravidla "smluvně" s plaveckou školou. Bruslení se pro žáky 4. ročníku uskutečňuje dle podmínek školy.

TĚLESNÁ VÝCHOVA - 5. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ projevuje samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti ▪ zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy ▪ vytváří varianty pohybových her ▪ užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení ▪ používá základní techniku běhu, skoku do dálky, hodů míčkem z chůze i z rozběhu ▪ uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování ▪ adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka ▪ dodržuje pravidla her a soutěží ▪ ověřuje si, že různá cvičení mají různé účinky ▪ změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky ▪ adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání ▪ orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace ▪ adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti ▪ zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti ▪ zlepšuje svou tělesnou kondici ▪ jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti 	<p>ATLETIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rychlý a vytrvalý běh, skok do dálky, hod míčkem <p>GYMNASTIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním, nářadím <p>SPORTOVNÍ HRY</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ manipulace s míčem, spolupráce ve hře ▪ utkání podle zjednodušených pravidel <p>ÚPOLY</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ přetahy a přetlaky <p>RYTMICKÉ A KONDIČNÍ FORMY CVIČENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ cvičení s hudbou, jednoduché tance <p>POHYBOVÉ HRY</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pohybová tvořivost, netradiční pohybové hry <p>TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ přesun do terénu a chování v dopr. prostředcích ▪ chůze v terénu, ochrana přírody 	<p>OSV - Škola v přírodě VDO - Masopust Zahradní party ENV - Uklidme Česko</p>

Na plavecký výcvik jezdí zejména žáci 1. stupně. Plavecký výcvik je pro žáky 1. – 5. ročníku zajištěn zpravidla "smluvně" s plaveckou školou. Bruslení se pro žáky 5. ročníku uskutečňuje dle podmínek školy.

TĚLESNÁ VÝCHOVA - 6. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí 	<p>ATLETIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ základy rozhodování, měření a evidence výkonů ▪ zdravý životní styl – volnočasové aktivity, doping, drogy <p>Běh Skok Hod Vrh</p> <p>SPORTOVNÍ HRY fotbal, basketbal, přehazovaná, florbal, T-bal,</p> <p>POHYBOVÉ HRY závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením</p> <p>RYTMICKÉ A KONDIČNÍ FORMY CVIČENÍ</p> <p>GYMNASTIKA akrobacie - kotoul vpřed – vzad a jeho modifikace <ul style="list-style-type: none"> - kotoul vzad do zášvihu - stoj na rukou - rovnovážné polohy v postojích - přemet stranou </p> <p>přeskoky - roznožka přes kozu (bednu) našír – naděl <ul style="list-style-type: none"> - skrčka přes kozu (bednu) našír </p> <p>hrazda po čelo - náskok do vzporu – toč, výmyk, podmet <ul style="list-style-type: none"> - přešvihy únožmo ve vzporu </p> <p>lavičky - různé druhy chůze s doprovodnými pohyby paží <ul style="list-style-type: none"> - rovnovážné polohy - klus, poskoky </p> <p>ÚPOLY <ul style="list-style-type: none"> - průpravné úpoly – přetahy, přetlaky - pády vzad skulením do kolébky, kotoulem přes rameno </p> <p>TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ</p>	<p>OSV - Zahradní party ENV - Uklidme Česko</p>

Plavání a bruslení se pro žáky 6. – 9. ročníku uskutečňuje zpravidla dle podmínek školy a zájmu žáků.

TĚLESNÁ VÝCHOVA - 7. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora 	<p>ATLETIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ základy rozhodování, měření a evidence výkonů ▪ zdravý životní styl – volnočasové aktivity, doping, drogy <p>Běh Skok Hod Vrh</p> <p>SPORTOVNÍ HRY fotbal, basketbal, přehazovaná, florbal, T-bal,</p> <p>POHYBOVÉ HRY závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením</p> <p>RYTMICKÉ A KONDIČNÍ FORMY CVIČENÍ</p> <p>GYMNASTIKA akrobacie - kotoul vpřed – vzad a jeho modifikace</p> <ul style="list-style-type: none"> - kotoul vzad do zášvihu - stoj na rukou - rovnovážné polohy v postojích - přemet stranou <p>přeskoky - roznožka přes kozu (bednu)</p> <ul style="list-style-type: none"> - skrčka přes kozu (bednu) <p>hrazda po čelo - náskok do vzporu – toč, výmyk, podmet</p> <ul style="list-style-type: none"> - přešvihy únožmo ve vzporu <p>lavičky - různé druhy chůze s doprovodnými pohyby paží</p> <ul style="list-style-type: none"> - rovnovážné polohy - klus, poskoky <p>ÚPOLY</p> <ul style="list-style-type: none"> - průpravné úpoly – přetahy, přetlaky - pády vzad skulením do kolébky, kotoulem přes rameno <p>TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ</p>	<p>OSV - Zahradní party</p> <p>OSV – Lyžařský výcvikový kurz</p> <p>ENV - Uklidme Česko</p>

Plavání a bruslení se pro žáky 6. – 9. ročníku uskutečňuje zpravidla dle podmínek školy a zájmu žáků.
Na lyžařský výcvik jezdí žáci zejména 7. ročníku. Lyžařský výcvik se uskutečňuje dle podmínek školy.

TĚLESNÁ VÝCHOVA - 8. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci 	<p>ATLETIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ základy rozhodování, měření a evidence výkonů ▪ zdravý životní styl – volnočasové aktivity, doping, drogy <p>Běh Skok Hod Vrh</p> <p>SPORTOVNÍ HRY fotbal, basketbal, přehazovaná, florbal, T-bal,</p> <p>POHYBOVÉ HRY závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením</p> <p>RYTMICKÉ A KONDIČNÍ FORMY CVIČENÍ</p> <p>GYMNASTIKA akrobacie - kotoul vpřed – vzad a jeho modifikace</p> <ul style="list-style-type: none"> - kotoul vzad do zášvihu - stoj na rukou - rovnovážné polohy v postojích - přemet stranou <p>přeskoky - roznožka přes kozu (bednu) našír – nadél</p> <ul style="list-style-type: none"> - skrčka přes kozu (bednu) našír <p>hrazda po čelo - náskok do vzporu – toč, výmyk, podmet</p> <ul style="list-style-type: none"> - přešvihy únožmo ve vzporu <p>lavičky - různé druhy chůze s doprovodnými pohyby paží</p> <ul style="list-style-type: none"> - rovnovážné polohy - klus, poskoky <p>ÚPOLY</p> <ul style="list-style-type: none"> - průpravné úpoly – přetahy, přetlaky - pády vzad skulením do kolébky, kotoulem přes rameno <p>TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ</p>	<p>OSV - Zahradní party ENV - Uklidme Česko</p>

Plavání a bruslení se pro žáky 6. – 9. ročníku uskutečňuje zpravidla dle podmínek školy a zájmu žáků.

TĚLESNÁ VÝCHOVA - 9. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci 	<p>ATLETIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ základy rozhodování, měření a evidence výkonů ▪ zdravý životní styl – volnočasové aktivity, doping, drogy <p>Běh Skok Hod Vrh</p> <p>SPORTOVNÍ HRY fotbal, basketbal, přehazovaná, florbal, T-bal,</p> <p>POHYBOVÉ HRY závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením</p> <p>RYTMICKÉ A KONDIČNÍ FORMY CVIČENÍ</p> <p>GYMNASTIKA akrobacie - kotoul vpřed – vzad a jeho modifikace <ul style="list-style-type: none"> - kotoul vzad do zášvihu - stoj na rukou - rovnovážné polohy v postojích - přemet stranou <p>přeskoky - roznožka přes kozu (bednu) našír – naděl <ul style="list-style-type: none"> - skrčka přes kozu (bednu) našír <p>hrazda po čelo - náskok do vzporu – toč, výmyk, podmet <ul style="list-style-type: none"> - přešvihy únožmo ve vzporu <p>lavičky - různé druhy chůze s doprovodnými pohyby paží <ul style="list-style-type: none"> - rovnovážné polohy - klus, poskoky <p>ÚPOLY <ul style="list-style-type: none"> - průpravné úpoly – přetahy, přetlaky - pády vzad skulením do kolébky, kotoulem přes rameno <p>TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ</p> </p></p></p></p></p>	<p>OSV - Zahradní party ENV - Uklidme Česko</p>

Plavání a bruslení se pro žáky 6. – 9. ročníku uskutečňuje zpravidla dle podmínek školy a zájmu žáků.

5.9 PRACOVNÍ VÝCHOVA

5.9.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Pracovní výchova* vychází ze vzdělávacího oboru *Člověk a svět práce*, postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Vzdělávací obsah předmětu vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Cíleně se zaměřuje na praktické (zejména manuální) pracovní dovednosti a návyky a doplňuje tak celé základní vzdělání o tuto důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích obsahů vyučovacích předmětů a je jejich určitou protíváhou.

5.9.2 Obsahové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět pracovní výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 1. až 9. ročníku.

Časová dotace v učebním plánu je 1 vyučovací hodina týdně (celkem 8 hodin). Osnovy pro tento předmět obsahují rozpracované a konkretizované výstupy a učivo ze všech tematických okruhů vzdělávací oblasti člověk a svět práce RVP ZV.

(na 1. stupni: práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů; na 2. stupni: Práce s technickými materiály, Design a konstruování, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů, Svět práce.

Na 1. stupni se třídy nedělí, na 2. stupni jsou žáci při výuce Pracovní výchovy pravidelně střídavě rozděleni do dvou pracovních skupin s odlišným charakterem pracovních činností. Na 2. stupni je podle potřeby prováděna výměna náplně výuky mezi oběma skupinami (školní dílna a cvičná kuchyň).

Výuka probíhá z převážné části v odborných učebnách školy (školní dílna), na školním pozemku, v nejbližším okolí školy a formou exkurzí i ve vybraných institucích a výrobních podnicích.

Vzdělávání v pracovní výchově školní dílna směřuje k:

- získání základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, zejména při ručním opracování materiálu
- osvojování správné volby a používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci, osvojení si práce s dostupnou mechanizací a technikou, včetně techniky výpočetní, a to v základní uživatelské úrovni
- osvojení a uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce, základů organizace a plánování práce a technologické kázně
- získání pozitivního vztahu k práci a odpovědného a tvořivého postoje k vlastní činnosti a její kvalitě
- získávání orientace v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci
- seznámení s historií významných a zajímavých vynálezů technického pokroku pro poznání a pochopení kontinuity vývoje technické vyspělosti a ekonomických podmínek života společnosti

Vzdělávání v pracovní výchově cvičná kuchyně směřuje k:

- získání základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, zejména činnostech v domácnosti, vedení domácnosti apod.
  - poznání vybraných technologických výrobních postupů, materiálů a jejich užitečných vlastností, surovin a plodin a osvojení si jednoduchých pracovních postupů pro běžný život
  - osvojení si a uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany při práci, hygieny práce, základů organizace a plánování práce a technologické kázně
- 6 získání pozitivního vztahu k práci a odpovědného a tvořivého postoje k vlastní činnosti a její kvalitě

- získání orientace v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojování potřebných poznatků a dovedností významných pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

5.9.3 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu pracovní činnosti

KOMPETENCE K UČENÍ	<ul style="list-style-type: none"> - Na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení. - Podporujeme samostatnost a tvořivost. - Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti. - Ve výuce se zaměřujeme prioritně na „aktivní“ dovednosti, učivo používáme jako prostředek k jejich získání. - Motivujeme k učení – snažíme se cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení. - Při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace. - Učíme trpělivosti, povzbuzujeme.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	<ul style="list-style-type: none"> - Učíme žáky nebát se problémů („problémy byly, jsou a budou - problém není hrozba, ale výzva“). - Na modelových příkladech učíme žáky užívat různé algoritmy řešení problémů. - Podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému. - Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení. - Podporujeme využívání moderní techniky při řešení problémů.
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů. - Vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty. - Vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy, své obce, sebe a ostatních lidí. - Vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti. - Důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených ve školním řádu, v řádech odborných pracoven, řádu akcí mimo školu apod.; umožňujeme žákům podílet se na sestavování těchto pravidel.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - Minimalizujeme používání frontální metody výuky, podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování. - Podporujeme „inkluzi“ („začlenění“) - volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu. - Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce.
KOMPETENCE OBČANSKÉ	<ul style="list-style-type: none"> - Netolerujeme sociálně patologické projevy chování (drogy, šikana, kriminalita mládeže). - Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. - Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů. - Netolerujeme nekamarádkské chování a odmítnutí požadované pomoci. - Netolerujeme žádnou podobu (aktivní, pasivní, otevřenou, skrytou) podpory výše uvedených negativních jevů. - Důsledně dbáme na dodržování pravidel chování ve škole, stanovených ve vnitřních normách školy. - Neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření. - Dodržujeme zásadu, „že tu není špatný žák, jsou tu jen špatné projevy jeho chování“. - V rámci předmětu seznamujeme žáky s vhodnými právními normami. - Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k ochraně životního prostředí. - Učíme žáky poskytnout účinnou první pomoc. - Důsledně vyžadujeme dodržování stanovených pravidel (pravidla bezpečné práce při fyzikálních měřeních, pozorováních a experimentech, pravidla chování ve škole, v učebně fyziky, dodržování stanovených pracovních postupů apod.

	- Neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření.
KOMPETENCE PRACOVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. Žádnou práci netrestáme. Kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme. - Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky. - Důsledně žáky vedeme k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků. - Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi – cíleně ujasňujeme představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného dalšího studia. - Cíleně posilujeme (motivujeme) žáky k dosažení jimi vhodně zvoleného dalšího studia (budoucího povolání).
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	<ul style="list-style-type: none"> -Učíme žáky ovládat digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a společnosti. -Učíme žáky, aby se rozhodovali samostatně, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít. -Vedeme žáky k vyhledávání a získávání informací, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat/informací/digitálních obsahů, a aby k tomu volili vhodné postupy. -Učíme žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty a vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků. - Vedeme žáky tak, aby si usnadnili práci, dokázali k tomu využít digitální technologie, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce. -Učíme žáky pochopit význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme je s novými technologiemi. - Učíme žáky kriticky hodnotit přínosy digitálních technologií a na základě toho reflektovat rizika jejich využívání. -Vedeme žáky k tomu, aby předešli situacím, které ohrožují bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné i duševní zdraví i zdraví ostatních. - Při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí se snažíme vést žáky tak, aby jednali a chovali se eticky a ohleduplně.

5.9.4 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Člověk a svět práce

1. stupeň

1. PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Očekávané výstupy - 1. období (OVO)

žák

1.1 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů

1.2 pracuje podle slovního návodu a předlohy

Očekávané výstupy - 2. období (OVO)

žák

1.3 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu

1.4 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic

1.5 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu

1.6 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

Učivo (U)

- 1.1 vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)
- 1.2 pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití
- 1.3 jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce
- 1.4 lidové zvyky, tradice, řemesla

2. KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI**Očekávané výstupy - 1. období (OVO)**

žák

2.1 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi**Očekávané výstupy - 2. období (OVO)**

žák

2.2 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž**2.3 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu****2.4 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu****Učivo (U)**

- 2.1 stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů
- 2.2 práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

3. PĚSTITELSKÉ PRÁCE**Očekávané výstupy - 1. období (OVO)**

žák

3.1 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování**3.2 pečuje o nenáročnou rostlinu****Očekávané výstupy - 2. období (OVO)**

žák

3.3 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování**3.4 ošetrí a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny****3.5 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní****3.6 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu****Učivo (U)**

- 3.1 základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo
- 3.2 pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)
- 3.3 pěstování pokojových rostlin

3.4 rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie

4. PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy - 1. období (OVO)

žák

4.1 připraví tabuli pro jednoduché stolování

4.2 chová se vhodně při stolování

Očekávané výstupy - 2. období (OVO)

žák

4.3 orientuje se v základním vybavení kuchyně

4.4 připraví samostatně jednoduchý pokrm

4.5 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování

4.6 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

Učivo (U)

4.1 základní vybavení kuchyně

4.2 výběr, nákup a skladování potravin

4.3 jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování

4.4 technika v kuchyni - historie a význam

2. stupeň

5. PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

Očekávané výstupy (OVO)

žák

5.1 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň

5.2 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí

5.3 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost

5.4 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku

5.5 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu

Učivo (U)

5.1 vlastností materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity)

5.2 pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování

5.3 jednoduché pracovní operace a postupy

5.4 organizace práce, důležité technologické postupy

5.5 technické náčrty a výkresy, technické informace, návody

5.6 úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla

6. DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ**Očekávané výstupy (OVO)**

žák

*6.1 sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model**6.2 navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.**6.3 provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení**6.4 dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu***Učivo (U)**

6.1 stavebnice (konstrukční, elektrotechnické, elektronické), sestavování modelů, tvorba konstrukčních prvků, montáž a demontáž

6.2 návod, předloha, náčrt, plán, schéma, jednoduchý program

7. PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ**Očekávané výstupy (OVO)**

žák

*7.1 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin**7.2 pěstuje a využívá květiny pro výzdobu**7.3 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu**7.4 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty**7.5 dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty***Učivo (U)**7.1 **základní podmínky pro pěstování** - půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy7.2 **zelenina** - osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny7.3 **okrasné rostliny** - základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin; květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin7.4 **ovocné rostliny** - druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování7.5 **léčivé rostliny, koření** - pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie7.6 **chovatelství** - chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se známými a neznámými zvířaty**8. PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI****Očekávané výstupy (OVO)**

žák

*8.1 provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví**8.2 ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů**8.3 správně zachází s pomůckami, nástroji, náradím a zařízením včetně údržby, provádí drobnou domácí údržbu**8.4 dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem***Učivo (U)**8.1 **finance, provoz a údržba domácnosti** - rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory; hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti; údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace; spotřebiče v domácnosti8.2 **elektrotechnika v domácnosti** - elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití, ochrana, údržba, bezpečnost a

ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem

9. PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy (OVO)

žák

- 9.1 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče*
- 9.2 připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy*
- 9.3 dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti*
- 9.4 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni*

Učivo

- 9.1 **kuchyně** - základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu
- 9.2 **potravin** - výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku
- 9.3 **příprava pokrmů** - úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů
- 9.4 **úprava stolu a stolování** - jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole

10. SVĚT PRÁCE (závazný pro 8. a 9. ročník s možností realizace od 7. ročníku)

Očekávané výstupy (OVO)

žák

- 10.1 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí*
- 10.2 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy*
- 10.3 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání*
- 10.4 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce*

Učivo (U)

- 10.1 **trh práce** --povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce
- 10.2 **volba profesní orientace** - základní principy □ sebezpoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace -informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb
- 10.3 **možnosti vzdělávání** - náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby
- 10.4 **zaměstnání**-- pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce, práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů
- 10.5 **podnikání** - druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání

5.9.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Pv**PRACOVNÍ VÝCHOVA - I. ročník**

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ dovede trhat, lepit, stříhat, vystříhovat, překládat papír ▪ stříhat a lepit textilii ▪ dovede navlékat, aranžovat, třídít přírodní materiály ▪ užívá modelovací hmotu ▪ zhotoví jednoduché výrobky ▪ popíše jednoduchý pracovní postup ▪ napodobí předváděnou práci <ul style="list-style-type: none"> ▪ sestaví a demontuje jednoduchý model dle vlastního rozhodnutí <ul style="list-style-type: none"> ▪ provede jednoduché pěstitelské práce ▪ předvede péči o pokojové květiny <ul style="list-style-type: none"> ▪ připraví tabuli pro jednoduché stolování ▪ chová se vhodně při stolování 	<p><u>Práce s drobným materiálem</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ papír a karton, přírodniny, modelovací hmota, textil aj. ▪ pracovní pomůcky a nástroje ▪ pracovní postupy ▪ lidové zvyky <p><u>Konstrukční činnosti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ stavebnice, sestavování modelů <p><u>Pěstitelské práce</u></p> <ul style="list-style-type: none"> b) základní podmínky pro pěstování c) pěstování rostlin v místnosti, na zahradě <p><u>Příprava pokrmů</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ úprava stolu, správné stolování 	<p>OSV – Škola v přírodě</p> <p>VDO – Vánoční jarmark</p> <p>Vynášení Morany</p> <p>Masopust</p> <p>Zahradní party</p> <p>ENV – Den Země</p> <p>Uklidíme Česko</p> <p>Třídění odpadu ve škole</p>

PRACOVNÍ VÝCHOVA - 2. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <p>5 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů</p> <p>6 dovede stříhat, ohýbat, spojovat, propichovat, navlékat, svazovat různé druhy materiálů</p> <p>7 dovede navlékat, aranžovat, dotvářet, opracovávat a třídit přírodní materiály</p> <p>8 užívá modelovací hmotu</p> <p>9 užívá jehlu, nit, přišije knoflík</p> <p>10 zhotoví jednoduché výrobky</p> <p>11 popíše jednoduchý pracovní postup</p> <p>12 pracuje podle slovního návodu</p> <p>13 sestaví a demontuje jednoduchý model podle vlastní představy</p> <p>14 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování</p> <p>15 popíše změny přírody</p> <p>16 zaznamená a zhodnotí výsledky poznání</p> <p>17 provede jednoduché pěstitelské práce</p> <p>18 předvede péči o pokojové květiny</p> <p>19 připraví tabuli pro jednoduché stolování</p> <p>20 popíše správné chování při stolování</p>	<p><u>Práce s drobným materiálem</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ papír a karton, přírodniny, modelovací hmota, textil aj. ▪ pracovní pomůcky a nástroje ▪ pracovní postupy ▪ lidové zvyky <p><u>Konstrukční činnosti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ stavebnice, sestavování modelů <p><u>Pěstitelské práce</u></p> <p>d) základní podmínky pro pěstování</p> <p>e) pěstování rostlin v místnosti, na zahradě</p> <p><u>Příprava pokrmů</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ úprava stolu, správné stolování 	<p>OSV – Škola v přírodě</p> <p>VDO – Vánoční jarmark</p> <p>Vynášení Morany</p> <p>Masopust</p> <p>Zahradní party</p> <p>ENV – Den Země</p> <p>Uklidíme Česko</p> <p>Třídění odpadu ve škole</p>

PRACOVNÍ VÝCHOVA - 3. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pracuje podle slovního návodu a předlohy ▪ dovede stříhat, ohýbat, spojovat, propichovat, navlékat, svazovat, lisovat různé druhy materiálů ▪ dovede navlékat, aranžovat, dotvářet, opracovávat a třídit přírodní materiál ▪ užívá modelovací hmotu ▪ užívá jehlu, navleče nit, udělá uzlík, přišije knoflík ▪ užívá přední a zadní steh ▪ zhotoví jednoduché výrobky ▪ popíše jednoduchý pracovní postup ▪ pracuje podle slovního návodu ▪ zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi ▪ sestaví a demontuje jednoduchý model podle představy ▪ pečuje o nenáročné rostliny ▪ rozezná změny v přírodě dle ročního období ▪ zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování ▪ provede jednoduché pěstitelské práce ▪ předvede péči o pokojové květiny ▪ chová se vhodně při stolování ▪ připraví tabuli pro jednoduché stolování ▪ popíše a předvede správné chování při stolování 	<p><u>Práce s drobným materiálem</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ papír a karton, přírodniny, modelovací hmota, textil aj. ▪ pracovní pomůcky a nástroje ▪ pracovní postupy ▪ lidové zvyky <p><u>Konstrukční činnosti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ stavebnice, sestavování modelů <p><u>Pěstitelské práce</u></p> <ul style="list-style-type: none"> f) základní podmínky pro pěstování g) pěstování rostlin v místnosti, na zahradě <p><u>Příprava pokrmů</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ úprava stolu, správné stolování 	<p>OSV – Škola v přírodě</p> <p>VDO – Vánoční jarmark Vynášení Morany Masopust Zahradní party</p> <p>ENV – Den Země Uklid'me Česko Třídění odpadu ve škole</p>

PRACOVNÍ VÝCHOVA - 4. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu ▪ využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic ▪ dovede polepovat, tapetovat, vyřezávat ▪ seznámí se s prvky lidových tradic ▪ dovede aranžovat, dotvářet, opravovat a třídit přírodní materiál ▪ vybere vhodný pracovní nástroj a bezpečně s ním zachází ▪ pracuje podle slovního návodu a předlohy ▪ udržuje pořádek, dodržuje zásady hygieny ▪ poskytne první pomoc při úrazu ▪ provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž ▪ sestaví a demontuje jednoduchý pohyblivý model dle představy i předlohy ▪ dodržuje bezpečnost a hygienu práce ▪ provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování ▪ ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny ▪ provede jednoduché pěstitelské práce, seje, sází ▪ rozliší jedovaté a nebezpečné rostliny ▪ zvolí správné pomůcky, nástroje a nářadí ▪ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce ▪ poskytne první pomoc při úraze ▪ orientuje se v základním vybavení kuchyně ▪ připraví samostatně jednoduchý pokrm ▪ seznámí se s přípravou jednoduchého pokrmu ▪ udržuje pořádek a čistotu pracovní plochy ▪ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce ▪ poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni 	<p><u>Práce s drobným materiálem</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ papír a karton, přírodniny, modelovací hmota, textil aj. ▪ pracovní pomůcky a nástroje ▪ pracovní postupy ▪ lidové zvyky <p><u>Konstrukční činnosti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ stavebnice, sestavování modelů ▪ práce s návodem, předlohou, náčrtem <p><u>Pěstitelské práce</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ základní podmínky pro pěstování ▪ pěstování rostlin v místnosti, na zahradě ▪ rostliny jedovaté <p><u>Příprava pokrmů</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ základní vybavení kuchyně ▪ výběr a skladování potravin ▪ úprava stolu, správné stolování ▪ technika v kuchyni 	<p>OSV – Škola v přírodě</p> <p>VDO – Vánoční jarmark</p> <p style="padding-left: 20px;">Vynášení Morany</p> <p style="padding-left: 20px;">Masopust</p> <p style="padding-left: 20px;">Zahradní party</p> <p>ENV – Den Země</p> <p style="padding-left: 20px;">Uklidíme Česko</p> <p style="padding-left: 20px;">Třídění odpadu ve škole</p>

PRACOVNÍ VÝCHOVA - 5. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu ▪ udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu ▪ používá různé materiály při složitějších pracovních činnostech ▪ seznámí se s prvky lidových tradic ▪ vybere vhodný pracovní nástroj, pomůcku a bezpečně s ní zachází ▪ pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu ▪ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu ▪ sestaví a demontuje pohyblivý model dle předlohy i představy ▪ volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní ▪ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu ▪ předvede péči o pokojové rostliny ▪ provede jednoduché pěstitelské práce ▪ dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování ▪ udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni ▪ seznámí se s přípravou jednoduchého pokrmu 	<p><u>Práce s drobným materiálem</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ papír a karton, přírodniny, modelovací hmota, textil aj. ▪ pracovní pomůcky a nástroje ▪ pracovní postupy ▪ lidové zvyky <p><u>Konstrukční činnosti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ stavebnice, sestavování modelů ▪ práce s návodem, předlohou, náčrtem <p><u>Pěstitelské práce</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ základní podmínky pro pěstování ▪ pěstování rostlin v místnosti, na zahradě ▪ rostliny jedovaté <p><u>Příprava pokrmů</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ základní vybavení kuchyně ▪ výběr a skladování potravin ▪ úprava stolu, správné stolování ▪ technika v kuchyni 	<p>OSV – Škola v přírodě</p> <p>VDO – Vánoční jarmark Vynášení Morany Masopust Zahradní party</p> <p>ENV – Den Země Ukličme Česko Třídění odpadu ve škole</p>

PRACOVNÍ VÝCHOVA – 6. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • provede, vyřeší zadaný pracovní úkol správně a ve stanoveném rozsahu i termínu • provede zadané praktické činnosti s danými materiály: dřevo, plasty, kov, přírodní materiály • při práci používá vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní a vhodné osobní ochranné prostředky • dodržuje základní zásady péče o pracovní a životní prostředí • dodržuje základy bezpečnosti a ochrany při práci, hygienická pravidla a předpisy, dodržuje technologickou kázeň • na modelových situacích předvede poskytnutí první pomoci při úrazu • sestaví model, zhotoví výrobek podle návodu, náčrtu, plánu, předlohy, jednoduchého programu • uvede hlavní zásady pěstování vybraných rostlin • uvede, předvede základní způsoby ošetřování okrasných dřevin, pokojových rostlin aj. • uvede, předvede využití okrasných (pokojových) rostlin v interiéru • uvede příklady známých vztahů rostlin a zdraví člověka • používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče • připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy • dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti 	<p>Práce s technickými materiály</p> <ul style="list-style-type: none"> • práce s materiály a jejich vlastnosti (dřevo, kov, plasty, přírodní materiály) • pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování materiálů • jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce • lidové tradice, zvyky a řemesla • práce pro zlepšení školního prostředí • bezpečnost a ochrana zdraví při práci, první pomoc při úrazu • ochrana pracovního a životního prostředí <p>Design a konstruování</p> <ul style="list-style-type: none"> • stavebnice, sestavování modelů • návod, předloha, náčrt, plán, schéma, jednoduchý program <p>Pěstitelské práce, chovatelství</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní podmínky pro pěstování (půda a její zpracování, výživa rostlin) • podmínky a zásady pěstování zeleniny • okrasné rostliny (květiny v interiéru a exteriéru) • ovocné rostliny • léčivé rostliny a koření (rostliny a zdraví člověka, rostliny jedovaté) <p>Příprava pokrmů</p> <ul style="list-style-type: none"> • kuchyně (základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu) • základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů • úprava stolu a stolování, slavnostní stolování v rodině 	<p>VDO – Vánoční jarmark Zahradní party</p> <p>ENV – Den Země Ukličme Česko Třídění odpadu ve škole</p>

PRACOVNÍ VÝCHOVA – 7. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • provede, vyřeší zadaný pracovní úkol správně a ve stanoveném rozsahu i termínu • provede zadané praktické činnosti s danými materiály • při práci používá vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní a vhodné osobní ochranné prostředky • přečte technické dokumentace • dodržuje základní zásady péče o pracovní a životní prostředí • dodržuje základy bezpečnosti a ochrany při práci, hygienická pravidla a předpisy, dodržuje technologickou kázeň • volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin • pěstuje a využívá květiny pro výzdobu • používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu • prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty • dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty • provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví • ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů • správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby, provádí drobnou domácí údržbu • dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem • používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče • připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy • dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti 	<p>Práce s technickými materiály</p> <ul style="list-style-type: none"> • práce s materiály a jejich vlastnosti, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, přírodní materiály) • pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování materiálů • jednoduché pracovní operace a postupy, užívání technické dokumentace, organizace práce • lidové tradice, zvyky a řemesla • práce pro zlepšení školního prostředí • bezpečnost a ochrana zdraví při práci, první pomoc při úrazu • ochrana pracovního a životního prostředí <p>Pěstitelské práce, chovatelství</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní podmínky pro pěstování (půda a její zpracování, výživa rostlin) • zelenina, okrasné rostliny, ovocné rostliny • rostliny a zdraví člověka (rostliny jako drogy, alergie) • chovatelství (chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu, kontakt se známými a neznámými zvířaty) <p>Provoz a údržba domácnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • úklid domácnosti, údržba textilií • odpad a ekologická likvidace • elektrotechnika v domácnosti <p>Příprava pokrmů</p> <ul style="list-style-type: none"> • potraviny (výběr, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku) • základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů • úprava stolu a stolování, slavnostní stolování v rodině 	<p>VDO – Vánoční jarmark Zahradní party</p> <p>ENV – Den Země Uklid'me Česko Třídění odpadu ve škole</p>

PRACOVNÍ VÝCHOVA – 8. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • provede, vyřeší zadaný pracovní úkol správně a ve stanoveném rozsahu i termínu • provede zadané praktické činnosti s danými materiály: dřevo, plasty, kov, přírodní materiály • při práci používá vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní a vhodné osobní ochranné prostředky • přečte technické dokumentace • dodržuje základní zásady péče o pracovní a životní prostředí • dodržuje základy bezpečnosti a ochrany při práci, hygienická pravidla a předpisy, dodržuje technologickou kázeň • navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj. • provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení • provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví • dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy, poskytne první pomoc při úrazu el. Proudem • připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy • dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti • orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí • posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy • využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání • prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce 	<p>Práce s technickými materiály</p> <ul style="list-style-type: none"> • práce s materiály a jejich vlastnosti, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, přírodní materiály) • pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování materiálů • jednoduché pracovní operace a postupy, užívání technické dokumentace, důležité technologické postupy, organizace práce • lidové tradice, zvyky a řemesla • práce pro zlepšení školního prostředí • bezpečnost a ochrana zdraví při práci, první pomoc při úrazu • ochrana pracovního a životního prostředí • úloha techniky v životě člověka <p>Design a konstruování</p> <ul style="list-style-type: none"> • návod, předloha, technické náčrty a výkresy • tvorba konstrukčních prvků, montáž a demontáž <p>Provoz a údržba domácnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • finance a provoz domácnosti • elektrotechnika v domácnosti <p>Příprava pokrmů</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů • úprava stolu a stolování, obsluha a chování u stolu <p>Svět práce</p> <ul style="list-style-type: none"> • trh práce • volba profesní orientace, možnosti vzdělávání • zaměstnání • podnikání 	<p>VDO – Vánoční jarmark Zahradní party</p> <p>ENV – Den Země Ukličme Česko Třídění odpadu ve škole</p>

PRACOVNÍ VÝCHOVA – 9. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VÝSTUPY, PŘESAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň • řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí • organizuje a plánuje svoji pracovní činnost • užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku • dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu • sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model • navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj. • provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení • dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu • uvede hlavní zásady pěstování vybraných rostlin • pěstuje a využívá květiny pro výzdobu • provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví • dodržuje základní hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni • používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče • připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy • dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti • orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí • posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy • využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání, prezentuje svou osobu na trhu práce 	<p>Práce s technickými materiály</p> <ul style="list-style-type: none"> • práce s materiály a jejich vlastnosti, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, přírodní materiály) • pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování materiálů • jednoduché pracovní operace a postupy, užívání technické dokumentace, důležité technologické postupy, organizace práce • lidové tradice, zvyky a řemesla • práce pro zlepšení školního prostředí • bezpečnost a ochrana zdraví při práci, první pomoc při úrazu • ochrana pracovního a životního prostředí <p>Pěstitelské práce, chovatelství</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní podmínky pro pěstování <p>Provoz a údržba domácnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • finance a provoz domácnosti • elektrotechnika v domácnosti <p>Příprava pokrmů</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů • úprava stolu a stolování, obsluha a chování u stolu <p>Svět práce</p> <ul style="list-style-type: none"> • trh práce • volba profesní orientace, možnosti vzdělávání • zaměstnání • podnikání 	<p>VDO – Vánoční jarmark Zahradní party</p> <p>ENV – Den Země Uklidíme Česko Třídění odpadu ve škole</p>

6. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

6.1 PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ ŽÁKŮ

6.1.1 Úvod do problematiky hodnocení žáků

Jak již bylo uvedeno v úvodní části ŠVP, účelem vzdělávání žáků v základní škole je vybavit žáka „klíčovými kompetencemi“. Ty představují soubor znalostí, dovedností, návyků a postojů, které jsou využitelné v různých učebních i praktických činnostech a situacích a jsou klíčem k úspěšnosti v celoživotním učení, v práci, zájmové činnosti i osobním životě. (Výčet klíčových kompetencí je uveden v úvodní části ŠVP a je podrobně rozpracován v RVP.)

Podstatou praktického objektivního hodnocení úspěšnosti vzdělávání ve škole tedy nebude hodnocení úspěšnosti dosažení obecných vzdělávacích cílů a úspěšnost vybavení žáka souborem klíčových kompetencí, ale hodnocení úspěšnosti dosažení těch cílů a hodnocení úspěšnosti vybavení žáka těmi kompetencemi, které ve svém souhrnu ke klíčovým kompetencím vedou. Struktura ŠVP (RVP) umožňuje v této souvislosti zaměřit se při evaluaci na očekávané výstupy jednotlivých vzdělávacích oblastí, očekávané výstupy oborů vzdělávacích oblastí a na konkretizované výstupy („konkrétní dílčí aktivní dovednosti“), které tvoří vzdělávací výstup vztažený ke konkretizovanému učivu specifikovanému v jednotlivých ročnících v jednotlivých vzdělávacích předmětech. Záměrem autorského kolektivu ŠVP bylo, aby tyto konkretizované výstupy vztažené ke konkretizovanému učivu byly nastaveny tak, aby ve svém souhrnu naplňovaly očekávané výstupy (oborů) vzdělávacích oblastí a vedly tak k očekávanému efektu – vybavit žáka souborem znalostí, dovedností, návyků a postojů - tedy ke klíčovým kompetencím.

6.1.2 Způsoby hodnocení

Klíčovou rolí mezi všemi evaluačními činnostmi zaujímá ve ŠVP hodnocení a klasifikace žáka učitelem. Přímo v průběhu výchovně vzdělávacího procesu (a také souhrnně za určité konkrétní vzdělávací období) poskytuje učitel žákovi nezbytnou zpětnou vazbu a pravdivý obraz o tom, s jakým úspěchem se mu daří dosahovat dílčích konkretizovaných výstupů (vedoucích ke klíčovým kompetencím).

V hodnocení žáka nedává ŠVP přednost žádné formě. Stejně jako výběr vhodných forem a metod výuky je i výběr vhodných forem a metod hodnocení žáka plně v rukou učitele. Při výběru vhodné formy hodnocení by měl vyučující vždy zvážit i její „motivační dopad“ na žáka s ohledem na jeho individuální vlohly a vlastnosti.

Hodnocení žáka vychází z posouzení míry dosažených očekávaných výstupů formulovaných v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu. Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.

Každé pololetí se vydává žákovi **vysvědčení**, za první pololetí bude místo vysvědčení vydán žákovi **výpis z vysvědčení**. Při přestupu žáka na jinou školu před ukončením druhého pololetí se vydá vysvědčení za 1. pololetí příslušného školního roku.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (dále jen klasifikace), slovně nebo kombinací obou způsobů. O **způsobu hodnocení** rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady. U žáka s **vývojovou poruchou učení** rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.

6.1.3 Kritéria hodnocení**6.1.3.1 Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:**

- a) 1 - velmi dobré,
- b) 2 - uspokojivé,
- c) 3 - neuspokojivé.

Stupeň 1 (velmi dobré): žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení školního řádu. Méně závažných přestupků se dopouští ojedinele. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé): chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními školního řádu. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo školního řádu; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy, ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé): chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

6.1.3.2 Stupně prospěchu žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- a) 1 - výborný,
- b) 2 - chvalitebný,
- c) 3 - dobrý,
- d) 4 - dostatečný,
- e) 5 - nedostatečný.

Při hodnocení touto stupnicí jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku. Klasifikace zahrnuje ohodnocení přístupu žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- a) prospěl (a) s vyznamenáním,
- b) prospěl (a),
- c) neprospěl (a)
- d) nehodnocen (a).

Žák je hodnocen stupněm

- a) prospěl(a) s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré,
- b) prospěl(a), není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný
- c) neprospěl(a), je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí,
- d) nehodnocen(a), není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.

Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin:

- předměty s převahou teoretického zaměření,
- předměty s převahou praktických činností a
- předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření.

Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovední, přírodovědné předměty a matematika.

Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost,
- aktivita v přístupu k činnosti, zájem o ně a vztah k nim,
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu,
- kvalita výsledků činností,
- osvojení účinných metod samostatného studia.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí.

Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti, v kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření.

Převahu praktické činnosti mají v základní škole pracovní vyučování, praktika, základy techniky, domácí nauky.

Při klasifikaci v předmětech uvedených v s převahou praktického zaměření v souladu s požadavky učebních osnov se hodnotí:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem,
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce,
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech,
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech,
- kvalita výsledků činností,
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti,
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí,

- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci,
- obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, náradí a měřidel.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, náradí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, náradí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, náradí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, náradí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně suroviny, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a náradí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova a zpěv, tělesná a sportovní výchova.

Žák zařazený do zvláštní tělesné výchovy se při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem klasifikuje s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu.

Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu,
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace,
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti,
- kvalita projevu,
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně,
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti,
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná, tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuální a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka, a na obou stupních základní školy.

Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zdůrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.

Při klasifikaci žáků se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími.

Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.

Vyučující respektuje doporučené způsoby práce a hodnocení žáka, popsané ve zprávě o psychologickém vyšetření. Volí takové způsoby prověřování znalostí žáka, ve kterých se co nejméně projevuje zdravotní postižení (např. doplňování jevů místo diktátů, ústní zkoušení místo písemných prací či naopak, zkrácený rozsah písemných prací, ...).

Podle druhu postižení využívá speciální metody, postupy, formy a prostředky vzdělávání a hodnocení, kompenzační, rehabilitační a učební pomůcky, speciální učebnice a didaktické materiály.

Hodnocení nadaných žáků

Ředitel školy může mimořádně nadaného nezletilého žáka přeradit do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. Podmínkou přerazení je vykonání zkoušek z učiva nebo části učiva ročníku, který žák nebo student nebude absolvovat. Obsah a rozsah zkoušek stanoví ředitel školy.

Individuálně vzdělávaný žák

Individuálně vzdělávaný žák koná za každé pololetí zkoušky z příslušného učiva, a to ve škole, do níž byl přijat k plnění povinné školní docházky. Nelze-li individuálně vzdělávaného žáka hodnotit na konci příslušného pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení pololetí. Ředitel školy zruší povolení individuálního vzdělávání, pokud žák na konci druhého pololetí příslušného školního roku neprospěl, nebo nelze-li žáka hodnotit na konci pololetí ani v náhradním termínu.